శ్రీ బోర్యుర్ వెంకట్రావు గుమాస్తా కర్నల్ కాలిన్ మెకంజీ సర్వేయరు
జసం ౧౮౦౮ సంవత్సరం మార్చి ఏప్రియల్ తారీఖు గలగాయతు
౩౦ లో జుంలవరకు హైదరాబాదు మొగులాలు చేసిన మహానతున్న శిలాశా
సనాల తెలుగు సారాంశం వరిశకన్నతం వ్రాసినది వివరం గను —.

Restored in 1943-44 from a ms of MacKenzie Collection
No 15-5-22
by Sri K. Seshacharlu, Temporary Copyist

౧౧౨౪ తారీఖు మలఖేడులో వుండగా కలకత్తాకు వక జాబు ౧ చవన్నప
ట్నానికి వక జాబు యీప్రకారం రెండు జాబులు వ్రాసి కలజర్గ టప్పాల పరంగా రవానా చేసి
నాను. ౨౮ తారీఖున మలఖేడుకు నైరుతి మూలకు మూడు కోసుల చిత్తాపురం అనే గ్రా
మం వచ్చి చేరినాను. రాజా చందూలాలవారి కరవారింటి తాలూకు చూపినందున వారు గ్రామం
తూర్పు దరవాజా ముందర వాడ మామూలు దేవళంలో దిగమని చెప్పి రాగా ఆ దేవళంలో
దిగినాను. యీగ్రామానికి మూడు దరవాజాలున్ను ముగ్గురు అమల్దారున్ను వున్నది. వా
రి పేరు పూర్వ దరవాజా దవాఖు సికందరజాహ్ వారి తమ్ముడైన జమాందార జనాబ్‌కి
జమాంగిరు యీప్రకారం యీగ్రామము ముగ్గురి అమలు వున్నది.—

౩ తారీఖు చిత్తాపురం గ్రామానికి దక్షిణం అర్ధ కోసు మీద నా
గావి అనే గ్రామం ఖిలమైనది వున్నది. యీ కట్టడికి పోయి శాసనాల నిమిత్తం వెత
కి చూడగా కొన్ని ఖిలమైన దేవస్థానాలున్ను జైనుల బస్తీన్ని వుండగా యీ కట్టడాలున్ను
స్థలాలలో శాసనాలు వుంటే అవి వ్రాసినాను. యీ స్థలంయందు నందిభావి అనే
భావి అనేది జలసమృద్ధి వుండేవి భావులు నిర్మలమైన ఉదకంతో ప్రసిద్ధమయి
న భావిలు వున్నవి. ఆ భావుల నుంచి ఉదకం కాలువల ద్వారా నాగవాయి కింద వుండే
భూమికి పారుచున్నదిగా ఆ ఉదకములో పైరులు పండుచున్నవి. చెరుకు తోటలు
మొదలైనవి అవుతున్నవి. యీ స్థలం దేవతాస్థలమని చెప్పుతారు. యీ భాగంయందు
౨ ప్రసిద్ధిగా వుండె పూజ అనేది భవాని యెల్లమ్మ. జైన బస్తీన్ని హనుమానులు
న్ను తీర్థంయందు నందభావి ఇది ప్రసిద్ధి క్షేత్రం అని పిం ~~…~~ చెప్పుకుంటూ వున్న
వి. కాదు వారి దేవళాలు ఖిలమై పాడైపోయి వున్నవి.—

తారీఖు ౪ లగాయతు ౮ తారీఖు వరకు నాగవాయి గ్రామమధ్యమం

దు పూజగానే జైనబస్తికిదుత్తరం ఖిల్లకు నదిపశ్చిమంలోతూర్పుర మధ్యమండపం
వాకిటికి దుత్తర దక్షిణం వుండే నల్లరాయి స్తంభాలకు శాసనం వకటి, వకస్తంభా
నకు మూడువైపుల వ్రాసి వుండే వాకి సన్నిధిం శాసనాలు సారాంశం క్రింద వ్రాస్తా
ము. ౧॥ దక్షిణ స్తంభానికి వుండే శాసనం మూడువైపుల వ్రాసినది. ౧॥ దక్షిణాం
పున వుండేది. శ్రీరమణ మనోరమణ రాత్రమణి రమణీయ రాజప్ప శ్రీరమణీమ
నోరమణాకరూపిడి సత్యజస్తవరాయణు వరి శ్రీయం జనస్థితి సంపన్నదివసం
తి వేంకటవాద నిరే ప్సి మానాభ నీరజస మదనం శంకరిగజ్ఞాష్టమం॥ ఆవకాళ్ళ
నెసకళభువనోద్భవకారణానిని పినె నర్కనాది బ్రాంహ్మాది విబుధ మున్నిజన నుతం, పద్మజేష్ట
రం తరుణ తరణికిరణబ్దాయం। అంభోజాసన మనస్సంభవ సాదం సవ్యస్త మునిజ
న నుత పదాంభోజ నవమం। స్వయంభూవే మమపంబస ఖిల భువన ఖ్యాతం.
మాకృష్ణ దేవ బనావను వూమ జగతి ఉపవిత్ర పసరే . వ . నిసన్నుత. సన్ను
నియం వరాన వ్యాస గోత్రా రావ పరా వంశ దవం॥ ఆతన తనూజ నుప వరాన తెలనగర్వా
రిత నాతంనె జగన్నుత ప బాల్ల త్రిజగ ఖ్యాతం వారి తిప్పస్థిదం పంచపికం॥ —

౨॥ శ్రీ ప . . దయం చాత్ ~~...~~ కృం, భువనస్తుత కీర్తి . . గర్వ నిండ
వనిస్వం వనీయ మూయు గా ళుక్షపంశ మూవంశ మఖిల భుమనా తంశం కమనీయము
దుసదాన స్వమ నన్వం సత్కదంబ మకదంబం సర్వమ వాంసుప్త మగుప్తం, సమస్త వంశావతం
పమస్తావం స . . . . . . వంశ జగవనిత తిమం, పాళసి దళవి నచట్టస్త బావా బలధ
క ధిత నచబ్బాగదేవ ఃతమని సి దుదార విరహణాగాని లయం . శ్రీ జగద్వ్యాసు . నదూ
నగారజా లయ రా వంశ హాళ్ళ నర్గర్గీయ నార్ద వృజిత రిపు విష్ణు పద్మనవి జయా
దిత్యాది సావ జామప్ప గిలరుం। ఉక్కిమదిం రేయం సత్యాత్రుయం. మనాత్మంబళళ

రమోద్భాస్వ పూరి న తస్యాస్తు ంయు నివేసే నేసవైన తస్యాస్తు ంయమే సరసే దుదా బాల్యుక్యా-
న్వయుడో శ॥ శ్రీ సప మరవనిపరన్యావని పత్రీకున్నాలదే క్సైడిది నిజావనిశతెజయ
ల్త్రది యూవని కన్యాల విషయమైని సిపె సేపేత్రిసగుం వ్యత్వం॥ వెసెప న్దిరబాల్యు
క్షరున్నతి యుగా గంబల్లి సల్పారదేంబాని గతురక వ్యైరియూళ్లదేర వరాంయూరధ్య
జ పద్మజోధ్భవ నింపెత్యవరావా ముద్రాబ్రగవ తాం తన్యాయునిడివిరమేత సుబ్బత్ర
మి వాప్పెబ్రూత లమంజారం, బాంప్యాదిత్యాంతదిం॥ ప్రవబూపాబల నాబాళుక్యతిలకం
త్రి త్రైలోక్యసార్వభౌమం, స్వపతం స్యరసూను విస్యత యశం, సత్యాశ్రయ తస్యపుం....
... జం తండ నగ మ్మదా తవత నూజం విక్రమాదిత్యదా తవ తమ్మ స్యపనంయుత్ గం త
దనుజంత్రస్యసిం హ్మాస్యబాలకం, వవ నిధి పరిఘాత పమస్యా॥...

4. ౧॥ తూర్పు తట్టు వాసి పుండె దిశాసనం॥ వని తల దాళుద్దదస్యా సామ్యమల్ల
దేతా నంపని తువర మరియరి క్లింబానిగం జయనింవర్యదేపనాధ్యాం నెల నం॥ రవాదాళ
దిబ్బె గణ్లాల మలూకమి పంకద్యపెడి యుంబెనం కాగా యుమనికులూకగాయమంన్య
యసిం వ్యాన్యపెంద్ర దె బ్బ కూరగయుబెబె బిట్టెనాంళియు ఉట్టె జ నికలుజనం నగ
దబూంత గామేవర్మం బసం సరిదబూల నె వెళ నె బిర దెళ్లియుం, శ్రీ లియుం రక్షిప్తే పెద్ద
విష్ణువ వేతారం, గయ్యదాత్రిం వ్యా భూపతి నాలూర్యవనా గిష్ణుట్టి బతురవత్తోని
యుం తార్పిదుస్వత వెమోళ్ళా వాయా బతుష్టుమారియుం బలదె య్యరి బన్నమత్తూత నా
స్యతలక్ష్మీపతి విష్ణుమూర్తిగా నిగద్దంత్ర నారాయణా॥ బలదింబాంయు నంత్యపూర్యాదిపి
మున్నం మర్యాపం శాద్దిరావల దింకంచేయనిత్తలా రద్దరి బరాంయ్యో, బాళనం రాంయుపప్పై
శేయం, శాద్దిన ళుకెరయయు బ్బయు నియుంబాలిట్టు సుట్టులలూళ్ళల దింగెద్దియుగుం
రు గాద్దిన దెబంత్రెలూక్స్యమల్లాధిపం॥ బలమంలూళ్ళలమంస్యపాళ నలవం నా విదు

ప్రోద్యద్భో బా యస్యలదిం బ్ణ్ణసది రాధు దణ్ణా. బలమంజాణ్డాది మూర్తన్యమయ్యే
గుం త్రలానే శె హెని హెద్దవేళ కాలూరలటిసెలురుయు నాగలగం హెడెసెమ్లి
నలుల్లాడి దరాతి వ్రాతమం పెడితెడు. పునయరియ్య రను డిలగబళదెసయరియ
డుబాగమం న్నవనితా జన దాళ్ళుసిల రియుడ శొభంబయరసమరియ్యళ గణ్డారా
యా రారంయణం. ఆదబె నళుకెలిగియం. న్నపరాన్నసావాసమం దెశ గానదున్నటిన్న
డారవుతా ఇవె పళవదాడియు పెణ్డి రకంకలం గళల్లదకర పూర శెల్లదుర మంజనేశెల్ల
దక ణ్గలా రెయు ల్లదక వికాంబె యల్ల వడె నూపురమిల్లదపాద పల్లవం.—.

బలమణ్తై క్రాణ్డక ట్టాళ్ళ అరరికర నాలిందబల్లా గలరం లూళ్ళులమం
కొణ్డాదిశదు కొలగళి నిసిదబిరుదంబూళకం తన్నబాతుపగళదింస్ద్రాదెవి న్నద్యుపప్ప
టిబె ఢెనిబెంద్రారిహొకలంతె వాళ్నియవి హొకెల్లాంగదిం దికుద నిరద పనం విరవాతి.
శ్లోకవం. . . వనెప న్దావావ మల్లనా దరదెబాతుశ్రీ గాళమంత మ్మత మ్మనిగయమా
చరాంగళంబిసుళ దంతారాజేయం కాదు మెదినియం విశ్వజగన్నుత సకలవర్ణాశ్ర
మ్మవర్ణ్ణమెన్దనసుంకెల్లాళ పెంపు పత్యనెగర్వత్తంబూజ జనాగ్రణ్యియం.కందు
అకమళ జాత గంధ సుధాకర దాక్షాంప్రపెత్త నుబ్బత అచాత్రలోక స్వీకృతవిమ
శ్రుతికం గోవిన్దనన్దదిం గోప స్దః. క్షితిసుతిగెక్షితి గవరుప్పతిగంతతిగంసరస్వతిసతి
గంపార్వతిగం మిగివెనిపమ వాసల తత్పతిగె బకష్ట్రెకులవదు వాదళె. ఇదం పతిగె
తనూభవ నాదం శ్రీకాళిదాస దణ్ణా అదివళాసాపాదిత విషద్ధయశను త్పాదితబూ
ళుక స్రీరాజరాజాస్దభ్దదంయం. అను జాత నాదనా తంగనిమిషరుంవెనివనింబ
దణ్డాధిపనాతనతమ్మనారసబజనవి నుతం శ్రీబెళ్ద రాజదణ్డేశం. నయమెసెంయ
తెలెవెగర్వశక్తితయ వాళె ప్రభుశక్త్యయెసెవవాలెసెదా తత్ప్రిత్త తెసెయమూర్తివరా

6. శంకరయాన్వితం కాళిదాసదత్తార్థితం॥

॥3॥ ఉత్తరం వైపున వుండే శాసనం॥ వృత్తం॥ స వై సత్యాశ్రయ ప్రారాదలు
బలకేళనే వైదర్భ కామ్యకామాయతస్తేసుందరీభిరకేళి విహరణకేళిశేషం బంది
కేళిభోగేక్షితాం తమ్ముల నతిసుంకితే మూన్తే నేకిల గురిబాహుతుర్లా ప్రబిడకేళిశ్రీ
తావల్లింగత పుర॥ శాసనసిదం సంగ్రామ కమ్మీరవం॥ శా రియం సుంబుధ స్ఫుటావాః
బరవే బళ్ళిన్నాకిల బళ్ళంద సంవరిపస్సొర్ధనే సింహాళభూపశాసనమాసామన్తరు-
మంతవేశ్వరుగుంతప్పైకళల్లరాజ్య చరమలక్ష్మీ కొళ్ళు బళ్ళంపముద్ధరిసిర్పన్నతి కాళి
దాసవిభువిం శాశ్వత రంగ మఠమఠము- స తతం బ్రాహ్మణా తపస్వినాం యజనకాయ్యాదివి
తా పూజా తత్రిత్రాసస్థానక శ్రీస్థి బన్ధ తిథి సత్రాలశం, జగన్నత విశ్వత్రైమిత్రికేమిన్న
సన్య నియమానుష్ఠానమం మాధ అస్వతన్త్రాతకే నిచరి(శ్రీ)రిపవిత్రం॥ ద్వితీయస్థానమం॥-
॥కందం॥ అపుణ్యాదిలె వినయదరూపిన భార్యద పతివ్రతాగుణ లోక్యాండా
పరమేశ్వరి సచెగనుగూడి మొదలా బ్రహ్మప్రకుల పదువాడె॥ కందం॥ ఉపని భవ
భవనానాం భువనత్రయా పతి కేతి విరమం, భూమిస్మర నియమగుణ విశేషై
గోవిందరాజ సూర్జైతతే బ్రూ॥ ఉతనమజం జనవృత్తాం తస్మిన్బచెరా జగత్తుంగః
7. పారి [illegible] వరారాతి బలం గొబ్బనాథ గోకుల పాలం॥ సకయ్య దేవ మణ్ణళమం
బెసకెయ్యనదనం జవిండ భూవరనం జిసిదం నిజన్నపతిగె పాదిపసొట్టం సార్ధక్షేత్ర
రాజ్యదే ॥వృత్తం॥ బళవత్తుస్త్ర భూమియం నె దరువత్తు ద్వాగ్రగం కిన్దపద్గ
యం తన్నటింనెరాఙ్నివనమికేళల్లాళమాళవ్వరత్న, లయం గాఢ సమస్త ధారనృపనం
బెన్నట్టి తాదుట్టి బాళ్వ విమం॥ తన్న నిజంప్రతాప పగనోళె దగ్ధ గోపాలకం॥— —

॥2॥ ఉత్తరం వైపున వుండే స్తంభానికి మూడు పుల వ్రాసినది॥ —

గలు దక్షిణాం పైపున వుంది శాసనము. పైనీశెంతు పంక్తులు నొక్కి లెప్పైపోయినవి. రెండ
ఊపంక్తులు శాసనం అందాక తాదికనుచి చెలిదు. శకసంవత్సరములుంమి పోవాసన్నట్లు
గా యున్నవి.. ...... శ్రీసుజనవన్ద్యే నిశి మధుసూదననవని కీర్తి కళంకపటల సూర్యా
నయాగజనిత దోషమవనితు మేన పవారిసలుధి తాను సల్లుని దస్తం. జనవందిత శబ్దాల
చైత్ర పరమేష్ఠి దేవకీయా నెసత్తు వ్యాఖ్యానని ధికాళిదాస నెయ్యగాని లయింవసు
జవనాగేసూతన వమవతార వూయ ఉరి నిజగ మెంధ్ధ పవిత్రమాడు దిన్నైతని. మధు
సూదనసుచరితం మధుసూదన నాగిష్పల్విడం. ౨ సుజాత. మధుసూదనం నిసత
విలావాస వంకేశవ విసయాం భూనిధి సత్పూర్ణా నిటలపట్టం చట్టి న్యుత్యం గకీర్తి నిదా
నంబుదుబద్ధ వత్తి జన తాప్యై రాధ నీరశభనన్సచితేంద్ర. తరుచ్భూమి చ్యుతుర్లసచల్ప
మల్లానేస్థం తివర్గ నెవద్దెళుం కుళక్షిల దాళన్ పురగిరివద్రుం. పెంపనాష్టంత భూరిగబ్బి
రాబ్ధి గకాళకర్ణాంత విరామెయుదుర్గాబ్ధి పెత్తంతె తన్న ఋణాధాత్రాది భూషణంగళైన
౪. తమువృత్పుణా శాన్తి నిడత్యగిలంబన్నిరెమైయుంయం మరు వదంజ్వా దీష్పూరం తేష్ట దం. హా
నేకచ్ఛత్ర దిండాలిస నవసుధేయం, బాహువిక్రాంత దింబాళిత చూళం బళితాంధ్రంజ
ళిత మళయను ని ళితాం నేసను త్పాలిత పానాటం విదారిక్రుత సకలమహాపందూబ
తా బెరవిస్ఫారిత హారగాదనస్సం గత మనద్రూపం కన్నానాథ త్రినేత్రు-
వనినాథ శ్లోకాలోత్పన్న వనివళయమం సార్వభౌమ మత్పుడిం
దార్ది వరాశారేబ పెళ్ళం హారిరక్షితనయం కారవం కాయకం కంలోరవ సించి నాప్పా
రిస్తినె వద్దదనిష్ఠ ణాళుస్వామి సంపత్తియంపెత్తవతుం నాల్పూగీరుత్నం పవనజనిన
దం దం ఉనాథ త్రినేత్రుం. ఘోడవిమోహాళేళ్ళి నాపుడమి దదార మకుడదదానమి
కరుడ సత్రం పదిసతి పదదే వాలయమిడదర్వంటుగా గళ్ళాళ పెమధుసూదననం

అవనీశ్వరాధిపతి సంభువనస్తుతవై నిపమ మహారాజంతె మాదనవ
నితతమరియు జెవాన్విభవ ప్రాళసామ్రాజ్యపట్టబారబభూట్టు. శద్ధగుణ న్యాయ
మెందుమహనీయ మహిమానునం. కున్తలరాజ్యలక్ష్మీతావసంపన్నానందార్గం
త్రిమంత్రానీక ఉత్తరిప్పని పాళలక్ష్మీ సమాస శేషిణ్యలోక నుంత్రానుం. సకలారాజ్యక
బుకోత్పాదనప్రసాండ హోదంతినం. నిజభుజాసిధారాదారా జళప్రవాహవాహా
వానీదిగంత విరోధి మండళనుం. చాళుక్యరాజరాజ్యభాగ్య ధైర్యోదయనుం. సా
ర్వభౌమ రాజ్యాని యోగరాజాధ్యక్షనుం. ప్రదేశ దేశభాషా విశేషకనుం. వినయ
9 వినయ విషమాధీశప్రభృతి ప్రవణా భట్టపుత్ర సాదిష్టాంయకనుం. సత్యపతి
పతిప్రభృతి భూమిపాల... పో మహాసన్ధి విగ్రహాధిప... చాళుక్య
స్వరప్రసాదాసాదిత యువరాజ పదవి విరాజితనుం. గతిశయిత ముద్రారక్ష
సచాణక్యదామక పురస్సర గురుతుల్య మహామంత్రి మంత్రప్రాశస్త్యనుం. శ్రీ
తినియోగనియోగ నారాయణనుం. కన్నవిల్లభ సమస్తమ తాళకకలాసరిగా
తప్రతిభనుం. విషయములను వలయా నందకరసరస్వతుదానుం. వాణాసామ్రాజ్య పుర
దరనుం. వసిష్ఠగోత్ర పవిష్ఠనుం. సిదిత త్రివేది విరుద్ధ సంనాద. . . .
. 2. సూర్య పై పనవ్రాసి వుండె శాసనం పైన వ్రాసినది. స్వస్తిశ్రీమ
తు వందన సంవత్సర పుష్య శుద్ధ ... మెంశభశకా భవత్రా దెయ చంద్రాదిత్యుదవో
వారల దాళశత సిద్ధనుం. అశేషజన జనితశ్రాద్ధయానద్య పుళకనుం. విక్రమాద
జ్జ్వలిత విశ్వాస్య కీర్తి మన్దాకిని పవిత్రీకృత త్రిలోకను మునిసద విభాంకమహాత్మ గళన
దృష్టి. వూరి కనాటక సన్ధివిగ్రహాది పతి మహాప్రచండదండనాయకం మధువమ
రరసం నిజ జనక సేన సకల (శు) మహాశ్రాళదాసి యత్న కుండగాంతం, పరమేశ్వర దత్తాయా

౧ తామ్రశాసనం, చోళసుపదెదుచతుర్వేదపారం వారగరనిసదసాల్యా వ్యాఖ్యాతృ
మహాగ్నిచరణం దైవ్యలబ్ధ నవబ్రహ్మలోకమిదం బహుశాస్త్రవేత్త సకలవసుమతీత
లైకశాలైవమెుదె నిపినె సర్వకుమార్గ వయపాంతశ్లోకే - శుభమిదం బహుర్వరలమానర
10 కరంతిలకేయిప్పన్ని ర్దరాంగనాకుచాగ్రహారమున సువర్గ వారం నాగవాది వెలాశ్వనేనజ
నాపాజ్ఞే తాత్రేయుష్యప్పుంజము నిజనరూగ్నిషేక్తత యగాలతావిశాలః
శ్వేష్మిన బిళజగతి తళకె ప్రత్యక్షమాది గారుంరం తకదికత మలారి సరస్వతి పుగుపద
వరసాతేయము మంరావంతి త్యాగచారామ - పృశామేశ్వరాలయము మంరామతీర్థ
మ మనదబ్రాబాలస్వర్ణాగ్రా తోత్తుంగ సౌవర్ణకళసవిళసితమైన కళ్యాణకోటి
విశాలశాఖబంజై రాజైత ఘంటాల్పనాలాలంకృతముం స్వగృహ త్యాతిక్షా బద్దైనె
తెంచు స్తంభమ్మును మర ... జ ద్విమానాను రారియప్పు మార్గం లెయ బాగిల్పా
తమ్మెమికరం తిత్తారం ... నమబ్రహ్మచారి పంచ పరమహంసాను స్థానభవనమ్మ
లిప్తజ సామార్ధశ్యామ బెదా నాధ్యాసికేశా - - సహస్రవేద వేదాంగపఠన వంతవి రాజితమ్మై
ముత్తుంగ గోపురాప్రాసాద ప్రాకారసమన్వితమ్మై మహాత్మయసోమోద్ధామసోమమంత
... ఖలు తల పుణ్యాళదివ్యోల్లత్వా పారిజాత ప్రతిమమమ్ము మహాన్మాణిక్యమధుసూద
నదేవాయతనమంత త్యాగ మత్స్యశోల్క దిసి - - .

స్వస్తి శ్రీ సమస్తభువనాశ్రయం శ్రీ పృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజ
పరమేశ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయ కులతిలక చాళుక్యాభరణ శ్రీమత్
11 లిగోక్తనున్న దేవర విజయరాజ్య ముత్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్
కంతారకం, శుభసత్రధావి - దళం రాజ్యేన్వియుత మహాజనోయదున్నప
లవ్వాం దెపసదప్పుయగా విధి గోత్రేకవ ... గారనెయదుభక్తులుసంవత్సరప

శ్రీబమాళ్ళ మంగళవాగదసుత, రాయణా సక్యాంతాం వపే. మిత్రదింత్రిమ
త్రైలోక్యమల్లదేవరకయ్యటు దారాపూర్వక మాడిపెడెదు... ఎసెదం మాడిా
ప్రతిపట్టాపతిక్రత వియన్నాన్యాయా మొాక్షప లోకసమర్థం, గత్యం సూజాపెగ
ద్వైరగవవం గాత్మజకీస్నవలోకంపేసరింత త్సానుమ నాస్సత నంశిచతురంగా
రాదిత్యసా తంగసుతం పభ్యాతసవ్యా సగవపనముగ. గానదానినకత్యాం.-

-- స్వరచన్దనేంబ దవనత్రాసుతంకలింగోకనాథనింగళ్ళరన్న
నైబసవనింకిరియు విభ్రు బిజ్జ సుర్వేశా మండలసంస్కృతకపురుషా పవమ రత్నవా
ల్లి భూమిభృత్సహ్ల నేనెచ్చు భూపతి దెపుట్టిరంబు' గచె రరాత్మజరు.- చన్దనేంద్ర నేపు
రన భూపతి లోకన్నపాళసుర్వేశా వ్యతవష్టబిజ్జన చంగం విభుబాచవమాంవదాని
గొంకం దయుశాభమల్లనిళ వంటాదర్శం జడమాంగ తమ్మైనె నేద్ధపూదెళ్ళరుం తతదరూ
జ్జైతరాజ వసుప్రసిద్ధియం. కంద.- అవరాళ నెరగన్నపాళం గవతరిసదపూర్ణమాంతిక
తెలివి ళాసంకవిక భూభుజరువాం వాతావపార్థం. బొజ్జినొ ఇ్యన శమ్బగమ విాపా.-

గద్యే. స్వస్తిస మధిగత పంచమహాశబ్ద మహామండలేశ్వరం మాహి
ష్మతీపురవరేశ్వర సభా వాయుకులకమలమాతాండ కదనప్రచండ - ఇద్దాగి వళంభం
బయవేస్పండిబం లోకేశ్వర దేవ పాదపంకజభ్రమరం నామాదిస మస్తప్రశస్తిసహితం.

12. శ్రీమల హొన్న నాయ్యరపదకమ్మాళం దారాపూర్వకమాగె పాడదంతు పలర్ పెడ్డర్
రత్నాయలు మూళ్ళర జత్త నయు మాగెను. గద్యే. స్వస్తిసమధిగతపంచమహాశ
మహాసంభవిత్రవాదిపతి మహాప్రచండదండనాయకం వచ్చిదేవ నాయక,
మదిపంతెగంద స్తోత్రములకాల వర్తమితిపన్నమందరం, వాగనాన్నవాచపురం
దురరిపు ఘుజగసరద స్మశిరమ్మట్టి పోళపుట్టిపతిసవణం జయలక్ష్మీ సమాను

వీరాంగనా వాసంబిన ఇరంతు సనయ్యనవ నృపారణం చాళుక్యరాజ్యాభ్యుదయకారణంబా

మొదిన మస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహాప్రధానం కదితె పెగ్గడె జకనన్న రసంధి విగ్రహ దండ

నాయకం. మదువ పరుసం నాన వావియూరా వరా శెట్టి వాలదాళ్ళ కొలమత్తరయూరుమ

త్తం నాగవావియు మలగూళ్ళ ఇరంయు పడింగల్పులదళ్లుబిళ్ళువమత్తరి ముళ్లిగి పుట్టిత్తయుం

ఒంతెరడుం స్థలద కొలమత్తరు. ౨౨౧ మనె నివేశనదేవర నైవేద్యక్కె తమ్మదశవన్దద

గొర్దెయొళాగె నినర్యయుం వొట్ట మత్తరు. తళ్ళనన్నరం ... విదుకతెగదండ్గనాంయక మ

ధుసూదన సుతసూను పావిత్ర కళానిధి మిత్రమిత్ర విక్రమ చరిత మనుచరితనన

ఘు నామవమల్లం ॥ వృత్తం ॥ ఆధ్యం గామ మధుసూదనం నమమళత్ర దుర్గాదేవి గంధ

దణ్ణ ప్రభు పుట్టి వనెంతెనె యుం శ్రీ కాళిదాసం ఏకాంబేద్యం మాళలదేవి గం మధువ

13- దణ్డ వినూరంగం జయాపాద్యం షష్టిదనప్రతక్షమ వామం సంగ్రామకల్లేరం ॥

॥ వ ॥ నాడ సదంనెల నంవామ బ్రాందరదా సెతువ శెగమం దయ ఎనపరాం

బ్గాడి పరం నిజపతి నెయ్యం గొడ్డవళం కొళ్ళదాసద కన్నాదిసంగదప్పు స్వస్తి సమస్తభు

వనాశ్రయం శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర పరమభట్టారకం

సత్యాశ్రయకుల తిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్ త్రిభువనమల్లదేవర - . . .

రాజ్యముత్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ధమానమాచంద్రార్కతారం సల్లుత్తమిరె

రవడి నాళ్ సప్తమ సత్తు ద్వావిశదిం రాజ్యదనెయ ఉత్తమిరె శ్రీమచాళుక్య విక్రమ

వర్ష ౧౦నెయ క్రోధనసంవత్సర భాద్రపద పుణ్ణమెయు ఆదిత్యవార చంద్ర సోమగ్ర

హాణద పర్వ నిమిత్తం స్వస్తి సమధిగత పంచ మహాశబ్ద మహాసామంత విగ్రహాది ప

తి మహాప్రచండ దండనాయకం వైరిబయకం సాంతాత్సవిద్యావిలాసం కరుణకమ

లాకరం వాక్సుబ్రహ్మ స్తుతి గుణరత్న పయస్తుతి సాహాన వైనతేయం సత్యరాధేయం

బాణాసరాజ వంశం, వాక్పతికణ్ణావతంసం, సంగ్రామకోత్సవసుభయబలమన్ని
త్రిభువన వరిష్ఠబిరుదుకె సకలసామ్రాజ్యమురారి బాణస్థైరు - సమస్త్రశాసంఘ్య పేరన్నవారి
ణాం నామాంచిన సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహా ప్రధాన... వెగ్గడెకన్నరసన్ని
విగ్రహ దర్మనాయకం కాల మరసనర్గ వరం నారాయణ పాదియ పాణాసాన్న పూర్ణ
రన్నర వేసరన్ని మధుసూదన దేవరకె మల్లియ మహాజనం నాయల్యప్పెగ్గె ...
లోగియంద్రా విదం మాత త్రిభోగాభ్యంతర సిద్ధి సర్వనమస్య మాగె శ్రీమత్రి
భువనమల్లదేవరకణ్ణలు దారాపూర్వకమాగె పడెదరు ||

3. దక్షిణ పార్శ్వ పునర్వాసి పుంది శాసనము - శ్రీమదుభయవారే స్వాం
బరజోమం సంగ్రామరామ నదస్తత ... - భుజం. జయల ద్వీప భవమిత
సమస్తలోకం లోకా ... మనశ్చవ వీత భూభువ సంభవన పవిత్ర మ నతక్కె నిసా
14 వాసన స్మరితాంకో వతార వార వార వాసుదేవ సుడికె కీర్తి తెర విలాస విలాసం||
వృత్తం|| ... రసం ... సార్వభౌమం వి భుత్రి భువన మల్లనిపె ... కెగనాల్లు
నోడె కల్యాణ ... దిక ... బిదం భార్గవంసవసం కారాద్యునం బిబిరుదినట
దం దె ... బమ... వంశుద్దోళ్ళనం కాన్వంగదం భుమతిభుజ విజయన్నకె నోలోకభూ
పం|| స్వస్తి సమధిగత పంచమహాశబ్దమహామండళేశ్వరం, నామాంకిత సమస్త ప్రశస్తి స
హితం త్రిమన్మహామండళేశ్వరం, ... కరస వరలు మే నూరుము ... మూనూరుమ
భేలాను వ్రాత్తి ... రాజ్యరోగియుత్తు మర ళాంతనక ... దారాపూర్వకమాగె
బిడుత మదన వద్దద ... మాన్వదల్లిట్టిక ... మత్తరదా మూనూరా ...
దోళం మత్తరు ... గద్దె మత్తరుగ దేవరపూజెగె ... బళిగనాపూ
గొటం మత్తరు ... బద్దిదమనె ... తమెరెడుం ... దెవ్వ ...

~~...~~ మూరలం స్థళదసిల కొలమత్తరు పంసిరదనాల్పుత్తాంచ్చెకదాళ్ళ కొలమత్తరు
౧౦౬౫ నిర్ణయము — ఇదిగాక వేదఘోష వారికిన్ని పూజచేసే వారు మొదలైనవారికిని
త్తం భూమి ఇచ్చినారు। స్వస్తి శ్రీమత్ ప్రవంశోద్భవం భవితవ్య సంభవం గోత్ర నిస్తార
కాశ్రిత దారం పతి విశ్రుత చరిత్రం బ్రాహ్మణ స్వామి మిత్రం, శిష్టేష్ట జనకల్ప వృక్షం, దండనాయక
ధర్మరక్షకాం మాది సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమతు నారాయణాయ్య నాయకం మ
15. హోమాత్మ్య ఉదధి విరాజితా ... పురుహుదేవర శాల్వ రామేశ్వరాది
వాల్వ రామతీర్థం శ్రీ మధుసూదన దేవాయతన మ— ఏతు మండమాణ్ణదయ
మాని మండి సిదరు శ్రీమ... బుక్కదేవరాజ భోజం సర్వ్వధారి ... విద్యావిరాజ నాథా
యణాయ్య నాయక శ్రీ పాదపద్మ పదవిత్తు (ట్ర) ... విదకళ సూత్రధారం—
తాళపత్రం ఇది నాగ వాయిలలో ఏందిభ్రా వీక ఈ గాన్న సిద్ధేశ్వర
ఖడ్గి బస వక్కాడి వల్ల ములోనే ఉక ఉత్తరభాగం గోడ వెలుపు ... గోడకు వుండే
శాసనం ఫాళ్ళె గస్తు ... మూడు వైపుల వ్రాసి వున్నది। శాసనం ఉంత్త్యాంగభలేమైపో
యినది। పశ్చిమం పై వున వుండే శాసనంలో వ్రాసిన సారాంశం ఈదేవునికి పూజలేదు
చుట్టుపట్టుల వాండ్లు పూజచేస్తారు। పూజారి పూజలేదు, దేవళం శాంత్త ఖిలమైనది, శాంత్తుభా
గా వున్నది। సారాంశం— పడ్లో వినడం గాతర పాయ యాత్ర తనామధ్య దేశాధీశ్వర వు
పాంపతి పురవరాధీశ్వర నచూరాయ వంశోద్భవ నెయ్య శాంభోజకులాంభోజ వనవిద
ళితం త్యసేకాంగద ... మాదిత్య పేత దళ సంగ్రామరామ కవికల్పవృక్షం। దీనజనరక్షా
శ్రీ తీరేంయం ధిశాపట్టి విరసాన సపిఖాపట్ట గండగోపాల తులవరకాళ్ళచేసుమన్నెయ
బలాన పట్టి వెరి పురట్టి విశ్వమే హాయరాయ రూథ బిరుదశోవెంత పర బళత్రే తాళమూకాలు-
యరవ మర్ద ... కావగోత్ర పవిత్ర పురకాం సాపత్ర హాయవత్సరాజ బిరుదమూంతురా

యరాస్థాన దాళాది వాదినువ మన్నెయ రగండ నిగరకాగంగ గండ భావి గభూపతిక
సాత్రిశోల్కోకర్ణ డేవ పాద పంకజభ్రమర శ్రీమత్రి భువన మల్లదేవ పాదారాధక
పరబల సాధక నామాదిసమస్త ప్రశస్తి సహిత .... మెస్తామువిధా.... మ
న్నె ...శ్రీమన్మహామండలేశ్వర నానే మర సముం మవాదేవి యు... యుం పెంగోడి
వాసి మధుసూదన పండిత... బాణాల సుంకరగాండ లోకాంబ... మూసాలుడికి గండనుం
చెక్క పల్లియు సమస్త పురితారాము మన్నియం శ్రీమతులు... శ్రీమత్తా
-16 నవాడియుశ్రీసిద్ధేశ్వర దేవర సతత త్రికాలం... భోగ నైవేద్యంబులకు
దేవాలికి కొంత భూము దానం ఇచ్చినారు. స్వస్తి సమనియమ స్వాధ్యాయ ధ్యాన ధారణ
వాముష్ఠాన జపసమాధి శీలగుణసంపన్నులు శ్రీమత్ శ్రీ సమస్త... వాడి
యశేష మహాజనాలు నట్టి... శ్రీ సిద్ధేశ్వర దేవరకు ...
(శ్రీ) కాలదప్పంజదైకొంత్త భూమి ఇచ్చినారు-

స్వస్తి సమధిగత పంచమహాశబ్ద మహాసంధి విగ్రహాధిపతి మహా
చంత దండనాయకం బాచదేవ నాయకుడు... గారి సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమ
న్మహాప్రధాన కటకాధీశ్వర కన్నడ సంధి విగ్రహ... రాజన యదండనాయకం మధుపసకం-
తమ్మమాన్యమిద... కొంత భూమిదానం ఇచ్చినారు ఇక్కడ పది పంక్తులు శిథి
లమైనవి, తాళ్ళపాక ఇది నాగ వాయు గ్రామముల... ది భావి కమూర్త్యాశాసనం
స్తంభం దేవళం ముందు విస్తారమైన దేవళం ఈ దేవళ గభోగ మండపద్వారం కొంత
శిథిలమై కొంత బాగా వున్నది. దేవళములో విగ్రహాలు తీసి పారవేసి ద్రావిడ పద్ధతిలో
... అంత్రా లాను ... నెలకొలిపినారు. ఈ దేవళం మధ్యరంగ వాకిట ముందర
దక్షిణం తట్టు వుండే సింహాసనం మీద మంచి విస్తారమైన శాసనం పడి వుండగా ... కనుగొన్నాము

ట్లు పొదగబెరిగివుండుగా నాలుగు మందికూలివాండ్లను పట్టి చుట్టుగన్నిగాట్టించి
చకచకాయిలాటి శాసనం కథ గిచూతగా నాలు శాస్త్రిమ్ములవ్రాసినారు. అందులో వొకట
17 [illegible] శాతిగాంచిలపైకి పోయినది. రెండువది [illegible] తశిలపై [illegible] యినది [illegible]
చాళుక్య చక్రవర్తి రాజుల వంశావళి చేశాగా వ్రాసినారు.

౧౮౧౬ సాల్ జూన్ ౧౧ తేదీ మొదలు ౧౩ రోజువరకున్ను వ్రాసిన అంద
తృకంభడి వచ్చిం శాసనం వ్రాసినాము. మాచెనపల్లి గ్రామం శాసన. ఒక శాసనం
మూడు శిలాస్తంభముల వుండేది వ్రాసినాము. ౧ శాసనానికి తెలుగు వ్రాసినాము. [illegible]
మగామ నాగమగా [illegible] మహారాజ [illegible] రాజ [illegible] మనోరమా రూపాడు.
త్రైరజస్యం మూడు [illegible] జగస్థితి సముద్భవ సంహారే [illegible]
నానా [illegible] ముద్భవ [illegible] సకలభువనోద్భవ [illegible]
[illegible] మునిజననుత పద్మవిష్టరం. [illegible]
[illegible] సమస్త మునిజననుత [illegible]
[illegible] భువనసంస్తుత [illegible]
[illegible] మునిస్నాననుతతనూనియం [illegible] వంశదవేశ [illegible]
[illegible] జగన్నుత [illegible] జగత్ఖ్యాతం [illegible]
దంపంచ [illegible] చాళుక్య [illegible] నవనింద [illegible]
[illegible] చాళుక్య వంశ [illegible] సకలభువనోత్తం [illegible]
[illegible] సర్వమహా [illegible] సమస్త వంశావతంస [illegible]
[illegible] చాళుక్య [illegible]
[illegible] జగద్విఖ్యాత [illegible] రాజ -- [illegible] వంశ [illegible] -- [illegible]

పృథివిష్ణువర్ధన విజయాదిత్య సార్వభౌమపుత్రులు - - అత్రమదిదేవయం సత్యాశ్రయ
నాళ్ళంబళి కొండమోధ్యాయస్య సత్యాశ్రయునివేసెనిసళి సత్యాశ్రయునివేసవెదు చళుక్యవృష్ణ
18 యదొశె ఉనుప మర వనిపరన్నావనిపుత్రకున్నళ్ళకెక్కినదినిజావనిగెత్తెగెయుల్లడయం
వనికున్నళవిషయమెనిసిపెసర్వికెత్తెసనుం లేసినన్నిర్ధచక్కళుక్కకున్నయదాగ్రణంబుళ్ళి
సల్వారశళజగెనం తారకవైరి మొళ్ళడెద మాందయూరధ్వజం పర్మలొచననింపెత్తవరావా
వఘుద్రుబగ వతియయనిదేవియుత్తమనెళ్ళత్రమివాప్పంబూతళమనాళ్ళబావయవెరా
తదిం పృనబాశబలళగాచళుక్యతిలకం త్రైలుప సార్వభౌమనృపం తద్వాపసూనుఘ
ఘునస సత్యాశ్రయం తస్యపంగను జాతచపవమ్నసొతనషనూజం విక్రమాదిత్య
నాతనతమ్మనపనయస్యగొం తదనుజం శ్రీ సింహ్మచ్చాపాళకం దననిధిపరిష్పాతసమ
స్తావనిరళదాత్రిదణ్ణసాధ్యమల్లరి - - పెనితువరమరియరి శైలగాదెనిగం జయసింహాడ
వనాళ్ళం నెలనం శళదాళట్టుబ్బెనబ్బళి దులొకమివం కదువేదియుంబనం ఘాయమని
కలలొకెల యుచం జయసింహ్మన్నొపిందదెబ్బకూర్గణబెడ బెబ్బసింగాళియులుళ్ళ
దనికెలుజనంగళ వాచాతణమివనెంబెదంపరిద చూళనెపెళనబెడ దళ్లెయం క్షితి
యం రక్షిసెందవిష్ణువవతారం గెయ్యలొళ్ళిం వాభూపతిగా ఉళ్ళెద్ధవనాగి పుట్టిదచతు
రతశ్పంబియం తాళ్ళదున్నతితమొళ్ళ ముచతుష్కమాంయుబలగెయ్యెబన్నదంత్పొత
శాశ్వితలక్ష్మపతివిష్ణు వమాతోనిగర్వుశరాయనగాంయరం॥

బలదిం దౌర్గెయునత్తపూర్ణాదిబమున్నం మళ్ళావగాళ్ళదాబ్బలడ

19. వం బెయుచిత్తంలాద్దగిబనా యస్సగాళదకొన్దపన్ధెయుం కాణ్డనళపెకలగెనళ్ళ స
వియందా ళిట్టసుట్టల్లి లొళ్ళలదిం బృక్కళ్ళియగున్దకొణ్డనదటంబాళుక్యమల్లాది
ప, బలమం లొళ్ళలమనృపాళదళవనా న్నదెన్ద మెబాంయ్యలరిం బాళసదిటాదళ్ళబల

మం తొజ్జాడ మూర్తాస్త్ర ముద్రలు గుత్తాశ్వల్పహాని హొద్దల్పోర్సకాల్పరెశ్నెలంకాబు హెగల

గాంహె.... యుష్నైవల్లుళదరాతిప్రాతమొంపెళదె. పుసియురియుద సుఢిల్నాజదదెసెయు

రి యుదబాంగమన్నవని తాజన దొళసుపిల్దియదశాబ్దంభయురసమరియుదగణ్హా

యునాశా యచాన. బలమంక్షైకాణ్హాకట్టాళ్ళలరదికరనాటుంచబల్లాళరుం యూళ్ళలమం

కొణ్హరిదు కారుళనిసిదబరుదంబూళకం తన్నబాతుబ్బలదింబన్నెళ్వెవనద్దిళుపుషె

యునిచెంద్రారిహెకటైంవాళ్నెయ్గలిహెక్కెరుకొంగదిక్కికిరుదనిరజవనం విరవాత్తంణ్హదెవం॥

—రి॥ శాసనం దక్షిణవైపునవ్రాసివుంటిది॥ ఎనెసిన్దావాపమల్లనాదర

దెబాతువ్వణ్ణిమంతం మ్నతమ్నని యుమూచరగాంగ... సాదచెవన్దాత్తాదియం

పాదమెది నియం విత్తళదంసునవణ్ణశ్రేష్ఠమావణ్ణమెన్దెసెసుదె .బ. పువెత్తసి

వర్ధత్తం భూజజనాళ్వేయం॥ ఆకమళజాతవంశసంబ్రాకరదాళ్ళుపువైత్తనుళ్ళతబా

త్రిలోకంప్ప్వకృతమిమళగ్రకవిన్దవన్దదింగొవిన్ద॥ ఇకుడఇరువై అయిదుపంక్తులు

క్షరాలు శిథిలమై పోయినవి। సతతం బ్రాంవ్యాణతపగాంయజనకాంవస్నాదెవతార్చా

జతత్పిత్రసంతానకత్రాప్తిబన్ధలబ్ధిసత్కారం. జగన్నుత విశ్రుత నైమిత్తికమెన్దపన్దనియ

మానుష్ఠానమమండలాంకృతకృతార్థని చరిత్రాతిపవిత్రం తద్గృహస్థత్రయం॥— —

౨౦ అపూర్ణనిదానవినియుక్త పిసభాన్నదపత్రివ్రతగుణదాక్షాంబాపరమేశ్వరిసతాళను

చరాబంయన్దదెళ్ళుగా... కులవదువాదళ॥ ఇక్కడనాలుగుపంక్తులు అక్షరాలు శిథిలమై

పోయినవి॥ ఆ వర్ణిత సూభవనాదభువనత్రయవర్తికీర్తినిళయం భువనస్తవనీయ

గుణగణావిజితపురనగొవిందరాజనూర్జితతేజా॥ అతనతనూజం జగద్విఖ్యాతప్రబా

బె రాజదండాధిశంసాత్రీకతసమస్తదారాకాతిబలమండండనాథనొతులపాలకం॥ ఇక్కడ

మూడు పంక్తులు శిథిలమైనవి॥—

౩౪ ఆగాసనం సెత్రశ్వైపున వంటెడు॥ శ్రీమత కాళహా [illegible] ! ...

పరమేశ్వరద తం [illegible] వారాగి గామనోసహం బ [illegible] సుహే దు చతుర్వేదపారావారగాని

సిద నాల్కాబ్ధి [illegible] హోత్రమనేచరగాందెయ్యలవెసవ బమ్మలోకమిదెంబన్తె సెళు [illegible]

సకళవసుమతి తళకేత్రతెయడని సిదెవక్ష కున్త్రళవమనాంతళకే [illegible]

ద్విరలు వమూనరూ రకతిళకమిప్ప ద్విర్ధమ హోన్నిసెరగా గా వితమూతపేగ జన్నస్థా

జ్ఞేతసెయప్పుణ్యపుంజవమమని జగుగా గాణ పాజ్ఞేతయణాలతా వనాలక్ష్మ

వమవసే - జగతితళకే [illegible] మాడి దారువన్నె కటకకమళాంకేపిసర్తైం

పురుషదేవరణాడెయ మం నిజాంబుదాగా బిరజితమప్పమధురుగసాలయమ

మురామతి త్తార్ధారామమప్పరామదేవాలయమ మంరామతిత్తోవమమం నిజ

ధర్మ్మ కెటరితాదికారపదవి విరాజితమప్పకాలెయుతయ్యనిమాడిసిప్పటికార్యా

౨౧ దపెనవశాతెనె॥ స్వస్తిసమస్తభువనాశ్రయం శ్రీపృథ్వీవల్లభమహారాజాధిరాజ

రాజపరమేశ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయకుళతిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్త్రై

లోక్యమల్లదేవర పృథ్వీరాజ్యంగెయుత్తమిరెకల్యాణ నాదరాజధానియాగూనెలవీడి

నొళ సకవర్షగళింనెంయ ... బి సంవత్సరద పుష్యశుద్ధ ద ఆది [illegible] త్యవారసంక్ర

రదమ [illegible] గారయగాసంక్ర మూగాప వ్యనిమిత్తం ...... [illegible] గరు స్సెళమస్సియ

శీలనవోయకూళకమళమా [illegible] దసప్రాచండ యపెన్నతెం [illegible]

ళంబనిజనామాంకమాళికాప్రశస్తిసహితం [illegible] తలాయన్యరసకదొళ్కంబరాయి

యెం ధారాపూర్వకం మాతిసి [illegible] లందయ [illegible] వెదాధ్యాయిగళి నర్మ్ [illegible]

సాస్త్రాధ్యాయిగళ [illegible] బర్హత దుపాధ్యాయిగళాగెబిట్టదెన [illegible] బ్రాకన

భవభక్తనిగళుర్వెన్నెంవెదమతా నాదిసమపాధ్యాయమర్వెన్నెసారెయసకప్పని

బన్నారికి క్షిప్తిగ్రీ మన్నే.... । ఇదిగాక ఇంకా గ్రామం తమందికి భూదానం ఇచ్చినారు—
౧౪॥ తారీఖు ౧ కలెక్టరు వకె ఉత్తరం ౨॥ చిన్నపట్నానికి వ
కవుత్తరం ఈప్రకారం రెండు వుత్తరాలు చిత్తాపురం నుంచి వ్రాసిన - జగ్గబొప్పల-
పురంగారి వానా చేసినాను। ౧౧ తారీఖు ఇదే నాగవాయిలో నందిభావి గద్దమీ
ద శంభునకు రామేశ్వరాలయం వున్నది। దేవళం లింగం బాగా వున్నది। పూజలేదు।
౨౨ ఆ దేవాలయం ముందర పూర్వాభిముఖమైన లక్ష్మీనృసింహదేవళం వున్నది। ఆ దేవళం ము
దర ఉత్తరం గోడకు వేసిన రాయి శాసనం వ్రాసినారు। ఈ శాసనం వాశైగ న్నదం తెల్గి
రాయి శాసనం।। స్వస్తి సమధిగత పంచమహాశబ్ద మహాసన్నిధి విగ్రహాధిపతి మహా
ప్రచండ దండనాయకం వైరిభయదాయకం సాహిత్య విద్యావినోద తరళంకటకన మల్లారకరా
శ్రీ బృహస్పతి గురురత్న పయుర్ధ్వాతి స హాజపైనతియం సత్యశౌచేయం మానాససంభవర
రాజహంస, మాన్య ... కీర్తి వితంసన, సంగ్రామ కంఠీరవ నుభయబళ్ళ మున్నిర్గ-
వనరిపుకు కేసరి సహాజ మురారి బాహుసత్తా గ్రాస సముద్ధరణ పయ్యెన గన్న వారణాంనా
మందిస మృసంప్రశస్తి సహితం శ్రీ మన్మహా ప్రధానం రాజ్యాధ్యక్షం కటకవేష్టకన్న
శ్రీసన్ని విగ్రహ వారణాం తమ్ముడు ... ముకశప్పముఖం స్వస్తియమనియమ స్వాధ్యాయ
ధ్యాన ధారణ మౌనానుష్ఠాన జపసమాధి శీల సంపన్న శివ ... మదన వాకం నాగ
వాదియ అశేష మహాజనం నాల్ల వైశ్య సమల్లియ సమస్త - ము మిత్తు శ్రీమద్బాహు
కన్యాశ్రమ వర్షదంబు వెయ ఆంగీరస సంవత్సర వైశాఖ దసౌర్ణమాస్య ఆదివారదందు
సోమగ్రహణ తత్కాల దల్లు శ్రీ రామేశ్వరదేవర ముద్దగా లక్ష్మీనృసింహదేవర అంగ
భోగ కర్మాంశ పెర్వరోం చైత్రపవిత్రాది గళం విల్లి యతళ ఖాకం ఆం పోరంగ ఇచ్చ
మాన్యకరం మారిలచని కగం ఆడకె గాహం గొందు నవెవిసమం ఆయం మాదిబిట్టరు।

అది [illegible] శ్రీ రామేశ్వర దేవర [illegible]

[illegible]

23. [illegible] దేవ [illegible] కాయస్థ [illegible]

[illegible] తిరుమల [illegible] ---

వాకిళ్ళు [illegible] వరకు చిత్తాపురం నుంచి [illegible]

[illegible] కోసులు [illegible] గ్రామానికి [illegible]

ఈ గ్రామానికి [illegible] స్వయంభూ రామేశ్వరుని గుడి [illegible]

[illegible] ఈ దేవళం విస్తారమైనది. ఈ దేవునికి పూజాపునస్కారాలు [illegible]

ఉన్నవి. సంవత్సరానికి ఒకసారిగా [illegible] సర్కారువారు [illegible] ఉత్సవం

చేస్తారు. [illegible] ఉత్సవం జరుగుతుంది. ఈ గ్రామం [illegible]

వారి తమ్ముడైన జమీందారు [illegible] ఈ గ్రామానికి చిత్తాపురంనుంచి

వచ్చే మార్గంలో [illegible] ఉన్నది. ఈ స్వయంభూ రామేశ్వరుని గుడి ప్రాకారం

లోపల ఉండే దేవళాలు [illegible] కింద వ్రాస్తాము.

1. స్వయంభూ రామేశ్వరుని గుడి 1. ఇందు [illegible] నందిగుడి 1.

ఇందుకు [illegible] గుడి 1. ఇందుకు [illegible]

1. ఇందుకు [illegible] గుడి 1. ఇందుకు పశ్చిమం రామేశ్వర

లింగం గుడి 1. ఇందుకు పశ్చిమం [illegible] దేవళం [illegible] ఇందు

కు పశ్చిమం [illegible] గుడి [illegible] ఇందుకు పశ్చిమం [illegible]

[illegible] లింగం గుడి 1. [illegible] స్వయంభూ రామేశ్వర [illegible] నందిగుడికి దక్షిణంగా

[illegible] లింగం గుడి 1. ఇందుకు దక్షిణం [illegible] గుడి [illegible]

౧౨॥ ఇందుకు పశ్చిమం పిడ్డీశ్వర తీర్థం బావి ॥ ౧౩॥ ఇందుకు పశ్చిమం గాని లెక్కించిన విగ్రహం
లేని గుడి ॥ ౧౪॥ ఇందుకు ఉత్తరం జనార్దనుడి కల్లుపైన వి ॥ ౧౫॥ ఇందుకు పుత్తరం
24. శిలపైన గుడి లింగం విడుము ॥ ౧౬॥ ఇందుకు దక్షిణ సూర్యప్ప లింగం గుడి ॥ ఈ పైన వ్రాసిన దేవ
ళం లోవుండే శాసనాలు హాళె కన్నడం సారాంశం కింద వ్రాస్తాను ॥—.

౧॥ ఈ స్వయంభూ సోమేశ్వర దేవళం లోగ బ్రహ్మ వాకిటి ముందర పు
త్తరం గోడను పూర్వముఖంగా నిలుపే పెట్టిన నల్లరాయి శాసన సారాంశం ఉత్తర మహా
బియనాభి సరోరుహా దాక్షుట్టిదం జగత్సృష్ట్వా పారావారము భరస్తుతి శరవపూరి
తం దిక్షు విరంచి భర్గం బ్రహ్మం వారం ॥ ఎని సిద్ధం బోజ గర్భ ప్రభుగె మను మునిప్రష్ఠ
నాతంగె మానవ ప్రసి శాసం సేవ్యనా తంగె బిళరుకారి తం వారి తాం నాతంగె సపంచ
రతి తత్పంచశిఖ సెజెద నాతం త్రిసంధ్య ధ్యాన దివసనిమిత్తం కట్టు ఖాండక దా కాగె
దరం దేశం వారకాచ్చ్వారి చక్ర ॥ క ॥ చక్రజ బలదవిష్ణువర్ధన విజయాదిత్య విరుద్ధ మెనెరి
పృపని తాంబు జవనమం కొరది పిదని జబాహు దణ్డము ॥ ఈ లాంఛ ప్రదేశయం ॥ ౹ ॥ జ
యలక్ష్మీ కాన్తేయం మబ్బెసిదరె యనయాం ధ్రదిపం చన్దన సత్యాశ్రయ నార్థం తత్రిపాలా
త్రణి మొదలైన వెకానషష్ఠ ప్రముఖ రూపి తమో కీర్తి స్సింహ్ము పితం గ కొళరి బరికా పాళర
స్థిత మత్తయ జయసింహ ప్రత్యర్థి నరాళం బళికె పెళెంయనా షోడశ దినశార్ద్ధరు ॥ పు
పరన్న పత్త లబ్బె యనవా య్యుదిం య్యసిద్ధిరా జులక్ష్మి పుత్రం భవళయశం క ధరెనా
ర్థ వనింద బళికె రట్టరు శ్చైరియనా ర్థరు ॥ చ ॥ పరియిట్టి య్యు న్ను కటూ ళ్ళనదిసురదెకో
25. కొట్టురం రట్టుదం సంగర గాళు సిదాట్టి సిం హాసన మనెళదు కొణ్డన్న రాజ న్నకం తంగో
రకం బిన్నకె పెన్నుం నయదె నని కేయూర మం యోళ్ళవన్నాయర దిం దంత్తాశ్చిద భూ
రి భుజా శిఖర కాళు భూమి మెంతై లరాజా ॥ భువనశౌర్యాశ్రయ తైలభూభుజ సుతం

సత్యాశ్రయకులం తం న్నృపాళన పుత్రం విష్ణువర్ధమండపను జం సస్వయం … న్న
పాననతం మ్మం జేయమనిం … వ్యానా తనమహం త్రైలోక్యమల్లం జగజ్జనబం త్యామా
భూభుజేంద్రతిలకం చాళుక్యచక్రవర్తికం సకలనిరతం మాం తాం ప్రౌఢిపట్టం … త్రకత
వితమో న్నా … బాహ్యపం లోకసమత్థం తత్త్వమాజస్న … కం పెపని కత్తూ
దుమాం గో న్న చలపతి ద్వారరాదిత్యనా తేజసుకం … నష్టనై గనవపను
గండాపకా ననకల్యాం … ప్రచండసేంబనపనగ్ర సుతం కవి యోకనా లసిం వర్ధా
నర్థానై బనపనిం ! అయం విష్ణువిజ్జను వారాముం ద్యా షసం స్తుత … షను ష్ప
మ కస్సవరల్లి భూమ భ న్మగ్నానసంఘ్య భూరంపతి గెప్పట్టి గబ్బగబ రాత్మజరు
చస్థనసంధ్య వెగనభూ ప … పాళసప్ప … నప్పు విజ్జనభం యం విష్ణు
బాచననూనదారి గాగం గం యశాలి మల్లనెరవం లూ తర్ద్వం జగమం గత్తి సిమూన్న
పుడు న్నరు … చరుజ్జితరాజవసుప్రసిద్ధి మం … మరి పైకల్లకేశవం
బరికెయసాసి శదనూరుబం దవు మాం వేశయార్తె రాగె న్గపాళం మఱు వకరకావే ఇం పద
బ్బరిజగ గాళై … స్వస్తిసమస్తభువనాశ్రయం శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజ
పరమేశ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయకులతిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్త్రైలోక్యమల్ల
16 దేవర విజయరాజ్య … తం గోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారం సలుత్తమి
త్తావి నాద ధిరాజ … సమధిగత పంచమహాశబ్ద మహామండలేశ్వర
రమహేశ్వర … జన జన మహా వారాంబరగ గ్లానాంబర ప్రతిపక్ష … తనసామాన్యో
గ సంగ్రామకం కరవ హాప వతార … మేళ్వాళక … రక్షిదనప మర షడా వద్ష
పు చక్ర వక … మ్మళకగ … సభయ బలగణ … శ్రీమత్త్రైలోక్యమల్లదేవర …
నామాది సమస్తప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం బిజ్జణ …

సమధిగతపంచమహాశబ్ద మహాసామన్త సామ్రాజ్య మహాప్రతాప ప్రాభవ యదువంశోద్భవత్సు
ద్ర నరశిరదపగొష్ఠజాపితా జమాన మాలపతి వెపట్టణ మాపింపన్మతి పురవరేశ్వరం జయ్ష
కాన్వయకులతిలక కుమారరాదిత్య సకలలక్ష్మీనివాస కాయ్యదగణ్య శ్రీ లోకేశ్వర దేవ
చారాదకం నామాదిప మస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహాసామన్తం ఉ వాలసరుశకవ
ర్ష ౧౧౨౮ నెయ్య విజయ సంవత్సర వైశాఖ బహుళ మావాస్య బృహస్పతివారం కత్తి దేవ
రాచటుది దివ్య విజయ శ్రీ స్వయంభూ సోమేశ్వర దేవర్కి పుంజప్పన సాంతర కల్యాణి పెట్టి
త్రిపవిత్ర గారాకం ఖండస్ఫుటితజీర్ణోద్ధారకం బాగ మాడు పవిం మల రగవా
కం సర్వ నమస్యమాగా ప్రతిపాదు వలబెట్టి భూమి కాలది యవ తరి సూరి సన్నాహ
వరిచెక్కలుపెం దొటం మత్త గాకుమ సయని పెరవ హారు పాడగా సగరగారా వాయించె
రాం తావె శరకల్యం వూం వనిన్ద ఛిన్నం ఛయ వన్గమం పరమేశ్వర దత్తి యా గపెడెదు॥-

॥శ్లో॥ బహుభి ర్వసుధా దత్తా రాజభి స్సగరాదిభిః యస్య యస్య యదా భూమి స్తస్య తస్య తదా ఫలం॥ మంగళమహద

27 కల్యం కాకపితం మహేశ్వర లాళగవిఖ్యాత కులనందనం శాలగ్రామ విశాలతం భకు ద్వాళంబా
శుక్లవంశోద్భవ కులతిలకం త్యాగరావతారం బిరుధ్వస్తరం జావి దేవ॥ కు॥ ఉద్ధరణోదన
తం వర్గం సాధి సబంద సుదెయం వసుదెయం పరాక్రమదిండం బాధి పరివన్నూరా గాదారాది
పారిసె విరవిక్రమాదిత్య దేవుడు॥ శ్లో॥ పరిమళిత్రింతోక లంకార్పురి బలి గవిాము మస్తాద
రండితె యూంగాన్తరిపూ శ్రీ పాండ్యరం తుం మెపద నిజ ధార్మిక్షా బద్ధాసి యుంతా నద్దరగా ప్రాకం
భరని బాధి పాంకనె నిసిదవమ్మ మ్మసామాన్యానె బికరిని సుజ్ఞేత్రాపకతాసి తరిపు విశేయం
విక్రమాదిత్య దేవ॥ కు॥ వినిసిద బాళుక్యరామసమనే వ్యోన్ఘ్రణె వాజివసర ఖ్యాత్రం సవినయ
గుణావార్ధి రత్నం జనస్తుతం సందరత్న దణ్డుఢేశు జయమం రాళ్వ మైవరంప్రవర్తిని
జగం జెయొంబె నంది ఝల్లి లూదియాం ల్లాలచ్చుతనం ప్రతిష్ఠిన మస్త పాల్లియమా

డి భూమియునితం ద్విజకోటికిం బరియనాగ్రహరత్నదత్వాద్దీపం ॥ శ్రీమన్మహాప్రధా
నం మవపెగ్గడె సెనాధిపతి ప్రచణ్డదణ్డనాయకం, కన్నపయ్య ॥ ఆగుశ్రీమతి భువనమ
ల్లదేవరకండ్యల్లు శ్రీమచ్ఛ్రీకరం దిగ్వ్యాదితెయం పరమేశ్వరదత్తియుం [illegible]
యుమాంగి చతుర్వేద పారాయణరుం సకలశాస్త్ర విశారదుమప్పయ్యగ్గిజాత్రమ
రుము సర్వజ్ఞగ్గెం సర్వమన్యమాగి ఆచంద్రార్క తారంసలుత్తమం కొట్టరు ॥—.

బళికా పుంజెత్తం నాల్కగిఢయుడనల్లడ్డ భూజనర్దం గళ్ళం నిమర్ల
ఆయాకణ్ణెగిలె తగ్గు, గళన భవనివాసంగళ్ళం బ్రుంగ కెరావళియం పూం దాంటుదింన
ద్దన దిగెసెదు కల్లోపు విదఘ్ఘుపంబవిళస న్విభ్యాసతిపైత్త తమళచరితె ప్పట్టం ద్దకవు
౮ మూర్జబ్బరించటు - స్వస్తింయమనియమ స్వాధ్యాయ ధ్యానధారణా మౌనానుష్ఠాన జప
సమాధిశీలసంపుంన్నరా పాసనాగ్ని హోత్ర ద్విజమతదేవతా పూజాతత్పరురుం చతు
ర్వేదవేదాంగతత్వజ్ఞాన సంతోష ప్తోత్రయుతరుం సకలశాస్త్రం విశారదరు
మప్పశ్రీమత్సర్వజ్ఞన మస్తరదర, వారెం దిగ్వ్యాదితెయ శేషమహాజనంగళుమమూర్జబ్బరు
విద్రమర్దనుం ప్రాతిపాళిసువరు ॥-- శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం మన్నెయంచందిబకర
సియమగం ఎ(అ)తారసం(శ్రీ) పృతియుంభూం సోమేశ్వరదేవర నివేద్యక్కె బెకేమోగలసామే
శ్వరదేవరసద్దెయం బడగలు బెట్టి గద్దెకాలడింయ మత్తెరెరడు ॥ ఆవ

ఆవరింబళికం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం మన్నెయం గొకరసనాదేవర
నివేద్యక్కె [illegible] గద్దెయం బడగలు బెట్టి గద్దెకాలడింయ మత్తెరెరడు ॥ ఇదనయది
చక్రయక్కెమోగళ సామన్తరుం నాధమన్నెయరుం గ్రామాధవమారిగవు
బ్బగళుం మత్తెన్నదె ధర్మక్కె మంత్రిగయు దిం కామందనాయుదం దవెగ్గెనాంగ్గుం నిష్టయం
వారణాసి మోగిరండదె పాబ్బగంకవిలెయం కొన్దడు మహాపాతకం ॥—.

౨ ఇదే దేవళంలో పశ్చిమం మహాద్వారంలో ఉత్తరం తట్టువా
కిలి గోడకు నిలువేసిన్ని సల్లారాయివారి కన్నడం శాసనం సారాంశం. - స్వస్తి
సమస్తభువనాశ్రయం శ్రీ పృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర పరమభట్టా
రకం సత్యాశ్రయకులతిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవర విజయ
రాజ్యముత్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమానమాచంద్రార్కతారం బరసలుత్తమిరె శ్రీమ
ద్రాజధాని మణ్ణేయకెరెయ నెలవీడినోళ్ సుఖసంకథావినోదదిం రాజ్యంగెయు
త్తమిరె తదు శ్రీమత్రాయ సర్వజ్ఞాన ద్వాగ్నిశ్రీమదగ్రహారం బిన్నవిగెయ్యల్లోల్లరెకోడు
౨౯ శ్రీమత్పిరియమాళెసిపత్తిమహాదేవియరబ్బసదిల శ్రీమచ్చాళుక్య విక్రమవర్షద ౩నె
య సర్వజిత్సంవత్సరద మార్గశిర దమావాస్యె సోమవార వ్యతీపాతదంతా మాకిషమహా
సూర్యగ్రహణదందు సమస్తప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వర మల్లెయల్లాసర
సవితెమ్మ మల్లెయరస మ్మగె వెన్న మరానదిం దొర్కోంయ రెయ్యలు స్వస్తియమ నియమ స్వా
ధ్యాయ ధ్యాన ధారణ మౌనానుష్ఠాన జప సమాధిశీలసంపన్నరప్ప శ్రీమదగ్రహార
బిగ్యవిదెయ ప్రభుముఖ్యావశేష మహాజన మూనూర్వరు సర్వనమస్యదిం సొబ్బగె
బ్బాధా పరిహారం తాయూరు వన్తాసిరాచంద్రార్కతారం నడవనాగి కాష్పడు గోత్ర
పవిత్రం తేమ్మం లోత్తుగె దొరాణా బట్టరు మాడిసిద శ్రీ స్వయంభూ సోమేశ్వర దే
వర సంబన్ధద పడువణ నాగె గండెరె ర్త్తగె - షరిశాల్యాత్తు గ్లానాదణియ నడువణా చెకొసం
జ్యమర దలువెలసి ద శ్రీ జనార్దన దేవర ధర్మం మహాజనకాల్గెలిపులా దమ్మగె తమ్మ
దానిప రిగ్రహాసి యా దేవర పూజా పునస్కారక్కె ధారాపూర్వకమాగినొత్తృ శ్రీమత్త్రిభు
వననారాయణ దేవరద నవస్థ మాన్పదె కొత్తిరె పడు దలుబెట్టకాలమత్తలు ఖంప్ల
దొంటె దేవర పరిసూత్రా చారకు భూమి మొల్లవం చెట్టరు ఈ దేవర నివేద్యక్కె నద్దెయ

నెలవెనె వావియలొంటబబడిగాల్లిచెట్టి కంమన్నులం పుంజూరిగిరలురెనియు
దావణభట్టరు కొట్టకయ్యస్తతెమ్మోన్నుత్రిత్రింయు ఒల్లినవిరి నాకెటంన్నుతమార్కా
లాలోవత్తుకమ్ము ఱెసెయమాం దెచ్చెట్టరు దివర వండాదిచెనె ప్రతిష్టావెందన్నుసివ
స్వస్తి నకరము సమస్తప్రజ్ఞయుం సమస్తవియులు దావ్వెక్కల్ల బ్రాంహ్మగారు హరవాణిసూ
30. తిదవెంనె హాత్తంబచెడుచెడెంబుడిదక్కల్లి మికటక్సకటసాల్లకారనెకెటంగడుడు
ర్నెస్వ కొట్ట వరు వెంగామ్మా న మూరుగోన్నవ రాముక్కనభత్తంవడిద పూవెకెటంబరుసైన్య
రలుదారికియ రదుబట్టహరెత్తం శ్రీరెన్నమాగ వారంగాడవావియనిషమ హొజననాట్యా
బ్బరిరుదావణభట్టనాన్న విత్రియల్లియగెడ్డరియునదివర నిక్కడ కెట చంద్రార్కస్థా
మాన్నంపాలిచ్చిరి॥- 3 ౬ రాదేవళంలోతూర్పు గోడపైచెట్టుకింద రాల్లగోడవెట్టిన
వాకిటికడ త్తంరం గోడకు కింద నిలువబెట్టినది. ,, ౨౭ ,, వాళ్ళ గష్టదుం శాసనం — .

ఈశాసనం గోడకింద పూడి వుండగా తీయించి వ్రాయించినాము. స్వ

స్తి సమస్తభువనాశ్రయం శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర పరమభట్టారక సత్యా
శ్రయకులతిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవర విజయరాజ్యముత్తరోత్తరా
భివృద్ధిప్రవర్ధమానమాచంద్రార్కతారం సలుత్తమిరె సమధిగత పంచమహాశబ్దమహా
మండలేశ్వర పరమమాహేశ్వర సమర బిరెదగ్గద ప్రతిపక్ష సింగసాహసోత్తుంగ సంగ్రామ
ధీరపరాక్రమ రాతసరి మణ్డలిక శిరశ్ఛేదన వక్షరి ఘాతక [illegible] మణ్డలికర దణ్ణనాయ
బళగణ్డ శ్రీమత్త్రైలోక్యమల్లదేవర భృత్యవనామాది సమస్త ప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహా
మండలేశ్వర బబ్బియ్యరసరు సమధిగతపంచమహాశబ్ద మహాసామన్త ప్రభావ
ప్రతాప శైలవంశోద్భవ నయ్యగారు నెరసిరద పరిగద బాంవిరాజమాన మలపరొలిగండ
మాహిష్మతీపుర వరేశ్వర యాదవాన్వయ కులతిలక కుమారరాదిత్య సకలలక్ష్మీనివాస

కాంయసురగణ్ణనా మాదిసమస్తప్రశస్తిసహితం శ్రీమన్మహాసామన్త సోమయమ్మసకుమార
వర్షంబుల ౧౧౬౭ అగునేటి విజయసంవత్సర వైశాఖ బ ౧౦ బృహస్పతి వారకర్త్రీ విగ్రహారాది
దిగ్విదిక్క్షయ స్వయంభూదేవరికి బిట్టుభూజ మత్తమ్మ నూరె ఆవగా ఉళి బత్తరి కాల్
31 జగమత్తరిప్పుత్తూ ఇస్తిని తయుము సర్వబాధాపరిహారం వా నిబట్టుడు—.

తారీఖు ౧౮ దినశాంఋనుంచి మయాయారణ్యం కర్ణాటక దిక్కు దక్షిణం ౧౧
రోసు ఉమాం దరగ్గి అనే గ్రామం వచ్చి చేరినాను. శిలాశాసనాలు ఉండే స్థలాలు చూస్తూ
చివచ్చినాను. ఆ గ్రామం శకందర జమీందారు వారి ఇలాకా అయిన బడందర్ల అనే
ఊరికి జమాంగును ఉన్నది. ఆ వారి తాళ్లు నుంచి ప్రాకట్టు ఇద్దరు సాహెబు గారికి ఉమలు
ఉన్నది. ౨౧ తారీఖు రాత్రాయన ౧౪ జువర్కసు వాండగది గ్రామంలో ఉండి శిలా
శాసనాలు వ్రాసినాను. కలకత్తా నుంచి మకొంజి దొరగారు నా పేరట వ్రాసిన జాబు
న్ను ముట్టినది వివరం కింద వ్రాస్తాను. ౧ కలకత్తా నుంచి తారీఖు ౩౧ మార్చి ౧౮౧౬ సం
వత్సరం దొరగారు వ్రాసిన ఉత్తరం ౧౧ ఏప్రిలు తారీఖు ముట్టినది. ఉ...
స్వయం నారాయణరాయుడు పంపించిన పాయికట్లతో ఉత్తరాలు చేరుస్తూ
తరం వచ్చి చేరెను. నీవున్ను నారాయణరాయుడున్ను ఏకారం ఏబారిస్తూ ఉండేనో ఆ
ప్రకారం శిలాశాసనాలు యేమి, తామ్రశాసనాలున్ను, కన్నడం, హళెకన్నడం, పూర్వం
హళెకన్నడమున్ను ఏ ఉండేమి గ్రంథాలు యేమి విచారించి సిద్ధం చేసి పాయికట్ల
న్ను ఉత్తరాలున్ను మచిలీబందరులో జరువాళ్లగా దొరగారి వద్దకు పంపించేది. వా
రు సముద్రం వారి మీద కలకత్తాకు రవానా చేస్తారు. ఈ మాయకు వ్రాసినందున మాయనా
శరసావధించినాను. సిద్ధం అయిన కాగితపత్రాలు మచిలీబందరుకు జరువాళ్లగా
దొరగారి వద్దకి పంపిస్తూ ఉన్నాను. . . .

౩॥ ఈ పాండరగి గ్రామంలో వుండే శిలాశాసనాలు హళెకన్నడం సా
32 రాంశం కింద వ్రాస్తాను॥ ౨॥ ఈ గ్రామానికి పూర్వం వూరివద్దలో కేశ్వరుని గుడి వున్నది.
ఈ గుడి ప్రాకారములో సుందరంగా వుండేన గోడరాలువి రెండు దేవళాలు వున్నవి. ఆ దేవ
ళాలలో రెండు లింగాలు వున్నవి. ఇక్కడ నిరంతరం లింగాలకు బ్రాహ్మణులు పూజ చే
స్తారు. ఈ స్థలం యందు సత్రం చక్కగా నడుస్తూవున్నది. ఇక్కడ హళెకన్నడం శాసనా
లు రెండు వున్నవి. వాటి వివరం సారాంశం హళెకన్నడం కింద వ్రాస్తాను॥—

౧॥ ఉత్తరం తట్టు వుండే లోకేశ్వరుని గుడికి ముందర మంటపంలో వున్న
మహాదేవుస ల్లరాయి శాసనం॥-- శ్రీ రమా స్త్రీయకారాళ సంశోభితా ॥ అష్టమూర్తిం జగతు
సృష్టి వ్యాపారె - మంబ్రహ్మాతి శివ పూరితేది ఇన్నిమ విరణ్య గర్భం (బ॥ వ్యా॥ ఉ నిసి
ద్ధం బాజ అభ్రప్రభుని మను ముని ప్రాప్యనిం తంగి మానవనిళాసం సేవ్యనాతం
గభళసురాపరితం వారితాంక నాతంగ నవుం వారితి పత్యం చ శిఖ్యపనే దనాతం
త్రిసష్టిన నృపదిందేవ నిమిత్తం కాళ్య భుజాంగదక దానాగ దరాజైంపాం[illegible] చాళుక్యరు॥
క॥ భుజబలదవి ష్ణువర్ధన వి జయాదిత్య విరుత్తమనె రపు వసం[illegible]ంబు జవసద
కారగిసిద సదబావమున [illegible] సుస్థిరాత్యపర్ణిమొ॥ వ్యె॥ జయలక్ష్మీరా స్వేయం మృష్టి
బదరెయనవామోద్భవి పంసన్న సత్యాశ్రయ నాళ్యం పవ్యపాలాశ్రయంశి మదెవనకొనవృష్టిప్రమా
దామధిరామోళిద్యం సింవ్యాపితం నలాశలెబరిళాం పొళరం దత్త్వవతలు జయపంపాయ్యద్రిన
దాళ్ళం బళ రవళయనా పాళ గోవ్యనరాళ్వరు॥ కు॥ ప్రవలం దవిత్వ లభ్యయవవాత్య
శాస్యోభిర్ధరాజ్యం లక్ష్మమత్తం దపళయనంకత్యకరనాళ్వ సందెబళకెరత్యు రుబ్బయనా
రు॥ వ్ర॥ ఎరియయ్యి వందువె ఒళ్ళద సదిమరెజ ఇాడబ్బరంశ గ్గిదం సింగరదాళె సిళ్ళాట్టిసం
వ్యాసవమసళ దుతాంత స్వరాజన్నదింతకాన్నెవం బన్నె ఈ వివ్యంపె రయల నిసికయా

రమంతాళ్వవంతాదరదిం తాళ్వతం భూరిభుజా శిఖరదా శ్శోభూమియంత్రి లరాజ్ఞాం

౩౩॥ పునస్సాంప్రతి తైలభూభుజసుతం సత్యాశ్రయం తం నృపాలవర్ఘ్యత్రం విక్రమవిక్రమంత

దనుజం సందయ్యంభాం తస్యానుజవత్సం జయసింహనాత నమగంత్రి లోకవల్లభం

జనత్సవచింతామణిః నృపాలతనయం సోమేశ్వరోల్లేశ్వర ఇకు ఆహవమల్ల నసత్సమ్మాంసా

దిసిద్ధం వసుదేయం పరాక్రమదిం దంభోధి వశవిస్తారాంతా దరాది పాశై నెపరవిక్రమాదిత్య నహ్రు

వ్యాపరివయుత్రింతే కలంకాపురిబడ నదీమధ్యాద్దురం పెంపెయాంగాం

తరపూర్వస్థా- ఖరం తిం మునిరస జదోర్దండ చండాసియుం గొందుగరాప్రారంభన

ర్వాపాకసనిసిద సమ్మమ్యసామాన్యసె జకరదసుజ్ఞ త్రావకల్పాసితం పూర్వోదయమ

క్రమాదిత్యదేవ ॥ స్పర్శి సమస్త భువనాశ్రయ శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజ పరమే

శ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయకులతిలకం. చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్రిభువనమ

ల్లదేవర విజయరాజ్యముత్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవర్ధమాన మాచంద్రార్కతారం

సలుంత్తెరాజధాని జయుంత్ర పురదసె వెవడనొళెసుఖసంకథా వినోదదిం రాజ్యం

గెయ్యుత్తిమిరెల్ల పాదం వాహిన్యుతి ఘట్టగా పతికత విమార్గి ప్రవాహౌద్ధవం గొ

సమర్థం తత్ర నాజం నిజశౌర్యనతీవం రాత్మజం సైవలోకం పెసరుం తత్పూను మహానృపసతి

చతురం కొప్పాదప్పనాతదెసుతం విఖ్యాతవప్పనిగనవవమగం దాపరాం వినకళ్ళు-.

శ్రీ దురదండెసంబనవమగసుతం జవికోకనాతసం దండనాథ సుభవ

సంకిరియంపిభుబడ్డసుహాముండలసంస్కృతశ్రీ పురుషోమ శరత్వవర్ష బ్రహ్మవిద్వాన్

౩4 తనవయ్యుబ్రాపతిగ పుట్టిదరబ్బి. నసాం గాత్మజరుగు చందవసిస్థ జప్పిరవభ్రాయతిలక

నృపాళసుప్పరాపస్థితవప్పు బద్దసభయం పిబ్రహ్మచననూం వదానినాంకం జయాశాళి

దుల్లనెదసం లాడక్కం జడమానతయ్యసెనె స్థపుడె బిరుం శ్రీశదరూర్జితరాజవన్ఘా

సిద్ధియందు [illegible] సంకట [illegible]
రూపం పార్థివ [illegible] ॥

॥ ఆకృత [illegible]
ప్రాకారం, చతురము నాల్గాకారం [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

బళసాంద్రే రావని నాద మ్మగ మదావెంరద సావాసోత్తుంగ(న్న)లోకేశ్వరదేవర పాదా
బ్జ(త్రి)ంగ నా మాడ సమస్తప్రశస్తి సహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం లోకరసపు॥ యమని
యమునా స్వాధ్యాయ ధ్యాన గౌరవ మైనాను ష్ఠాన జపసమాధి శీల సంపన్నర ప్పత్రము దా
బొంక్లే ఘోర తపస్సుపంతి తే దేవరు (బ్ర)హ్మ నవశివ లోక మిదెంబమ్మూ సి క్షేత్రవేత్త సకలవసుమ
తి తళకేరమమ్ము మిదెంబంతి స్వర ల్యూమా ళళక మిప్పం తిళ్ళం వరాంగ నా కురు
గ్రామమె నసిరపంతి కెలయ లోకేశ్వరదేవ స్థైగు నెబ్బకం మ్మ గిర యిం రాళ గణ బ్రహ్మము
లమత్తరు సాసిరదమూరు యిదగాళగె పూర్వ ప్రభుతింగె దపశస్యం మూర మళెయె నికరం స్తుత్త
రు ౧౦౦౦ శ్రీమచ్చాళుక్య విక్రమవర్షద ౪౩నెయ విళంబి సంవత్సరద జ్యేష్ఠ సు ౧ బుధ
వార సోమగ్రహణదలు శ్రీలోకేశ్వరదేవరె మహామండలేశ్వరం లోకరసరు ...
31 ... ళయ బారద గుండ తలరు వళగె యతం తెరదూర ప్రభుత్వమ మాడె యిమనుండా
పూర్వకం మాడ బట్టు ... ఱ పరాళరిం దూరతెంక బాచకస వాళ్ళపతుమ
లక ళంజె యపిరి యపళ్ళబ డఁగలుమా విసెత్తి నకొప్పలు మూడలు సౌళపక్షమం తదయ
స్థిమెయిం దాళగె కాలమత్తరు ౧౨ ... వాంయచయ దాన్యకుం తదధపుద్ధరరుద్ధరదమ్మ
రాజ కుబ్రాయరణరంగ నా నెకగ ... పాజనికాత్మ జబాల పంగ వాక ... పమ వోజ ... నా
యి గదకు లంబల మమ్మర వాష్టి చేకరమాగళయ మునసిర్ద్యెం పూసేరబత్తి సబకు
లోక భూంప నగలోక సమర్ధని దాదియానిబృక్త సాసనమూగియుంత బ్రహ్మ మయంసాసనం
బెయ్య ప్రధ్వీదైవమాదినిలసిద సవావమెన్నగె నైష్టికమత ఆచార్యరు మ ... యవళయాగి
కాళా మమ్మునైష్టిక తపోధనా గవె మహాదేవరంగ బ్రా... పంజెగం తపోధన గావళి
దానకరం వన్నదకర వారణప ... తిగిమా ళిగళిగ బడ సుమ పాళ్ళయగం జీర్ణోద్ధా
రకొళ్ళపాత్రపామళికొం బదహూళయస్థెగం మఠదాచార్యరిగె తుమ్మం నె ... యి సువరుడ...

శ్రీయుసామన్వరు ఉల్లియుప్రభువు మం. నారదమస్సెయరుం మదమ్మ [illegible] మునం
తెలుకొనిసిదరస్ఫుట వాస్సెరదు వాళ్ళ ప్రభుగా పుంయు నళూకి దువరు [illegible]
రకరరలాం నా నడెవంబాడె దమం తరమవా [illegible] శ్రీత్రిగ్రామ [illegible] మూర్తి [illegible] కమునపు దర్శ
నెయు ప్లవసంవత్సరద చైత్రపున్నమి సోమవారసోమన సాలాసము [illegible] సాంత్రలో
వియురావెస [illegible] వాంధ్ర తెచంది రాజయ్యా వాంటికి లయుం నడింయా [illegible] కర్హాళ్ళ [illegible]
పడువలు [illegible] మని యుండు శాస్త్రగ లూరు మ [illegible] సిపకెవ [illegible] దయా [illegible]
వాందం ద్వారా పూర్వోకం మాఖ చిట్టరు ప్రభుదేవర పాద [illegible] స్నానా [illegible]
చిట్టరు [illegible] దలాందదమ్మ [illegible] రసం సాంజి [illegible] వాట్టెం దు [illegible] సంతన [illegible]
స్వంద శాట్టు మన్నిసి [illegible] మనె రవనద్ధ యూనివ [illegible].

— [illegible] లోకేశ్వరుని గుడివద్ద దక్షిణాం [illegible] లోకేశ్వరుని [illegible]
మంటపములో ఉత్తరం [illegible] పీట ననిలువ [illegible] సాలె నన్నదం [illegible]
సంసారాంశ [illegible] మలిపి యుస [illegible] గువా [illegible] దం [illegible]
రాజ్య [illegible] ము [illegible] సన్య [illegible]
ప్రభుగమ మను [illegible] తరణ మాంతప్ప [illegible] సంపె [illegible] తంద బిళ్ళ [illegible] తంవారి
తాంకనాతం నన్ప, వారి [illegible] చతుమంచ [illegible] సొవె దసాత [illegible] ముత్యం
కొట్ట మ [illegible] దక [illegible] గండె [illegible] భూములు [illegible] దవిష్ణు [illegible]
జయాది [illegible] రక్షణమునకు [illegible] సిద [illegible] బావు [illegible]
శ్రీ [illegible] ప్రభు [illegible] తు [illegible]
జయసిం [illegible] నసాళ్ళ [illegible] దవిష్ణు
ద్వితీయ నవార్ష [illegible] రాజ్య లక్ష్మి మత్తం [illegible] సంవత్సర [illegible] బాళికేగట్టు

38. తు ష్టిర్యయనాళ్ళరు వ్యాఘపతి యష్టై యేర్పందు కట్టా కృవతి వశరదిన్నా శిష్టు రంరట్టరంసం
గరదాళ్ళల్లాద్దిపిం వర్న్మి సనమానెళ్ల దుకొండ స్వరాజ న్నకం తకమెరెగం బన్నాకవెం తుంప్ర
రయదె విసికె యూరవుంతాళ్ళవం తాదరదిందం తాళ్ళదం భూరిభుజా శిఖర దాళ్ళ
మాయం త్రైలరాజం పునశ్శాస్త్రశక్తి లభూభుజ సుతం సత్యాశ్రయం తన్న్యపాల్లవప్రత్రం
వి భువత్రమం న్నదనుజం సం దయ్యనాం తస్యాంశవం మ్మం జయసింహ నాతనయు
గం త్రైలోక్య మస్లిం జనగ్నదబం తావుతి తం నరేంద్ర తనయం సోపేన్న గోమ్మన్నరం
ఖశ ఉద్ధ శ్రీరతిక పతం మ్మ నారిసిదం వసుధైయం పర్యాకమదందం
బాల్య వరవింవశా తాదశాదివశెనె పరిషత్ర మాకిత్త్మ ప్పుం పరిముత్తం శరీరలంవాధ్య
రి ఒ రిపప మహ్మాద రంపాయాగాంతరి పుంర్వినాధరం తిమ్ముస నిదనిజవాద్ దుచం
డాసియుం కొందురణాప్రా రంభనిర్వావాకపెని సిదెవమ్మమ్మసావమాన్సమిబికరదై త్రా,
నక త్రాసితరిపు వ్యాదయం విత్రమా దిత్యదేవం సర్వసిద్ధ మస్య ఒవరనాత్ర యం సర్వ
వల్లభ మహారాజాధిరాజ పరమేశ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయ కులతిలకం బాహు
వర్తరణాం గ్రమత్రి భువనమల్ల దెవర విజయరాజ్య ము త్తరోత్తరాభివృద్ధి ప్రవ
ర్ధమానమాచంద్రార్కతారం సలుంత్తరాజధాని విజయపురద నెలవిడి నోళ్ళన్నాసం
కథా వినోదదిం రాజ్యంగెయుత్తమిరె ఎస్వ దమా విమ్మలి బుట్టాం శపశ్రీ క్వదవిద్యో
న్వవాయోద్భవం లోకసమస్త తత్సూజం నెనెశ్లెదనవంగాత్మజం సైవలూకం పెసి
39. రింతత్తూసమ మూనోన్నత పటిమచతురం కోరరాదిత్యనాతం తెసుతం విఖ్యాతనప్పెన
నవపమగం రావకావి నర్వసు ఉందురదెంన్నసెంబనవప్రరుతం కవిలూకనాథనింగండ
రగండ నయ్యుసవనింకి విదయం విభు బి జ్జనుకృరామంతల సంస్తుతప్రాప్తిపుష్పొపవరం
తవరల్లి భూం మిబాం న్నండనసయ భూపతిగె పుట్టిదరబ్దగ బీరరాత్మజరు —.

చన్నవనింధ్యనప్పైరెనభూపతి లోకన్న పాళనుర్ణారావంబత సప్ప బజ్జనవనింవిభుంబా
చవనూవదాని గోకందయూ శాతిపల్లనెత వంగూడ ళ్ళంజడ మూంత నయ్యె నెనెంద
షు డ్గైరుం తాళార నూజ్జైత రాజవసుత్రుసిద్ధయుం గ ఉవరాళశానరవన్నపాలం
నవత తిసిద పుణ్యవయూ తికేతి విళాపంక విక ల్పభూరువరం పాథీవపా ళ్ళి గూర్ధ
నభ్యవసుధీన మవిాం వంఖ ఆక్రి తప య కులా బ్జదివాకర నవవాత్రకేతి పతిజనవ
జ్ఞప్రాతారం బతురమ నాజకారం, మధుర్లొకెసెసెదంజన దాశెఖనసెనర్ధ భాబభూ
పతిధావతరిపులొంతమంతళిక మదన జపంబా పనసెనెనెన్నెసెయాసెసమబత
రూంత నూభువనాదం వెనెసె నళ్ళెనెనభూప నమనా వయన వల్లభాత్ర భావంతన
నాత్త్మెనిసి మవాదివి జనత్పునితమ హామవిామె మోళ్ళధారాసు తవెంనిపళు జనదా
ళు నెనళ్ళమవాదివిశహానెదభూంభుజంగ మంటిమెసిదం పెమ్మనె నాంతువ్వార్ధక్కీయూ
40 మునివినెతంతనేశ మత్సిగోకంలొకంఖ పఖఆళ్ళి పదాణ్ణి సందపుం దునిల్ప దికీతి
యనిఖ మంగదు విద్యా త్త్విశికళ్ళసంత తాశబంధుజ సొంతెకసూత్తుర్కొళ్ళు దవర్ణ త్త్వి
దాళత్తివయుత విసికతిగెమెంతుదరిప తోపకారాణ్ణి యుదంతరికేపె నిష్టునసందు
దులోకభూపనాశెఖ కెదెంద్రాపయ దాళుప్వసారిరమో త్రైళి జనభూంతదాశ
రదిక్షిత్తి నళాళాళాసలతె తొస్టుంద్రాకోబంబంగ రొళ్ళురరా జెంత్రమదెభవస్సినదా
రాణాదం తదంతం నళాళ్ళరెద స్సాన్నదులోకభూపునయసత్రాయుంజయాశయుపంఖ
స్వాస్నడమెవ్న వామంతేప్నేరంలొకరపరమంత్రమదా బాళ్ళకుశ్మో
రళ్ళిప్తపంటితరుంఖ బపవనిపలొకమదె బంతుసెన ళెవెత్తుపకలవసుమతితళకే
తవెయదెనిసి వెళ్ళకున్నల మహా తళకే మంఖమిదెంభిన్నిర్ణళబ్బు సూకెలం తనకమ
ప్పంతి ద్దదరాంతనాకంబా ఖాయమెనిసిదపం దికెయలోకె ర్హరజెహెనెభూంమిదా

లమత్యాను సావిరదమూరు ఇరవై రాజ్యానికి ఉత్తర ప్రాంతమువింటె చదవర్ష్యం మట్యాను మూరసుళ్ళియు
శకరంవత్సరంబులు 1600 శ్రీమచ్ఛాలివాహన శకము వర్షములు పరేపై విళంబి సంవత్సర దక్షి
ష్ట దపుష్యమి బుధవార సోమత్రవాంగాడలు శ్రీలోకేశ్వరదేవ ప్రతిష్ఠ మంటప స్త
రంలో కెరపరు టలు మూనాటబళ్ళయు గారుంపుంటలు కరపళ్లె నియంత్రెర తూర
ప్రాంచుట్టో మిలం మంజియ మెయుం జాదారా పూర్వ మాదిరి ఇచ్చిట్లు. ఇది గాక అలిగింపం
త్మాపురాను దానం ఇచ్చినారు -

41 అనక సమర్థ్యనిందాదియా గాయుక్తి సాపన మాగియుం డ భూమియు
శలా లిఖిత మాతెప్రతిష్ఠ పూరుకలు (పవే) వర్షాం సిష్టిత మరదాబార్ల వర్ణరంపైవళి
యూరి కాళ్ళ ముళ్ళైష్టక్రలపోధనరాదేవ ళుల్లం (దేవరంగ బ్రాగకులం పూంజెం సంతపో
ధవరా వారదా సళ్లుం పన్నదకుర వాదుదల్లు దోష్టి మూలాని నళిన వాబ సుమపొద్దా
య స్గెం జి న్యూర్ధ్యాకర్తం పాత్ర పామళకలంబ రసూనయదేంమరదాబార్ల ఇనిమ
మంపెటెటిలు సుపరు ధత్తు దేవయంత్ర్రా నాక మల్లస్టితిప తివినమ్రరాజకంమూరిక్కై
తొంటెలె లత్తిం బ్రహ్మతాగాడయు మనెదుదు కాళింగవంబాళ నం గూర్జరనం, పాంచాళమ్
మాంవెనైవె బళికమ్ము సోమాస్త భూపాలరపం మర్త్యకాసత్తానయకులలిలకం ఛ
పన్నద్ధనాథ స్వస్తి సమస్త భువనాశ్రయం ప్రతిష్ఠ పల్లవమహారాజాధిరాజపర
మేశ్వర పరమభట్టారకం సత్తానయకుల తిలకం, చాళుక్యాభరణం శ్రీమద్మలోక
మల్లదేవర విజయరాజ్యమున్న లోకరాజ్య ప్రవర్ధమానమాచంద్రార్కతారకబ
ర రాజధాని పొళ్లాని పురదేసవి వెడినా ళుప్పసంకథాలినాడు దండగాజ ఏలియు త్రు మి కలు
ఒపొల్లు మ స్థిద పర్లకుల స్నామ హరస్త్రం బ్రాన్న ల్లి జనకులు మదపన్త్రి
మకరసవాంత పదగజ చెమంబి జ్ఞానవనినవకులాళి వేషం వ్యాఘ్రశరణాయాంతారియ

42. స. వళిజనివెవసివరా అనుమ్మత్ర కాళదుర్త్రిత్రరతెరం కత్తురనిరాలుకలస నిజభుజా
క్షేప దిన్యయవము నిష్ఠురము వెంత్యి త్రుటితంగా నిజదశదిశా చక్రవంబొక్కొ కొండ్రాబా
హ్యతాంత్ర బందింప సదళవెసెదం బిజ్జభూపాలదేవం॥ స్థసాద్వాదిక జంబుర తరంగసం
ఘాతవిబిచ్ఛాయలవణాబ్ధి వలయ వలయితెపెళావసనం॥ త్రిరిబారియాత్రత్రయ
ధ్వదేశాధీశ్వరం మాశాపృతిపురవరేశ్వరం లంబావాయవంశోద్భవం షష్టికవసజూ
ధ్వజం వైనివుంతళకసరబసిరుండవిరమార్తాండబంప్పముష్నెయల లాటపట్టం వైరిభూ
రట్టంవాయపట్స - జంపవాజమనోజ సత్యాయుధిష్టిరం శరణాగతవజ్రపంజరం
మాకాలభైరవం బంటరభావం బెరుదమున్నెయరగండఁ డంనికరరాళ్ళరాండుఁ-

శ్రీలోకేశ్వరదేవలబ్ధవరప్రసాదం త్రిభువనజనామోదం గంధగజపాళం దిష్పు
కల్మషశూళం దళదంక కారనాదిగనంకకారం శ్రీమత్ భూలోకమల్లదేవర పాదారా
ధకం పరబలసాధకం నామాదిసమస్తప్రశస్తసహితం శ్రీమన్మహామండలేశ్వరం బిజ్జర
సరు॥ శక॥ ఇదిక్కులంసాద్రిశకసిభరదశాలాటూబరామమహాప్రాసాదికొరదుమంటవము
ద్రావిమాంవదద్వారితమైన వూడురణాధి వెడిదంబి జ్జుం॥ అక్షసరసాంధ్రసంగమవపంటిపదమూర్తి
శైలశృంగకాలేచెంద్రాసెకంబుకం దేశదళాదకిబా చలచెపచోళస్త్రా నసరోజలక్ష్మీ కృతవిష్ణు
కులకపిలవిదెయ్యవెంబడి జ్ఞానదనాగెవెమేశ్వరశక బిట్టిళునిన్నెరిలనెంట్టుముత్తరంగీడివము
చెరిపలయంబి ళగలనూవందుమర్కమతియై నిష్పుగర్దినరెర రాజూనంచెరిమళాదిండొము
43 త్పనరివజని త్రుసారింశనం బరెతామెని దళాల ఆతిద షష్ఠిస్త్రీ మారకబ్బం జమరత్ప
క్షణకంబజ్జభూపతిగంబాచలదెవిగిహరమదేవెంద్రాకెరాపాదాంబుపొట్లేతిన్యషి
దలోక భూభుజన వక్షోభూగికాదురారదంప్రతవిషేత్వాయరాజ్యలక్ష్మీ సలంధుర
ద్రాక్షశతారంబరకు ౩॥ ఇదిశ్రీమంలోన్నెరుతిమూంలదాకాళకాదివిదావముందరడు

త్తరం. తక్కు ఆరుగుమిందపడమెపి వుండే తెల్లరాయి మీద హళెకన్నడం శాసనం। ఈ శాసనం
అంత్యాక్షరములని కాపకలకొట్టినారు। ఈ శాసనం హళెగన్నడం సారాంశము:-

శ్రీమత్పరమగంభీరస్యాద్వాదామోఘలాంఛనం జీయాత్త్రైలోక్యనాథ
స్య శాసనం జినశాసనం। స్వస్తి సమస్తభువనాశ్రయం శ్రీపృథ్వీవల్లభ మహారాజాధిరాజ
పరమేశ్వర పరమభట్టారకం సత్యాశ్రయకులతిలకం చాళుక్యాభరణం శ్రీమత్త్రిభువనమల్ల
దేవర విజయరాజ్యముత్తరోత్తరాభివృద్ధిప్రవర్ధమానమాచంద్రార్కతారం సలుత్తమిరె
కల్యాణదనెలవీడినొళ్ సుఖసంకథావినోదదిం రాజ్యంగెయ్యుత్తమిరె। స్వస్తియనవరత
పరమకల్యాణాభ్యుదయ. . ఇనియంబు ద్వితీయలక్ష్మీసమానెయుం . . .
. . . రాజీయ పాత్రచూడామణియుం . . . . . . బ్రాహ్మణాదయానందసంతుష్టదా
44 . . . . . శ్రీమత్త్రిభువనమల్లదేవ విశాల . . . . . మతు సోమలదేవియరు
కస్వస్తి॥ ఇక్కడ శాసనం ౧ం తా శిథిలమైనవి। ఈ శాసనం జైన శాసనం॥ తారీఖు ౧౨ దాం
దరిగి నుంచి ప్రయాణమయి ఇక్కడికి వుత్తరం రెండు కోసుల గొరవలి గ్రామం వచ్చి
తినాను। ఈ గ్రామానికి మాగాణిలో సన్నబెళ్ళు గుంటలు వున్నవి। తారీఖు ౧౩ ఇక్కడనుంచి
ప్రయాణమయి ఇక్కడికి వుత్తరం ౬ ఆరు కోసులు మరిఘడు వచ్చిచేరినాను। తారీఖు ౧౪ మా
చిరదేలలో ధారగారు కలకత్తాకు చిత్తాంపి . . . చుకుబసులు జవాబు వ్రాసి . . లజగ్గ
టప్పాల పరంగా కలకత్తాకు రవానా చేసినాను. ౧౫ తారీఖు ౧౬ ల గాయత్రి ౧౭ వరకు గ్రా
మలోనే శిలాశాసనాలు మొదలు హళెకన్నడ సారాంశం దాఖలు చేసి పోయినారు
జుకూరు దితయార . . . స్తాలపుంటినా। ౧౮ం తారీఖు శైనదు . . . గ్రామస్థులు దారిలో
నుంచి మల్లభైరు వచ్చినారు। వారి ఖాయిషీ చేసుకున్నాను। వారు మాపిమల్లాతునిం . . .
. . . రాజుల మొదలు వంశావళి కాళ్ళ కాపురాలు బిజ్జల పురాణం వారిది

వర్తమానాలు వ్రాసి లా లా వ్రాయించిన పుస్తకాలు ఇస్తాను. వకీలు సిద్ధంగా వున్నందుకుగాని పుస్తకాలు తిరిగి ఇయ్యమని చెప్పి తమ బస్తీ మకాంలో వుండె సదాపూర్వం అయినది తామ్ర శాసనం తీసి ఇచ్చినారు. ఆ శాసనం వుండేది వరము వుంతరము వుండినట్టుగా తామ్రకయిఫియం ఆ కయిఫియం నెయి వారు లోవ రాశాను ముద్ర ఆ కయిఫియానికి తగలవేసినవి తామ్రపలకలు మూడు. ఆలు వంటి వీరెందుకే తియారు ఊరు తామ్రపు తకలు వుండగా ఆవి తీసి ఇచ్చినారు. ఆ పలకలకు నిండా బెలువ పట్టి వుండగా కడిగి శుభ్రం చేయుమని చేసినాము. కడిగి సిద్ధంగా చేసినట్లు నకలు వ్రాస్తూ న్నాను. చ॥ శ. సాం శరం నాటి సురపుగాడి పెద్ద తిగాయతాలంగా చేసి వుండగా మరు పుసింహాసనముయందు కూడు చేసుందుకు మాంపాం మొనెల తారీఖు రోజున నిశ్చయం అయినది. వారు వుట్టుం మీద కూర్చొని సిపాయీల పిమ్మట జ్ఞాన పుస్తకాలు ఇస్తానని చెప్పినారు. ఆ గ్రంథాలు ఇచ్చునట్టుగా సిద్ధం వుతాండ కలము॥ ౩ం తారీఖులు మొదలు ఇచ్చుటకి

46. ఎగ్రిమెంటు వకటి॥ ఠిపో ఓర్డర్ వెంకబాపు రావు స్వామి కర్నల్ కాలిన్ మెకెంజి సహ డిప్యూటీ జనరల్ ౧౮౧౫ సంవత్సరం మాహె మార్చి తారీఖు ౧ లగాయతు ౩౧ రోజువరకు వ్రాస్తూరాయి జరుపుకు చేసిన వెరసి వాన వర్తమానం॥—

47. తారీఖు ౧ లగాయతు ౧౫ వరకు వేమవల బగ్గిమంచి తెచ్చిన కాగిదె పత్రాలు పాదషాలకు క్షయ్యతు శిలాశాసనాలు అన్ని చక్కగా వ్రాసిరి. ఠిపోటీ తయారు చేసి వారాయలారా వుకు ఇచ్చినేను మంత్రి దుప్రాం. శ్రమ నకు హోమ్లో టిందుకు రాజ్యాంగాం దాలాలు వారి తాకీదు నిమిత్తం వేస్తూర రసూలు రశీదు ఇంటు వారి ఖ్యాతి చేసుకొని అందున వారు రాజా చందూలాల వారి తాకీదు చేయుటలి ఇస్తామని చెప్పినందున వారి వద్దకు వచ్చి హోతావుంటిమి॥—

తారీఖు ౬ రాజారావం దూలాల వారి తాకీదు మలిగ్రైడుకు వకటి ర పాడారి దస్తురాలు వకటి ఠిపోటీ తెలంగాణ తాకీదు చేయించి నాకు ఇచ్చిరి॥—

తారీఖు ౬. నారాయణరావుగారు కలకత్తాకు పోవ్వేటందుకు మేస్తరు
కసూలు దారకని కాలువారి కవాడాలన్నీ రాజా చందూలాలవారి కవాడాలన్నీ కొరీందు
కవాడాలు నారాయణరావుగారికి చెయించి ఇచ్చిరి॥ తారీఖు ౭ నారాయణరావుగారు
కలకత్తాకు పోవ్వేటందుకు కూచ చేసి హైదరాబాదుకు పూర్వం మూడు కోసులు ఉప్పు
లలో మకాము చేసిరి। ఆ గ్రామం పక్కన తరం వేను సాగనంపించి వస్తిని। నారాయణరావు
గారి వెంబడి నీను మా స్నేహితు వృత్తముగా పోయేము॥- తారీఖు ౯ సీమలష్కరుప్రాంత
ము వదకు ప్రయాణమై హైదరాబాదుకు పశ్చిమం ౪ నాలుగు కోసులు దరగా మకా
ము చేసినాము। తారీఖు ౧౦ అక్కడినుంచి పశ్చిమం ౭ కోసులు రుద్రవరం మకాము చే
సినాము। తారీఖు ౧౧ అక్కడికి పశ్చిమం ౬ కోసులు సదాశివపేట చేరినాము॥—

48 తారీఖు ౧౨ అక్కడికి పశ్చిమం ౫ అయిదు కోసులు కమకోల మకాము చే
సినాము। తారీఖు ౧౩ అక్కడికి పశ్చిమం ౫ అయిదు కోసులు పెద్దవెక్కవాళ్ల చేరినాము।
౧౪ తారీఖు అక్కడికి పశ్చిమం ౬ ఆరు కోసులు మరకుంది మకాము చేసినాము॥ ౧౫ తారీఖు
అక్కడికి నైరుతి ౬ కోసులు గాలిబనుప్పు మకాము వచ్చి చేరినాము। తారీఖు ౧౬ గాలిబనుప్పుకు
కామలాపురం మధ్యె చోరుల ఉపద్రవం వుండగా హోబతనిమిత్తం నిలచినాము॥ తారీఖు ౧౭
గాలిబనుప్పుకు నైరుతి ౪ కోసులు కామలాపురానికి వర్తకులు సోబతి చేసుక కామలాపురం చే
రినాము॥ తారీఖు ౧౮ అక్కడికి దక్షిణం చెన్నూరు దగ్గర ౫ కోసులు కలబుర్గ చేరినాము॥
తారీఖు ౧౯ మలఖేడు పనుల నిమిత్తం రాజా చందూలాలవారు తాకీదు తెచ్చిన దిక
లబుర్గ అమీలుకి జోబానాసా ఆనెవారికి ఇస్తిని। అమీలు చెప్పినదేమంటే నాలు
గు అయిదు దినములలో మలఖేడుకు తాకీదు వ్రాయించి ఇస్తాను। మరూలా పండుగ గడ
చి పడమల్ల సంపన్న మని చెప్పినాడు గనుక ఆదే ప్రకారం నిలచినాము॥

తాంత్రికులందరాయన తాంత్రిక విద్యలకు కోటబురుజుల మీదుగా వద్ద తిరి
ములచేసుకుని తాకీదు వ్రాయించి తీసుకున్నాను. తాంత్రికులగారు జునకలత్తకు పత్రం
వ్రాసి కుంపిణీ వారు శ్రీమంత బాజీరావు గారి నిమిత్తం ఇస్తివారసనామా మరాఠీ రాజ్యం
మొదలాయెగా జ్ఞానీ ఎంపించిన ఇస్తివారసనామా ఉన్నాసు ఉత్తరంలో బదాయించి
పలకత్తకు రవానాచేసినాను. ఇదే తాంత్రికుల చన్నపట్నానికి వెళ్ళే సంవ్రాసినాను.
తాంత్రికులు కలబురుజుల బాగుకిందకు పోయేటంకి కోసులు మలచే
దుకు కావలెను. ఆ పేట పూరి మందరవాటు గ్రామం చేరినాను తామందరం పైబాడ చేరాము.
తాంత్రికుల కలబుర్జు మీదుగా తాకీదు వలచేదు నా యజమానులు ఇచ్చినాను. ఆ దినం
దుకు జాగా విచారించి చూస్తూ తాను ఆవిధా చెప్పినాడు. తాంత్రికులు తర్జిన మతం చూస్తే
పోయి ఆ కట్టడ పుంటి సమస్తం లో ఉన్న ఎలుమలు విచారించి సంతోషించిన గురువు చేపెంపక తీసికొ
ఉంచేసినాడు. వారికి చెప్పేదేమిటంటే చంద్రసాగరం అనే వారికి పట్టం కట్టుతారు. వా
రు పద్మాసనములంచుకొని మిత్రంకు వాళ్ళు ఆ పేట లను చెందు ప్రాంతం నిట్టుసిగా
యేలు నాడు. ఆ సన్నిపై గ్రామ మాసవములో పట్టం మీదకు నాకు చెప్పెను. పదిదినములలోను
లక్షేదుకు వస్తారు. వారు వచ్చినప్పుడు నా సేవలకు కావలసిన గ్రంథాలు కట్టి ప్రయత్నం చేసి
చేసి ఇస్తారు. ఆ దినం మరంలో పుంటి పుస్తకాలు యావత్తు వకచోట భద్రం చేసివేయి
నారు. వారు వచ్చినప్పుడు నాకు కావలసిన గ్రంథాలు తీసి ఇస్తారు అని చెప్పినారు. ఇక్కడ మ
ఠంలో చంద్రసాగర సింహాసనం మీద కూర్చుండి కుంజుకు పరంజ్యోతి యావత్తు సిద్ధమ
వుతూ వున్నది. లోగడ వైద్య దశా బాదులో చంద్రసాగరం మాకు జైన గ్రంథాలు మొదలు
లైనవి కావలసినవి సాహిత్యం చేసి ఇస్తామని చెప్పినారు గనుక వారు పదిదినములు
లో మరల చేరుకుని వస్తారు. వారు వచ్చినప్పుడు నాకు జైన రాజుల యొక్క కాష్టం గ్రంథాలు

లు వారి మర్యాదలు కులగోత్రాలు ఉద్యోగాలు యావత్తు సిద్ధం చేసి పంపిస్తారు.
ఈ మలఖేడు స్థలం జైనులకు సింహాసన స్థలమున్ను జైనబస్తీలు [illegible] పూర్వోక్త
రీతిన జైనవీర, శైలాదులున్ను [illegible] గా వుంటు ౩౧ వరకు మలఖేడు
నాయి - నాకు [illegible] స్థలం చూపించవలెను [illegible] శిలాశాసనాలని
మిత్రం గ్రామం [illegible] కోసులు పరియంతరం [illegible] శాసనాలు [illegible]
మంచేవేదు, ఈ మలఖేడుకు దక్షిణం ౩ కోసులు [illegible] గ్రామం దగ్గర నాగాయి
[illegible] ఆ స్థలానికి నాలుగు, ఐదు కోసుల దగ్గా
యి వాండ్లకు [illegible] గ్రామాలలోనున్ను [illegible] శిలాశాసనాలు వున్నవి అని
ఇక్కడి జనులు చెప్పినారు [illegible] తారీకు ఇంటికి మాఘ [illegible].
[illegible] సంవత్సరం [illegible]
[illegible] సంవత్సరం [illegible] వరకు [illegible] ఇది
81 [illegible] సంవత్సరం [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] రాళ్లు [illegible]
[illegible] రాళ్ల [illegible] వ్రాసి [illegible] యచ్చువలెను,
మనుష్యులవలెను, [illegible] మనుష్యులుగాను

నిచ్చెనలు గాను, నిచ్చెళ్ళమీంద మనుష్యులు యెక్కకుండా వాండ్లు వేసే లాగున నుకొ
52 లాగున వున్నది అని మకెంజీ దొరవారు యీ బిన ప్రకారాన్ని మాపేరను జాబు వ్రాసి
ఆ జాబులో పదరకొండు రాళ్లు తెమ్మెక్కపాదు గున్న, వ్రాయబువ్వని వ్రాసి ఉంపించినా
రు గనుక ఆ రాళ్లను గురించి విచారించి ఇప్పటిగాను ఈ మరావతి గ్రామములో యేమిన్ని
మరెక్కడను నీడవేళలలో యేమి ఇండ్లల్లో యేమి భావులయందు యేమి చిల్లరదేవ
శాలయందు యేమి, గోడలయందు నేమి, తగిలి కానీ వస్తు దరిమాపులు నిమ్మలిప్పటి
గా చేసి వర్తమానం తెలియచేసేది. అని జరూరుగా చెప్పి రగనుక ఆరీతిలాగున
ఇద్దరి మనుష్యులను వెంబడి తీసుకొని పదరి కొండరాళ్లు చేకేటందుకు పుర్మాస
సినామ్యకల ము॥ — ౧ం తారీఖులు గాయతి ౩ం తారీఖు వరకు పదరి కొండరాళ్ళనిమి
త్తము ఈ మరి క్షేత్రమునిదె వేళలం యందు గ్రామములోను, ఇండ్లల్లోను, మరాలయందున్ను గో
డల్లోను, భావుల యందున్ను ఈలాగున విశారించి పరికి చూచినంతల్లోను పదరి కొండరా
53 ళ్ల మొక్కటిన్ని కనుపడలేదు. గనుక బాలాజరూరున్ను యీశాప మాబారం పాటీవర్ట్
గారిదియైయుదుక చేసినంతల్లో ఇద్దాళ్ల వరకు చూచున్ను కనుపడక పోయినందున గోడ
లయందు ఆ స్త్రీ భాగంలో ఆ ఉవ్వీ పతి వృద్ధలో తెలిసినదికాదు. అని వూరికి వుండి
వున్నారు, మునుపుంటిన గ్రామానకు ఇప్పుడు యీ లాగా బస్తీ అయినందున పూర్వపు దుకు
తులు యేమిన్ని లేవు. దంబుష్టమాత్ర సక్కస్త్ర ష్టిగాను వుండి వున్నందున పదరి కొండరాళ్ల యేగోడ
ల ఆ స్త్రీ భాగాన వేసి వున్నారో తెలిసినది కాదు. బస్తీలో వుండే గోడలు దబ్బపుష్పపడగొట్టి
వెం ఆప్పుడు ఆ కొండరాళ్లు కనుపడవలెను గాని శాసమధ్యలో రాళ్ల మొక్కటిన్ని లేవు. ఆరా
ళ్లసంగతి ఈలాగున వుండి వున్నది. —

తారీఖు ౨ చన్నపట్నము నుంచి లక్ష్మయ్యగారు నాపేర వ్రాయించిన

ఉత్తరం ఆ వ తారీఖున దాఖలు కాయి ఉండుల మతలబు గ్రహిస్తి. ౧౦ తారీఖున లక్ష్మ
య్య గారి పేరను బదులు జవాబు వ్రాసి వగైరా సెప్పు కాపున్న గోలా మునవన్న పట్నంలో వారికి
సినాము. తారీఖు ౧౭ చిన్న పట్నంలో వారి లక్ష్మయ్య గారి పేరను జాబున్ను [illegible]
54. ౧౮౧౬ సంవత్సరం మాహె [illegible] ౧౮౧౭ సంవత్సరం మాహె ఫిబ్రవరి వర
కు నెలలు ౧౦ కి [illegible] . . . . . వగైరా జమఖర్చు ౧౮౧౭ సంవత్సరం మాహె
జనవరి ఫిబ్రవరి [illegible] జమఖర్చు [illegible]
సనదులు వగైరా [illegible] సినాము. ౩౧ మా ఖర్చు [illegible].
[illegible] ౧౮౧౭ సంవత్సరం మాహె ఏప్రియల్
౧ తారీఖు లగాయతు తేది ౩౦ వరకు. ౧ తారీఖు వారి మిస్టర్ గారు చెప్పిన ప్రకారం
రావలసిన దీపాల [illegible] మంటియందు [illegible]
[illegible] మిస్టర్ గారు చెప్పిన [illegible]
సు కాని [illegible] బయలు [illegible] మిస్టర్ గారి
[illegible] తారీఖు ౧ లగాయతు ౧౦ తారీఖు వరకు [illegible]
[illegible]
55. తారీఖు ౧౧ చిన్నపట్నంలో [illegible]
[illegible] లక్ష్మయ్య గారి పేరను జాబు [illegible]
[illegible] తారీఖు ౧ లగాయతు ౩౦ వరకు [illegible] కింద ఉండి
[illegible] మిస్టర్ గారు చెప్పిన ప్రకారం
[illegible] పుంటని. [illegible] వారి మిస్టర్
గారికి [illegible] ౩౦ ఏప్రియల్ [illegible]

శ్రీ పోట్రు ఆనందరావు గారు 1912 సంవత్సరం మార్చి నెల 1 తారీఖు
నా ఉయతి 31 తారీఖువరకు, 1 తారీఖు నుంచి వరం పర్గణా గ్రామాలపై తిమేర్లను
ముస్తాపరి పాట్లు వ్రైశావి క్షేమమేదుకాబట్టి నాను చెప్పుతూవుంటిని పదకిలా తారీఖున
16 చిన్నపట్టి నుంచి లక్ష్మయ్యగారు తేదీ 17 ఏప్రియల్ వ్రాయించిన జాబు గవర్నరు
వారు ఇంగ్లీషులో ఇందులు బుద్ధిత్రాసిన తారీఖు 1 లగాయతు 2 తారీఖు వరకు శైల
వరం పర్గణా గ్రామాలు దగ్గర బస్తీ కొబట్టి లోయ చేస్తూవుంటిని॥

తారీఖున చిన్నపట్టనం రవానా లక్ష్మయ్యగారి పేరున జవాబు వ్రాసిన
సన్నపాటి రాళ్లు కొండు న్నువ దపస్సు కాసు న్నాకోలాయున అమరావతి నుంచి గవాసారచినాను,
తారీఖు 1 లగాయతు 31 తారీఖువరకు కొండపల్లి పర్గణా వెజవాడ పర్గణా కొండు
పరగణాల గ్రామాలపై తిమేరలు ముస్తాపరవారీలు వ్రైశాలకు దాఖలాలు
చెప్పుతూ పనిసరబారాలు చేస్తూవుంటిని. 17 తారీఖు చిన్నపట్నము నుంచి లక్ష్మయ్యగా
రు ఉత్తరం వ్రాయించినది. తారీఖు 13 దాఖలు అయి ఇందుల బుద్ధి వ్రాసిరి. నాను,
తారీఖు 1 చిన్నపట్నం రవానా సన్నపాటి యజ్ఞ రాళ్లు 7॥ సన్నపాటి నల్లరాయి
51 వకటిని, తెల్ల రాళ్లు సన్నపాటివి మూడు. వృదాబాబతి రాయి సన్నపాటివి వకటిని॥...
... సన్నపాటిరాళ్లు పదిన్ని 10, జవాబు మరి సర్కారు బాబతు సన్ 1912 సంవత్సరం మా
హె మార్చి ఏప్రియల్ కొండు నెలలకు జమాబందీ న్నాకోలాయున అమరావతి నుంచి రవా
నా చేసినాను॥— 31 మే ఆ క్షైరు॥—. శ్రీ పోట్రు ఆనందరావు గారు 1912 సంవత్సరం
మార్చి జూన్ — తారీఖున దిపాలు దిన్నెలు వుండె ప్రతి - రాళ్లు మొదలు జాబు తాను దిపాలు
దిన్నె కయిఫియ్యతు న్నాకోలాయున పరిమితలు చారికి దాఖలు చేసినాను — — —.
తారీఖు 1 అమరావతి నుంచి పయాణము మేస్త్రీ ఇసాకు వారి వద్ద

యేలూరికి రహానా అయి సదరి హింతారఖున అమరావతికి ఆరుకోసుల మీదను జుజ్జూ
రు అనే గ్రామానకు ప్రవేసించినాను. తారఖు ౩ జుజ్జూరు గ్రామములో నున్న సిద్ధేశ్వరస్వామి
దేవళం వద్దను వక శిలాశాసనం వుండి వుండగా అందును వకలు వ్రాసినాను. తారఖు ౪ జుజ్జూ
రు గ్రామము నుంచి తరలి తారఖున యేలూరికి ప్రవేసించినాను. మేస్తరున్ని సాహేబు
గారు యేలూరుకు ఆరు కోసుల దూరాన గొల్లపల్లి పర్గణా తాలూకా త్రైనివాడల్లో
౫౮ గ్రామములో సరవి చేస్తూన్నారు. ఆవి ౧౧ తారఖున తిలసి నది. వేంస్తరు సముర్సు గారు
యేలూరు పర్గణాలో వున్నారు. తారఖు ౧౭ యేలూరు నుంచి తరలి మేస్తరు ఇన్సాహేబుగా
రి తాపున కాత్రైనివాడు అనే గ్రామానకు దాఖలు అయినాను.

తారఖు ౧౮ గాయతు ౧౯ తారఖు వరకు కాత్రైనివాడు మొదలైన గ్రా
మాదుల సరవిన్ని నిజాము వారికిన్ని కుంఫిణీ వారికిన్ని సరిహద్దులు వగైరాల సరవిన్ని
తాలూకున సరవి చేస్తూ వుంటిరి గనుక సరవి వేంకట్రత్ని గారి సరాయి వుపనుల్లో రోజుగా
వుండినాను. శిలాశాసనాలు తామ్రశాసనాలు యంత్ర మాత్రము సంగ్రహము అయి
నదికాదు. సబబు యేమంటె గ్రామాంతాలయందు అరుదుగా వకటి రెండు వుంటూవున్న
విగనుక విస్తరించి సంగ్రహము కావడ వయ్యెదు. వుంటె వకటి వకటి కల్పూస్తూ వున్నాను
సదరి హింతారఖున చన్నపట్టనం నుంచి ౧౪ వయ్యగారు వారి పేర వ్రాసిన వుత్తరం దాఖలు
అయినది. ౧౧ తారఖున హింగోలాయపాలెం గ్రామానకు సరవితో దాఖలు అయినా
ను. తారఖు ౧౭ మొదలు గాయతు ౧౮ తారఖు వరకు గ్రామాదులలో సరవితో కూడా రోజుకు
వుండి సదరి హింతారఖున చన్నపట్టనం రవానాము పంగాలపల్లె గణా తాలూకా లోకు పాముల
౫౯. గ్రామానకు హింవారు అవగాదావు ఖలి గ్రామము అయినది నా సింహపురము గ్రామము
- - . . . . - మయిన రామస్వామి వారికి ఖైఫియ్యతు రంజి ప్రోలు పర్గణా తాలూకా పా

లంపల్లి గ్రామము కైఫియత్తున్ను జుజ్జూరు గ్రామములో వుండే శిలాశాసనాలకు నక
ళున్ను లక్ష్మయ్యగారి పేరను విస్తారంగా జాబు వ్రాసి ఈలాంటివరవానా చేసినాము—

తారీఖు ౧౯ అం వెన్నెరావుపేట అనే గ్రామానకు దాఖలు అయిన శిలా
శాసనాలు వేగిరా దరియాఫ్తు చేస్తా వుంటిని. తారీఖు ౨౦ వెన్నెరావుపేట గ్రామము.
వెలుగు సాహుకారు వెలమవారి వద్దను వెలుగు సాహుకారు వుంచగా ఇందుకు నకలు వ్రాసినా
ము. తారీఖు ౨౧ల గాయతు ౩౦ తారీఖువరకు గొల్లపల్లి పర్గణా తాలూకా గ్రామా
దులు ఈ పల్లె దాఖలు తీసేమేము [illegible] గ్రామాదుల దరియాఫ్తు చేసి
విన్నీరుఖా తాగా [illegible] యినది. ౩౦ జూన్ [illegible] రు—. తిరిగి ఆనంద [illegible] నామ
60. సంవత్సరం [illegible] తా ౧ వెన్నెరావుపేట నుంచి జమలవాయి పర్గణా
తాలూకా [illegible] అనే గ్రామానకు . . . . . లు అయినాము గ్రామములో పదియిం.
దాఖ— . . లున్నవి. తారీఖు ౨ [illegible] గ్రామము నుంచి పదరి [illegible] పర్గణా తాలూకా
చిమలపాడు అనే గ్రామానికి చేరినాము. తారీఖు ౩ చిమలపాడు గ్రామము నుంచి ఉ
రు కోసులు దూరాన వెంతూరు [illegible] పర్గణా తాలూకా [illegible] అనే గ్రామానికి దాఖలు అ
యినాము. తారీఖు ౪ లగాయతు ౮ తారీఖువరకు జమలవాయి పర్గణా తాలూకా
ఇరువై [illegible] గ్రామమువరకు దరియాఫ్తు చేసి [illegible] దరియాఫ్తు [illegible] జమ
లవాయి [illegible] మీదికి వెళ్ళి చూచినంతల్లో పూర్వము [illegible] నాటు [illegible] మీదను [illegible]
[illegible] దేవున్ని ప్రతిష్ట చేసినారు. [illegible] కొండమీద [illegible] లాటివి [illegible]
[illegible] గురుతులు కొద్దికొద్దిగా వున్నవి. కిల్లా యొక్క పాదు గోడలున్ను వున్నవి. దేవాలయము
శిథిలమై వున్నది. [illegible] బొలవకటా రెండు వున్నవి. [illegible] వెలుపడిపోయినవి.
61. శిలాశాసనాలు [illegible] మాత్రమే నేనే [illegible] గట్టు [illegible] మీదనైనవి

నజాంతులు వ్రాయటూవున్నవి. మేస్తరు జాన్ సాల్టు గారికి మొరవ అయివున్నది.-

తారీఖు ౯ లగాయతు ౧౧ తారీఖు వరకు జమల వాయపర్గణా గ్రామా
దులు ఆసలి దాఖల తీసి మేతు ఒకడెక్షైమె నిమిత్తం గ్రామాదుల దరియాప్తు ౯ సరవిస్తరూ
దాగా అయినది. తారీఖు ౧౨ లగాయతి ౧౪ తారీఖు వరకు మేదూరు పెట్టు పర్గణా
తాలూకా గ్రామాదులు కొన్ని దరియాప్తులో వచ్చినవి. సదరి తారీఖున సదరు పర్గ
ణా తాలూకా తిరువూరు అనే గ్రామానకు దాఖలు అయినాము. తారీఖు ౧౧ తిరువూ
రు గ్రామము నుంచి చన్నపట్నం రవానా సవదులుకు నక్కలు తెంచుకున్న మొఖాసా జాబాబి వా
రికి తెత్తులు తెంచుకున్న జమ ఖర్చు ౧౭౯౨ సంవత్సర మాహె మే ఖుద, తెచ్చి నట్లు
కు లక్ష్మయ్య గారి పేరట జాబు వ్రాసి తలంపున రవానా చేసినాము.-

62. తారీఖు ౧౬ లగాయతు ౨౪ తారీఖు వరకు - . . . . మేదూరు పెట్టు
పర్గణా తాలూకా ఆసలి దాఖల గ్రామాదుల సమేతు ౧౯ గ్రామాదు ... దరి
యాప్తు చేసి ... జమల కా - . మేదూరు పెట్టు తెచ్చేందుకు పర్గణాలు
జంగలి పట్టుగా మాయను మన సర్కారులో యత్న సంగ్రహం అయినది కాదు ...
పర్గణాల వల్ల మానము మేస్తరు జాన్ సాల్టు గారికి చక్కగా తెలిసివున్నది. తారీఖు ౨౫
లగాయతు ౩౧ తారీఖు వరకు చాట్రాయి పర్గణా తాలూకా గ్రామాదులు ఆసలి దా
ఖలీ సమేతు ౧౬ వ దవారు గ్రామాదుల సరవి తాలి దరియాప్తు అయినది. ౧౧ జూలై
నెంబరు.- ఇవి కొలి సందర్భాలు ౧౭౯౨ సంవత్సరం మాహె జూన్ ...

63. తారీఖు ౧ పర్గణా విజయరాయి తాలూకా గ్రామాదులు వెస్ట్రా
మాకు చేరినాము. తారీఖు ౨ లగాయతి ౧౦ తారీఖు వరకు సబా విజయరాయి
పర్గణా తాలూకా . . . . దాఖల సమేతు ౨౫ ... గ్రామాదులు దరియా

ప్రిసరవిలోటెలి ఆ........। తారీఖు ౧౧ విజయరాయి మంచి -- .. దాఖలు
అయినాము॥ తారీఖు ౧౨ లగాయతు ౨౦ తారీఖు వరకు గొల్లపల్లి పర్గణా తాలూకా ఖా
నేషుమారి చిఠాలు తయ్యారుచేస్తూ వుంటిని। స బ్బై గ్రామముల వరకు తయ్యారుగా
గా అయినవి। తారీఖు ౨౧ గొల్లపల్లి పర్గణా జమీందారు అయిన శోభనాద్రి అప్పారావు
ద్దనున్న స్థల పర్గణా తాలూకా గిరిపల్లి గ్రామానకు శ్రీ శోభనాద్రి స్వామి వారికి రెండు
మాలు ధారాదత్తం చేయించా ఇచ్చినదానికి తామ్రశాసనాలు పలకలు రెండు సదరి జమీ
దారి తాబేలో వుండినట్టుగా లేదో పైన గిరిపల్లి లో గ్రామస్తులు చెప్పుడం దివంగ మొక అప్పత్తా
మీదుగాను బాలాగ్ర యాస మున్ను ప్రుయత్న మున్నాచేసి జమీందారువద్ద నుంచి తామ్రశా
సనాలు పలకలు రెండున్ను తెప్పించి అందుకు సదరి తారీఖు నకళ్లు వ్రాసి నకళ్లు రెండు
న్ను సరాసరుబాబతు జవాబుచు స్నే ౧౮౧౨ సంవత్సరం మాహె జూలై ఆగష్టు తారీఖు
64 వెలలదిన్ని లక్ష్మయ్యగారి పేరనజాబున్ను కాలంపు నదియేలూరికి చిన్నపట్నానికి రవానా చే
సినాము। తారీఖు ౩౦ లగాయతు ౩౧ తారీఖువరకు గొల్లపల్లి పర్గణా ఖానేషుమారి త
య్యారు - .... చేసి మేస్తరు ఇస్టాబు గారికి ఇంగ్లీషులో వ్రాయించినాము॥ ౩౧ ఆగష్టు
తిబారురి పోయింది ఆనందరావు స్నే ౧౮౧౨ సంవత్సరం మాహె నవంబరు॥ —.

౧ తారీఖు చాట్రాయి పర్గణా ఖానేషుమారి చిఠాలు తయ్యారు. చేస్తూ
వుంటిని। తారీఖు ౨ లగాయతు ౪ తారీఖువరకు సదరి పర్గణాల ఖానేషుమారి త
య్యారుచేసినాము। ౫ తారీఖున నిడమోలూరు నుంచి ప్రయాణమై బందరుకు రావడా
నకుగాను నిడమోలూరుకు మూడు కోసులు దూరాన కల పొట్లూరు అనే గ్రామానకు మేస్తరు
ఇస్టాబు గారి వెంబడి దాఖలు అయినాము॥ ౬ తారీఖున నాలుగు కోసుల దూరాన
గొరువూరు అనే గ్రామానకు దాఖలు అయినాము॥-

౭ తారీఖున నాలుగు కోసుల మీదను గుడివాడ అగ్రహారమునకు దా
65. ఖలు అయినాము. ౮ తారీఖున నాలుగు కోసుల మీదను - - . తారం అగ్రహారమున
కు దాఖలు అయినాము. ౯ తారీఖున నాలుగు కోసుల దూరాన మాండూరు అగ్రహారము
నకు దాఖలు అయినాము. ౧౦ తారీఖున రెండు కోసుల దూరాన బందరు ముచిలీపట్న
పేటకు దాఖలు అయినాము. మేస్తరు హామిల్టన్ గారు బందరు పేటలో వుంటివు
న్నారు. ౧౧ తారీఖున మేస్తరు హామిల్టన్ గారి నిమూలాన. హామిల్టన్ గారు
చెప్పిరి గనుక ఇస్టాటు మెస్తరు కలకత్తాకు వెళ్లే వారము. నా మేస్తరు సమరస్ట్ తయ
నాతిలో వుండి వారి [illegible] సర్ విల్యమ్ జనరల్ గారి వయికుం అయినది. అది
సంగతి తెలియచేసినారు. ఆ తారీఖు ౧౧ తారీఖు వరకు విజయ
రాయిపర్గణా ఖానెషుమారి చిఠాలు తర్జుమా చేస్తూ వుంటిని.

౧౬ తారీఖున కలకత్తాకు మేస్తరు ఇస్టాటు గారు సర విల్యమ్ జనరల్
66 ధారగారి పేర వుత్తరం వ్రాసినారు గనుక ఆ వుత్తరం .... ఇచ్చేనున్ను. సర విల్యమ్
జనరల్ ధారగారా - . . ఖాను ఈ యున వ్రాసినది ఏమంటే, సరాకారు పనులో-
హా. జరుగా వున్నాను. మేస్తరు ఇస్టాటు గారు నేనున్ను మేస్తరు హామిల్టన్ గారు
న్ను ఈడు భయులున్ను కలకత్తాకు వెళ్లే వార్తై వున్నారు గనుక నున్ను. నన్ను మేస్త
రు సమరస్ట్ గారి తయనాతిలో వుండేలాగున సర విల్యమ్ జనరల్ ధారగారి వాయి
కుం అయినది గనుక నున్ను ఈ సంగతి ఉభయులు చెప్పినారు గనుక అందుకు ల
దేలాగున తయనాతిలో వుంటూ వున్నాను అని సైకి షిమ్నతులు వ్రాశాలు చ
న్నపట్నానకు వానా వేస్తాను ఈ సిన్ని కాలాగున అజీలో . . . లు వ్రాసిన
ఈ పట్టి సరాకారు నిజామత్ ముల్కు అనస జావాబు తరఫున వచ్చిన అమీల్లు [illegible]

షై వారికి వ్రాస్తూ వున్న వ్రాసి అర్జీలో వుంచవలెను-- మిసెసు మేస్తరు ఇసాకు టెయిలరుగారి వుత్తరం లోనుంచి
కలకత్తాకు రవానా యియ్యతే మైనది. తారీఖు ౧౮ లగాయతి ౩౦ తారీఖు వరకు జమలవాయి
67 వర్తమానాలు కశ్శిన్నిషు మారి చేతా తర్జుమాకు బాబు వేసి అసలైదానికి జతపరచి మేము తు - నా మాదులత
ర్జుమాకు బాబు చేసి మేస్తరు ఇసాకు టెయిలరు గారికి ఇంగ్లీషు లో వ్రాయించినాము॥

లక్ష్మయ్య గారు చెన్న పట్నమునుంచి ౧౧వ సెప్టెంబరుకు వ్రాయించినవారు
కుం ౩౦న సెప్టెంబరుకు బందరు ప్రవేశించినది. అందులో మతలబు ఏమంటే. ఇదివరకు
నేను వ్రాసిన శాసనము వర్తమానాలు అతి త్వరగా రవానా చేసేది. ఆ తాలూకా లలో దేవు
ఇదివరకు విచారించినది యీ వర్తమాన సరకై షిప్యూతు వ్రాయించి అంపించేది అని దొరగా
రు జూలై ౧వ తారీఖున కలకత్తాకు వెళ్ళినారు. వారి ప్రయాణానికి సమయమువున్నా
లోపైనం నీవు వ్రాసిన ఉత్తరములుకు జవాబు వ్రాయడానకు ఆలస్యమైనది. ఇప్పుడు
ఇంకా అసిష్టాంటు సర్వేయరు జనరల్ కెప్టెన్ రెడ్డి దొరగారిని నియమించినారు గనుక వారి
దగ్గర రామస్వామి యిప్పటి పనిచేసి వుంటూన్నాడు గనుక నీవు ఇక మీదట వ్రాసే వుత్తరము
లు అసిష్టాంటు సర్వేయరు జనరల్ కెప్టెన్ రెడ్డి దొరగారికి ఇచ్చేదిన్ని నీ పైవిలాసం వేసి అంపి
68 స్తూవుండవలసినది. మేము త్వరగా కలకత్తాకు వెళ్ళేందుకు సిద్ధముగా వున్నాము.
వ్రాసినది గనుక యీ వర్తమానాలు దొరగారికి కలకత్తాకు వ్రాయిస్తూ వుండవలసినది. గనుక
నాలుగు రోజులకు ఒక వుత్తరమున్ను యెనిమిది రోజులకు ఒకటిపోటిన్ని వ్రాయించి
అంపిస్తూ వుండవలసినది. అని శాలంగున వారికుం సాదరు ఆయెనది గనుక అందులకు
స్థితి నిశ్రు విశాస్త్రి ని. ౩౦ సెప్టెంబరు ఆఖరు. - -

లి హోబర్ అనందరావు చెన్న ౧౮౧౮ సంవత్సరం నూవెంబరు అక్టోబరు —.
౧ తారీఖున లక్ష్మయ్యగారు వ్రాయించినవారుకుమును జవాబు విన్నపము వ్రాసినాము

ఖాసాదాల్ వాకీకత్తు తాణిదాటి పదివేలసమ్మానసబుల పనికళ్లు మూడుమ్మాటు
రెడ్డి పట్టణం వమయజారుపమోప(–వాకీకతుల్లు ముఖాలయందున బందరునుంచి చెన్నపట్నానకు
69 వారిపోసినాము. ౨ తారీఖున సర్. క్రిష్టయ్యాతున వ్రాయడానకు సురుచేసినాను.
ఇస్ట్‌టు గారు మెకూరు ఫుటేష్ పర్గనా భానేషు వారి తర్జుమా తయారుచేసేది ఆ నిమిష
దినమక ఆ విన్ని తర్జుమా బారుచేస్తూవుంటిని. తారీఖు ౩లగాయతి ౧౨ తారీఖువర
కు ఘదరితా పర్గనా భానేషు మాషారి తర్జుమా బారుచేసి ఇస్ట్‌టు గారికి ఇంగ్లీషులో వ్రాయిం
చినాము. ౧౩ తారీఖున సర్‌క్రిష్టయ్యాతు వ్రాస్తూవుంటిని. ౧౪ తారీఖునే మొఖాసాలు ఓ
ఆయాలు ఆత్రవరాలు ఇవి వ్రాయించినాము. ౧౧ తారీఖు లగాయతి ౨౨ తారీఖువర
కు వందిరామ పర్గనా సర్‌క్రిష్టయ్యతు ఆస్పలు తయారుచేసినాము. చన్నపట్నంనుంచి లక్ష్మ
య్యగారు ది ౧౨ అక్టోబరుకు వ్రాయించిన పుస్తకం తేది ౨౧ అక్టోబరుకు బందరు దాఖ
లు అయిన ది పుస్తకం నామాలవు తలచుచేమవుంది. ఆలోవైనం వ్రాసినపట్టుర
పులు ప్రవేశించి యావత్తు తాలూకు నదిద్దినవి. సర్‌క్రిష్టయ్యాతు వ్రాసిరవానారో
70 దినపు అక్కడ విచారించి దరియాప్తు యావత్తు ఇక్కడ ఆసిస్టాంటు సరవిచారుజనే
దారగారి ఆప్పీసుకు దరియాప్తు ఆయిబ్బంబందిన నేలనేలకు రిపోర్ట్ మ్మయె నిమిదిదిన
ములకు వక ఉత్తరముమ్ము వ్రాయించి ఆంపిస్తూ వుండవలసినది. నీ మొక్కడ్ క్రిష్టయ్యతు
వ్రాయు నవంబరు ౧౧ తారీఖువరా- . . . . కొని కలకత్తాకు రవానాచేస్తూవుండవ
లసినది. మేమున్నారెండుమూడు రోజులలో కలకత్తాకు వెళ్లుతూవున్నాము తెలిసేది.
ఆ నిర్ణప్రకారం పాపుకుం సాదరుచేయించినారుగనుక వాండ్లబుద్ధి నిర్ణయించినాము
తారీఖు ౯ లక్ష్మయ్యగారికి పేరమున విస్తారంగా మనవి జాబు వ్రాసి సర్‌క్రిష్ట
య్యతులు తయారుచేస్తూవున్నాను. తయారు ఆయినట్టు దానే జప్తుగా రవానాచేస్తా

వున్నాను. ఆ నిజాము లేఖ మతలబు వ్రాసి రవానా చేసినాను. ౨౦ తారీఖు వరకు క్షేమస్థితు
కు వరకు వ్రాస్తూ వుంటిని. ౩౧ తారీఖు వరకు క్షేమస్థితుకు వరకు వ్రాస్తూ వుండే మిస్టరు
పోర్టుగారి లో వున్న కంపెనీ యుస్కూలు, మేడూరు, గుడివాడ, విన్నకోట, నూజూరు, వ
71 ల్లారు. ఈ ఆరు తాలూకా నేను మారి తర్ఖా యిస్తున్నాను లా వ్రాయించినాను. ౩౧ [illegible]
[illegible]. ఆ పోర్టు ఆవందగా వుస్సేన్ ౧౮౧౮ సంవత్సరం మార్చి జనవరి లగాయితు
మార్చి ఫిబ్రవరి మజుకూరు వరకు జూపైనెల ఉంటిరెండింటికి ఆ పోర్టు వ [illegible]
72 ఆ పోర్టు ఆనందరావు ముత్సద్దీ ఇలాకా కవిలె వాల్ మెకెంజీ సా
హెబు వారి విస్తూరు జనవరి స్స ౧౮౧౮ సంవత్సరం మార్చి జనవరి ౧ తారీఖు లగాయితు
౩౧ తారీఖు వరకు స్సమజుకూరు. ౧ తారీఖున ధరణికోట [illegible] క్షేమస్థితు [illegible]
పాలు దిన్నె క్షేమస్థితు న్నవ్రాస్తూ వుంటిని. ౨ తారీఖున మహేశ్వర దేవళం [illegible]
పూర్వ గోపురం మంటపాలకు లో తెల్లు మంటపాల స్తంభాలకు [illegible] తెల్లుగా
న తెలియు అక్షరాలు లోను [illegible] ముష్కాలు మూడు తెల్లుబ్రాసిన శిలాశాసనం
స్సది గనుక అందుకు వ్రాయడానకు ఆరంభము చేసినాను. ౩ తారీఖు సదరి
73 శాసనం వ్రాస్తూ వుంటిని. ౪ తారీఖున సదరి శిలాశాసనాలు వ్రాయడం [illegible]
[illegible] అయినది. ౫ తారీఖున [illegible] పాలు దిన్నెలోను వ్రాయవలసిన శిలాశాసనం
[illegible] గనుక ఆ శాసనాలు [illegible] వలెనే వ్రాసినా
ము. [illegible] ఇస్తిని. ౬ తారీఖున [illegible] పాలు దిన్నెలోను మంటపం యందు [illegible]
లు, [illegible] రాయి, పచ్చరాయి, ఈ మూడు పన్నపాటి రాళ్ల వారికి వదినముక [illegible]
[illegible] గారికి చూపిస్తిని [illegible] వుంచేది, చిన్నపట్టుంచ వానరోజే [illegible] చెప్పినా
రు గనుక [illegible] వుంటినాను.—

౬ తారీఖున మేస్త్రీ సుబ్బన్నగారి వడ్లపాలెం గ్రామం వెళ్ళి
పు మారి వెళ్ళి వచ్చాయించినాను. ౮ తారీఖున జమీన్ రయ్యా శాతపుట్టలుగా వచ్చాయించినాను
74 ౯ తారీఖున జగరాయతి తపిశెలున్న పండె ధాన్యాలు తపిశెలున్న ఇవి ముద్దైన వచ్చాయించి
నాను. ౧౦ తారీఖున అమరావతి కి రుబ్బారయ్యంగారు లేపించమని అమిలీబుగారు
ఫిరికమక ఆపని జాగ్రత్త చేస్తూ వుంటిని. ౧౧ తారీఖున దేపాలుదిన్నె వద్దను పకరయ్యంగారిని
దేవరదిన్నె వద్దను పకరయ్యంగారు, ధరణికోట గ్రామం పొదుకిల్లా యొక్క మూలను పకయ్యం
గారి వగంత కోనేరి వద్దను పకరయ్యంగారు, పాశెరెడ్డి ఆదన్నాథబాబుగారి మవాలువద్ద
నగారక బ్రాన మీదను పకరయ్యంగారు వమాజనా మీదను పకరయ్యంగారు, క్షేత్రాన దిగినులు
కోట మీదను పకరయ్యంగారు లాంఛనరయ్యంగారు లేపియించినాను— — — —
౧౨ తారీఖున దేపాలుదిన్నె క్షేత్రయ్యగారు పామిల్టన్ గారి తావున వచ్చాయి
75 స్తూ వుంటిని. ౧౩ తారీఖున సాబుగారి తావున పండితము పర్గనా ఖాన్ దేవులవారి
వెళ్ళినాయుస్తూ వుంటిని. ౧౪ తారీఖులగాయతి ౨౨ తారీఖు వరకు కలూరు పొడుగా
పూరి, వైకుంఠపురం ఈగ్రామాల మీదికి వెళ్ళి వుంటిని. ౨౪ తారీఖున శీలా శాసనా
కునక ఉన్న పేరులగిరిలు తాబందును వదులుకు వక్కళ్లు, తెల్లరాయి, పచ్చరాయి
ఇటురాయి ఈ మూడు గాళ్ళు సన్నపాలి దిన్ని, సర్వారు బాబతు జమాబంది గ౧ వగైరా
వత్సరం వహా పొశపుల్లం బరులగాయతి మాపాడి శంబరు సన్నపు మజుకూరు వరకు జూర్లైన
లెబనా లుంగింటికి జమాబందు వకటి, ఈలాంఛన దస్తు పన్నెంరవా నొలాచిసినాను. ౨౧ తా
రీఖున ధరణికోట కమాలు కుంభ్లూరుకు వెళ్ళరు కచ్చేరి నుంచి వచ్చినారు గనుక వా
76 రిని పిల్చు వంపించి ధరణికోటకై పింపుతున్నా యదావకు దాఖలాలు అడుగుదు తూర్పా
టిని ౧౬ తారీఖులగాయతి ౩౧ తారీఖు వరకు ధరణికోట కమాలు మద్దసకూ

చూచేందుకు వీల్లు కాని ధరణికోట కైఫియత్తు జాబితాలు మీదుగా వున్నా రాస్తూ వుంటిని.

ఈ పోర్టు ఆనంద నామ సంవత్సరం బహుళం వత్సరం మాహె ఫిబ్రవరి ౧

తారీఖులగాయతు ౨౦ తారీఖు మాహె ఆగష్టు స్నేహ జుకూరు వరకు. ౧ తారీఖు

అమరావతి గ్రామం మొదలు మాకు ఇషిక మేస్తరు సామి మిస్టరు గారు కుమారు వారు

దమక పై మాయి ఫిలందు వరకు వారిజరగా వున్నాను. ౨ తారీఖు లగాయతు ౧౧ తారీఖు

వరకు అమరేశ్వర మందిరము నూత్న వర్షులున్ను, పొలమున్ను. ఖానేషుమారీ జా

77 ను అమరేశ్వర స్వామి వారికి సంవత్సరానకు ఆమ్నాయపుత్ర వారలుకు వివరమున్ను

ఇవి మొదలైనవి కాలతపనములు భూమి పలు పనులున్ను సరబాయి వున్నది. ౧౨

తారీఖున ధరణికోటపాలములోని సబంధరకు వచ్చి శిలాశాసనం వుందని

దుకుచక్రగా కవితించి సున్నము పలుచదగా వ్రాయించినాను.

తారీఖు ౧౨ లగాయతు ౧౯ తారీఖు వరకు సరితిరిగా పనవారకు వరకు

పూర్తిగా వ్రాసి వారు మిస్టరు గారికి ఇచ్చినాను. వారు చెప్పినట్లు రవా నాచేస్తాను

అని చెప్పినారు. ౧౦ తారీఖున ధరణికోట కైఫియత్తు చదవతప్పలు సరిచేసినా

78 ను ౧౦ తారీఖులగాయతు ౨౩ తారీఖు వరకు అమరావతి ఖానేషుమారీ జాబితాలున్ను అ

మరేశ్వర స్వామికి ఆమ్నాయపుత్ర వారలకు వివరమున్ను మేస్తరు సామి మిస్టరు గారి తావు

వ్రాయిస్తూ వుంటిని. ౨౪ తారీఖులగాయతు ౨౮ తారీఖు వరకు కొండపల్లి పరగణా

ఖానేషుమారీ జాబితాలున్ను బెజవాడ పరగణా గ్రామాదులకు నెంబరువారీగా జాబితా

79 యిచ్చినాయిస్తూ వుంటిని. ఈ పోర్టు ఆనంద నామ సంవత్సరం బహుళ వత్సరం మాహె

నవంబరు లగాయతు మాహె డిసెంబరు స్నేహ జుకూరు వరకు నెల్లూరు జిల్లాకు

ఈ పోర్టు తాలూకు ముగుట వచ్చెను.

౮౦. ఆ పిమ్మట ఆనందరావు ముత్సద్ది ఇటాంటి కర్నల్ కాలిన్ మెకంజీ సాహేబు
సర్వేయర్ జనరల్ (ఆ జయము) హిందూస్థానము సన్ ౧౮౧౫ మార్చి నవంబరు లగాయితు మార్చి
డిశంబరు సన్ మజుకూరు వరకు వెల్లటూరి ... చేసి నేమొకాస తుల్కా పట్టీలుగా
వ్రాసినది. మార్చి నవంబరు సన్ ౧౮౧౫ సంవత్సరంకు తాలూకా వారిగాను వ్రాసినది ౧ తాలూ
కావారీగా ఇనాము గారి పద్దను ... గారి పద్దను ... పద్దను వారసరణి
చేసిన తాలూకాలు.. హవేలి కొండపల్లి ౧ మైలవరం ౧ బెజవాడ నుస్థలం ౧ నందిగా
మ ౧ జుజ్జూరు ౧ పెనుగంచిప్రోలు ౧ చిత్తపోలు ౧ మునగాల ౧ లింగగిరి ౧ కొల్లప
ల్లి ౧ జమలవాండు ౧ మేడూరు ఉప్పుటూరు ౧ విజయరాయి ౧ బాగ్రహాయి ౧ కొమ్మగుర్లా
ల మొక్క కైఫియ్యతు అనగా వారి వారి పర్గణాలలోను అగ్రహారాలును ఉన్న, పర్వదినము
లున్న, హొయ్నాదినములున్న వగైరా అయినట్టి ... ఉన్న, కంబళ్లు ... ఉన్న, పెద్ద
చెరువులున్న, పెద్దగ్రామములున్న, కోటలున్న, వాగులున్న, మడుగులున్న, ముసాఫ
ఖానాలున్న, ఈ మొదలైన వాటికి కైఫియత్లు వ్రాయిస్తూవుండగా. బందరులోను —
— ఆ తాలూకాన అమరావతికి కైఫియతు సాము ... గారికి వ్రాయిస్తూవు
౮౧ టిని బందరులోను, ఆ తాలూకాన బందరు పేటలయొక్క చర్రకాలను తెలబ. . . .
పేటలయొక్క కైఫియతులు వ్రాసుకున్నది (గసుబా, నంద- - - ౧ బల్లాల గూడెం ౧ పెద్ది
- - - - - - - - ౧ - - - గూడెం ౧ బుద్దాల గూడెం ౧ బాలిం త్యాగుంట్ల - - - - ౧ ఉడు
లంపి పాలెం ౧ మలప్రపల్లి ౧ ౧ . . . . . పేట ౧ నాయుడి పేట ౧ బుల్లాల - -
— . . . . ౧ ఇంగ్లీషు పాలెం ౧ షరాపు పేట - - - - - - ౧ రాజుపేట
౧ నసుపేట ౧ ఖోజల్ పేట ౧ బ్రాహ్మణ పేట ౧ జిలాలి పేట ౧ కృష్ణ
ల్లాబందా ౧ రస్తుంబందా ౧ సురుకుల్లాబందా ౧ మీరా సాహెబ్ పేట ౧ బ్రాహ్మణ

సునిపేట ౧౧ గొడుగుపేట ౧ బలరామదుపేట ౧౧ నిజాంపేట ౧ వెల్మగూడెం
౧౧ చమ్మనగిరిపేట ౧ హాబాసుపేట ౧౧ వోకసుపేట ౧ దేశాయిపేట ౧౧
పాతరామన్నపేట ౧౧ బందరుకోటవగైరా ౧ శాలివాహనశకాబ్దాల పేట్లు వ్రాసుకున్నా
ము. ఇందులకై కైఫియ్యతులు జరుబువయాదు యింకా వ్రాయించేది అనేకరకాల మష్టుట్టిగా
అతిని సంతల్లో పేమున్న దివరకు ఇటువంటి కైఫియ్యతులు వ్రాయించేరు. ఇప్పుడు
మీరు అతినిసారుగనుక ఇంత పెద్దలు అయినవారిని చక్కగా తెలుసుకొని మావద్ద
యుండే కాగితాలు శాసనాలు అక్షరాలున్నూ చూచి దాఖలా మీరు దుగాను సిద్ధాంతముగా
82. మీరు అతినిసప్రకారమునకు తెలుసుకొని చెప్పుతూవున్నాము ౧ ఇప్పుడు మనచేతను
చెప్పుడానికు అయ్యేదిలేదు. . . . . చెప్పవలసినది ఏమిటంటే . . . . .
. . . . వారమనవంక రెండా విచారించి వ్రాయించేది అనిష్టుట్టిగాక తాటాకు చెప్పి
నాము ౧ శాలివాహన బందరు మొదటికోటలు, దేవాలయాలల్లోను తిరిగినాము
నాము, శిలాశాసనములు వ్రాసినది వెతక్కదమున అనుపించేరు, బందరు కోట్లలోను
శివాలయంవంక . . . . ఆలయం వున్నది పేటలోను వ్రాసిన శిలాశాసనములు వేసిన
౧౧ శాలివాహనకలకాద్ది పర్యంతా తాలూకా తఖ్తా చేసేవారి పేర్లు ముక్కచెక్కలువ
చ్చివుంటవా . . తేంవంక తఖ్తాకు బారు చేస్తూవుంటిని. ౮ శాలివాహనగాయతి ౧౦ శాలి
వాహనవరకు కలదింది పర్యంతా తాలూకా తఖ్తా చేసే మారిచారాలు తఖ్తాకు బారుచేసితేయా
రు అయినది గనుక ఇసాఫులు గారి లోతెలియచేసినాము ౧౧ శాలివాహన వామి ఏటు
గారి వద్దను అమరావతికై కైఫియ్యతును దాఖలాలు చెప్పుతూవుంటిని ౧౨ శాలివాహనవర్తం
గాలు వస్త్రై రాదరి యూష్టువేస్తూవుంటిని ౧౩ శాలివాహన ఇసాఫులు గారి కి కలదింది పర్యంతా
తాలూకా ఖరీదుపు మారి తఖ్తా వ్రాయిస్తూవుంటిని ౧౧—.

గనుక తాంబోళ్ళు నా పేర్న ఆనే గ్రామానకు వెళ్ళి వుండి ఆ వురి గ్రామం - - - -

83 కలకత్తా పత్రిక యొక్క జనర్ల్ నూతక .... ఆజ్ఞాపత్రము మేస్త్రి ఇసాంట్లు గారి ఉత్త
రం వెంబడి రవానా చేసినాము. ౧ ఉత్తరం తారీఖులు గాయతు 3౦ తారీఖు వరకు దేవరకోట పర్గ
ణా తాలూకా ఖానేషుమారి చిట్టాల తర్జుమాకు బాకీ చేసి ఇసాంట్లు గారి లో వ్రాయించి
నాము. ౧ం తారీఖున సన్ ౧౮౧౭ సంవత్సరం మాహె మార్చిలగాయతు మాహె అక్టోబరు
సన్ మజుకూరు వరకు నెలలకి రిపోర్టులున్ను జమాఖర్చు సన్ ౧౮౧౭ సంవత్సరం మా
హె సెప్టెంబరు లగాయతు మాహె అక్టోబరు సన్ మజుకూరు వరకు నెలల్లో జమా
ఖర్చున్ను లక్ష్మయ్య గారి పేరిట ఉత్తరమున్ను వ్రాసి కోలంగు నబందురు మంచి పచ్చపట్టాం
రవానా చేసినాము. 3ం నవంబరు సెలవు ఖర్చు—.

రిపోర్టు ఆనందరావు సన్ ౧౮౧౭ సంవత్సరం మాహె డిసెంబరు
తారీఖు వారి నామ వ్రాసినది. ౧ తారీఖున మేస్త్రి ఇసాంట్లు గారి సెలవు ప్రకారం
కొండపల్లి సర్కారు తాలూకా పర్గణాలు ..... పర్గణాల ఖానేషుమారి తర్జు
84 ల వగైరా కాలం మేస్త్రి ఇసాంట్లు గారి స్వాధీనానకు ఇచ్చి ఇవి వరకు సాదరు వారదు
ఖర్చుల తో కూడ ఇసాంట్లు గారు ఇచ్చి వుండిన దానికి తెల్లమైలు ఖాబిల చేసు కాని తెల్ల తిరిగి
మనా మొక్క చేనా టచేసి ఇచ్చినాము. 2 తారీఖున ఇసాంట్లు గారు సెలవు ఇచ్చిరి గనుక మే
స్త్రి సమరస్సు గారి తైనాతిలోను వుండవలసినది అని సెలవు ఇచ్చినారు గనుక ఆ ప్రకా
రం సమరస్సు గారి తైనాతిలోను హాజరు అయినాము. 3 తారీఖున సమరస్సు గారి స
లవు మీదట నా పై శ్రీకాకుళ గ్రామములో ఒక బ్రాహ్మణుడు వద్ద పాపు గారి గణితం ఒకటి, క్షేత్ర
గణితం ఒకటి, రెండు గణితాలు వున్నది అని సమాచారం తెలిసినది గనుక ఆ విద్య స్థలో
చూచి నకళ్ళు తెలుసుకొని ఒక ప్రతి వ్రాయించవలసినది అని సెలవు ... తారీఖున పెద్దాపురం

మాకు వస్తే (ఆ బ్రాంహ్మణ్ని) యూరి మాట్లాడినంతల్లో (ఆ బ్రాంహ్మ)డు చెప్పిన మాట, సదరి
తాలూకా లెంతాల రెండున్న వున్నది సరే ను, నేను నాలుగు రోజులలోను .... తుల్లిస్తూ
వున్నాను. ఆ నిషుట్టు కాపై ..... మకు త్వరగా అండెలాగున చేసేది ఇది జవా
బుకు జరూరుగా చెప్పి ఉత్తరం మానావకు బందరు దాఖలు అయి శ్రోత్రంధ్రాల యొక్క
సంగతి సమరస్పుగారి యొక్క తెలియచేసినాము. 4 తారీఖున సమరస్పుగారి వల్ల
ప్రకారం వను కొండపల్లి సర్కారు తాలూకా నాలుగు పర్గణాలకు ఖానేషుమారి
వెళ్లగా వందుకు ఆ పర్గణాల జమీందారులకే పేరిట సనదు పెట్టి ఖత్తులు వ్రాయించి
నారు గనుక ఖత్తులు వ్రాసిన వివరము. 1. కొండపల్లి పర్గణాకు జమీందారు వద్దె వస్సూ
రా వెంకటపతి రావు జమీందారు పేరిట వ్రాసిన అఖీబత్తు యొక్క నకలు ... జమీ
దారి లో చేరిన భీతర ఖల్లి పర్గణా యొక్క ఖానేషుమారి వెళ్ల ఇదివరకు రవానా చేసి
నావారు గనుక ఇప్పుడు జరూరుగా మీకు వ్రాయడం అయినది. గనుక అతి త్వర
గా సదరి వారి వెళ్ల దాఖలు అవెళ్ల గూడను రవానా చేసేది. ఇవి వ్రాసిన అఖీబత్తు గొండప
ల్లి సంది గ్రామ వస్తైగా జమీందారు అయిన షా శెట్టి వెంకటాద్రినాయుడు యొక్కను మా
రుడైన జగన్నాథరావు జమీందారు పేరిట వ్రాసిన వివరము, మా జమీందారి లో చేరిన
క.... క్కి "గు ఆకులమన్నాడు" గు ఆరుజనం ... మందు పర్గణాల ఖానేషు
85: మారి దాఖలు ఇదివరకు రవానా చెయ్యక పోయినారు గనుక ఇప్పుడు మీకు అఖీబత్తు
వ్రాసినాము గనుక ఆలస్యం విచారించి అతి త్వరగా సదరి వారి పర్గణా ... రవానా చెయ్య
వలసినది. ఇవి వ్రాసిన అఖీబత్తు గనుక లాగున నేరం దు అఖీబత్తులు వ్రాసి రవానా చే
సినాను 4 పెద్ద పర్గణాకు కేవట్టరు తరపున అమీలుగా వున్నది వల్లాజు సూరయ్య
పేరను వేస్తేరు సమరస్పుగారి వల్ల ప్రకారం సదరు పర్గణా ఖానేషుమారి తక్షా

వెళ్ళి తయారు చేసి రవానా చేసే నిమిత్తము ఫారమున్ను సమరప్పగారి పేరు పెట్టి వ్రాసినట్టి
జీమిత్తమున్ను రాలాండువే పెత్తుకు రవానా చేసినాము. ౬ తారీఖున సమరప్పగారి గలవారు
కాకినాడకు వెళ్ళారు కచ్చేరికి వెళ్ళి బందరు సర్కారులో చేరిన తుమ్మడి అనే పర్గణాకు గ్రామా
దులపై వారి స్వాధీనం కచ్చేరి వారివద్ద నుంచి తెచ్చేది శ్రీ సమరప్పగారు గలవు ఇచ్చారు గనుక
ఆ ప్రకారానకు గ్రామాదులపై వారి స్వాధీనం తీసుకొని వచ్చి ఆ సమరప్పగారికి దాఖలు చేసి
నాము. ౮ తారీఖున ఇనుకుదురు పర్గణా గ్రామాదులు పదిహేనింటికి శ్రీ సదరు గ్రామా
86. లకరణాలను అతిగి గ్రామాలవారి మీరా గ్రామం క్షైపియ్యతున్నాయించేది. దండవికి
లు ఇనుకుదురు వలసినది. ఆవిష్టిగా అతిగి క్షైపియ్యతులు వ్రాయించేది ఆ వగైరాలకు
లు చెప్పిన సంగతి. మాతా వృద్ధప్పారప్ప దండకవి వెలుపుంది కైనది యత్రమాత్రము
మావద్ద వేన్ను పెద్దలు చెప్పిన సంగతులు మాకు తెలిసిన మట్టుకు చెప్పుతున్నాము. వ్రాసు
కునేది అని చెప్పినారు గనుక వారి ముఖవచనంగా నున్న గ్రామాదుల క్షైపియ్యతు చేతా
గ్రా యదావకు షురూ చేసినాము. ౯ తారీఖున ఇనుకుదురు పర్గణా తాలూకా
నేషు మారి వెళ్ళి తయారు చేసే నిమిత్తము ఫారం సదరి కరణాలకు నా సిచ్చినాము.
౧౦ తారీఖు లగాయతు ౧౨ తారీఖు వరకు బందరుకు క్షైపియ్యతుకు
దాఖలా లవేగిరావి చూస్తూ వుంటిని. ౧౩ తారీఖున బందరు నుంచి లక్ష్మయ్యగారి పే
87 రను ఉత్తరం సవిస్తారంగా వ్రాసి నావద్ద వున్న రాయదుర్గం తాలూకా వెలికి కాషా నే
షుమారి తఖ్తా వుంతగా అది ప్లాకట్టుకట్టి చన్నపట్నం రవానా చేసినాము. ౧౪ తా
రీఖున ఇనుకుదురు పర్గణా తాలూకా కాలువుండి తపస్సుపాడి అనే గ్రామానకు వె
ళ్ళి అక్కడి క్షైపియ్యతు విచారిస్తూ వుంటిని. ౧౫ తారీఖున ఇనుకుదురు పర్గణా తాలూ
కా గోపవానిపాలెం గ్రామానకు వెళ్ళి అక్కడి భోగవట్టాదరి మాన్యం చేసుకొని అస్త

మానావకు బందరు దాఖలు అయినాము. ౧౬ తారీఖున బందరులోనే మిస్టరు
సమరస్ గారి తావున వారు సరవి చేసిన పత్రగాల యొక్క ప్రోగ్రాములు వ్రాసి యిచ్చి
ఇవ్వాయిస్తూ వుంటిని. ౧౭ తారీఖున లక్ష్మయ్యగారు వెల్లూరి నుంచి పేరట్లవారు పట్నా
రం సరకి తిని తారీఖున దాఖలు అయినది. ౧౮ తారీఖు లగాయతు . . . తారీఖున
౮౪॥ రకు ఇనుకుదురు పట్నం తాలూకా నామూరు ౧. మాచవరం ౧. పొత్తెపల్లి ౧. రూ
పతావరం ౧॥ మాళేమేశ్వరం. ఈ అయిదు గ్రామాలకు వెళ్లి అక్కడ భాగస్థులవి
చారించుకొని ౧౮ తారీఖు అస్తమానానకు బందరు దాఖలు అయినాము—
౧౯ తారీఖున ఉదయమైన లామి మధ్యాహ్న ఘంటలకు లక్ష్మయ్యగారు
బందరు ప్రవేశించినారు. వారి దర్శనం అయినది. ౨౦ తారీఖున బందరుకిల్లాకు
మేజరు కాలువ త్రవ్వ ఇంజనీరు గారి తాలూకు వెళ్లినారు. అయ్యగారి వెంబడిగానే
నన్ను వోజరుగా వుంటిని. ౨౦ తారీఖున ఇనుకుదురు పట్నం అత్తమూరు గ్రామా
నకు బందరు నుంచి వెళ్లినాము. ౨౧ తారీఖున సదరి తిని పట్నం తాలూకా చన్నాపు
రం గ్రామానకు వెళ్లి అక్కడి కైఫియ్యతు దరియాప్తు చేస్తా వుంటిని—
౨౨ తారీఖున బందరు చేరినాము. ౨౩ తారీఖున చన్నపట్నం నుంచి రా
౮౯ మస్వామి గారు నా పేర టపా ౧౧ డిశంబరు ౧౮౮౪ సంవత్సరం వ్రాసిన ఉత్తరం ౨౪ తా
రీఖున దాఖలు అయినది. ౨౫ తారీఖున రామస్వామి గారి పేరు ఉత్తరము నకు జ
వాబు వ్రాసి చన్నపట్నం టపా నా చేసినాము. ౨౬ తారీఖున లక్ష్మయ్యగారు బం
దరు నుంచి ప్రయాణమై రాజమహేంద్రవరానకు రవానా అయినారు. ౨౭ తా
రీఖున ఇనుకుదురు పట్నం తాలూకా నెల్లూరు అగ్రహారానకు వెళ్లి అక్కడి కైఫియ్య
తు తెలుసుకొని అస్తమానానకు బందరు చేరినాము—

౨౧ తారీఖున లక్ష్మయ్యగారు తొల్లపాకగ్రామము వద్దనున్న బంధ
ప్రాయుడుప... నుంచి నా పేరున ఉత్తరం వ్రాయించి ఆ ఉత్తరంలోను కవర్తో
పరవియ్యారుజనర్ తీర్ధారగారి సముఖానకు రవానా అయ్యే ఉత్తరములు వక చ
న్నపట్నం రవానా పరవియ్యారుజనర్ తో ఆఫీసుకు రవానా ఉమ్మె ఉత్తరం వకటిన్ని-
ఈలాగున రెండు వుత్తరములు... చేతి నావద్దికి రవ్వాచేయించినారు, ఇ
ది-౨౮.తారీఖున దాఖలు అయినది. ౨౬ తారీఖున పైన వ్రాసిన రెండు ఉత్తరాలు
౧౦ న్ను పైన వ్రాసిన వళ్లు జాగ్రత్తకు రవ్వానా చేసినాము ౩౦ తారీఖున లక్ష్మయ్యగారు సమాప్తు
గారికి శలవు ఇచ్చిన ప్రకారం బెజవాడలో వుండే శిలాశాసనాలు కున కల్గ- - -వ్రాసిన
పుస్తకము నకలు వ్రాసిన పుస్తకముల నకలు వ్రాసి తయారు చేసినాము —.

౩౧ తారీఖున లక్ష్మయ్యగారి పేరను జాబు వ్రాసి బెజవాడ తాలూకా
శిలాశాసనముల తాలూకు నకలు వ్రాసిన పుస్తకము తిరిగి నకలు వ్రాసిన పుస్తకమున్న
కిఇవి ప్యాకట్లుగా కట్టి విశాఖపట్నానకు లక్ష్మయ్యగారి సముఖానకు బంధరు మీది
టపాల్లో యిమ్ముడుగా రవానా చేసినాము. అందుకు పాకెట్కు పదున్ను పోస్టు కూలి.-
౨౯ తారీఖున ఇనకుదురు పర్గణా తాలూకా...... గ్రామాలకు వెళ్లవలెను, ౩౦
తారీఖున చన్నపట్నం నుంచి నా పేరట ౧౯ డిశంబరు తారీఖున రవానా చేసిన వుత్తరం
౩౦ తారీఖున దాఖలు అయినది. ౩౧ తారీఖున లక్ష్మయ్యగారి పేరను వక వుత్తరం
౧౧ రవ్వా చన్నపట్నానకు పరవియ్యారుజనర్ గారి పేరట వక వుత్తరం ఈలాగున రెండు
ఉత్తరాలు వ్రాసి విశాఖపట్నానకున్ను, చన్నపట్నానకున్ను రవానా చేసి
నాము. సదరి తారీఖున ఇనకుదురు గ్రామములోను శాసనములు
వద్దికి రాబోయే యాత్రకు ప్రస్తావుంటిని. ౩౧ డిశంబరు సెగ్లె ౧౮౧౫ సంవత్సరం సెన్బేరు —

92. రిపోర్టు ఆనందరావు గారు మద్రాస్ ఇలాకె సరవియ్యరు జనరల్ ఆజియా
దాయస్సె ౧౮౧౪ సంవత్సరం డిసెంబరు లగాయతి తేది ౧ మొదలు ఆక్టోబరు మజు
93. కూరువరకు వనవేలకు — రిపోర్టు ఆనందరావు మద్రాస్ ఇలాకె సరవియ్యరు జ
నెరల్ జియా దాయస్సె ౧౮౧౮ సంవత్సరం మార్చి డిసెంబరు ౧ తారీఖు లగాయతి
౩౧ తారీఖు మార్చి ఆక్టోబరువరకు. ౧ తారీఖున నిజాంపట్నం నుంచి ప్రయాణమైనా
ఋదుకోసుల దూరానకు చందవోలు అనే గ్రామానకు చాలు అయినాను—

౨ తారీఖున చందవోలు గ్రామములో లింగోద్భవస్వామి వారి ఆలయం
వద్ద బీటమీద పడివున్న శిలాశాసనానకు నకలు వ్రాసినాను. ౩ తారీఖు లగాయ
తు ౬ తారీఖువరకు చందవోలు గ్రామం క్షేత్రయ్యాతు వ్రాసి తయారుచేసినాను—.
౭ తారీఖున మొరుకూరు దివిజ తాలూకు మధ్యంజ నిడుబ్రోలు అనే గ్రామానకు
..... అయినాను. ౮ తారీఖున నిడుబ్రోలు గ్రామములో ... ఆలయంవద్దవు
న్న శిలాశాసనానకు నకలు వ్రాసినాను. ౧౦ తారీఖున నిడుబ్రోలు గ్రామం క్షేత్రయ్యతు
న్ను ఖానేషుమారి వెఖ్ఖన్ను వ్రాస్తూవుంటిని. ౧౧ తారీఖున ఇంటూరు గ్రామం క్షేత్రయ్యతు
వ్రాస్తూవుంటిని. ౧౨ తారీఖున ఇంటూరు గ్రామం ఖానేషుమారి వెఖ్ఖ వ్రాస్తూవుం
టిని. ౧౩ తారీఖున పొన్నూరు గ్రామములో శ్రీ భావనారాయణస్వామివారి
దేవళంలో వున్న శిలాశాసనానకు నకలు వ్రాసినాను..

౧౪ తారీఖున పొన్నూరు గ్రామం క్షేత్రయ్యతున్ను, ఖానేషుమా
94 రి వెఖ్ఖన్ను వ్రాసి తయారుచేసినాను. ౧౫ తారీఖున ఆలూరు గ్రామమునకు క్షేత్రయ్యతు
న్ను ఖానేషుమారి వెఖ్ఖన్ను వ్రాసినాను. ౧౬ తారీఖున ఇం.. మూడి గ్రామం క్షేత్రయ్య
తున్ను ఖానేషుమారి వెఖ్ఖన్ను వ్రాసినాను. ౧౭ తారీఖున ... తాడిపట్లు.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

45 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

16 గ్రామాదులు ౯౫. ౧౫ కంచమారు సీమ గ్రామాదులు -... ౧ చంద్రగిరి సీమ గ్రామా
దులు ౪౪౫ ౧౫ పొదిలి సీమ గ్రామాదులు ౬౬౫ ౧౫ మార్కాపుర సీమ గ్రా ౪౫.. - ..
.౧౭౫ దూపాటి సీమ గ్రా - - - ౧ ౧౫ నాగార్జునకొండ సీమ సమ్మతు ౯ గ్రా తప్పినవి
- - - ౧౫ వేమావరం ౧ గ్రామాదులు ౬౪౫ ౧౫ కొండపల్లి సీమ ౧౫ ౧౫ సరి బాపల ౧౬౫ తూ
మకోడు ౧౨ ౫ ౧౫ తంగేడు ౪౪౫ ౯ సమ్మతులు ౧౯౦ గ్రామాలు వెలనాడు ఉదయ
గిరి వినుకొండ సీమ గ్రామాలు ౨౯౫ ౧౫ బెల్లంకొండ సీమ గ్రామాలు ౧౦౦ ౧౫ కొం
డవీడు పాలెము ౧౫౦౪ ౨౦౪ ౪౫ - - . ఇక [illegible] తద్గ్రంథపాఠము - .

47 ౩౦ తారీఖు కసుపల్లె గ్రామం కైఫియ్యతు నున్నవి మారి వెళ్ళి
వ్రాసినాను. ౩౧ తారీఖు ఆలపాడు గ్రామం కైఫియ్యతు [illegible] మారి వెళ్ళి వ్రాసినాను.
పెమ్మూరు స్థలమహాత్మ్యం బ్రహ్మాండపురాణము తాలూకు [illegible] అధ్యాయము
లు ౧౦౧౦ - ఈ మూలగ్రంథం పుస్తకం శిథిలం కాగా అందుకు ప్రతి వ్రాయించడా
నికి ఆరంభము చేయించినాను. ౩౧ డిశంబరు తారీఖు - - - - .
ఈ పోరా [illegible] సంవత్సరం మార్గశిర మాసానకు
48 [illegible] - ఈ పోరా [illegible] ఇలాంటి [illegible]
[illegible] సంవత్సరం మార్గశిర నెల ౧ తారీఖు [illegible] ౩౧ తారీ
ఖు మార్గశిర [illegible] వరకు - ౧ తారీఖున విశ్వకర్మ పురాణా
నకు ప్రతి ఒక ఆశ్వాసము వరకు వ్రాసినాను. ౨ తారీఖున [illegible] నకు [illegible]
[illegible] రామస్వామి గారి [illegible] పుస్తకం వ్రాసినాను.

వత్సరం మార్చి ఏప్రియల్ నెల లోపల సూత్రగ్రంథాలయొక్క ప్రతులు వ్రాస్తూ వున్న కాలం కాపీలకు
నకలు వ్రాసేందుకు నల్లకాలువ బందరు నుంచి రప్పించినాను. ౨ తారీఖు నుంచి ౯ వ
తి ౧౧ తారీఖు వరకు విశ్వకర్మపురాణం లో ఊరికి ౫ అయిదు దరఖాస్తులు వ్రాసి వ్రా
సి ప్రతి యొకటి తయారు అయినది. ౪ తారీఖు వరకు లక్ష్మయ్యగారి పేరను ఉత్తరం
వ్రాసి పిఠాపురం చరిత్ర ౧ పద్మపురాణ క్షేత్రమాహాత్మ్యం ౧ యాదవ నాయకుల చరిత్ర
౧ శ్రీకృష్ణ శతకం ౧ భానుకల్యాణం ౧ ఈ ప్రపంచం బంధువైన ఇండ్లు వద్ద రాకపోవే
వరము బుక్కు వరకు ౧ కొండపల్లి సరాసరి రక్షితు ౧ ఉమా ...
౧౧ ౧౮౯౧ సంవత్సరం మార్చి మాసం మార్చి ఏప్రియల్ రెండు నెలలకు
మున బందరు మచిలీపట్నం నుంచి రప్పించినాను. తారీఖు బలగాయతి ౧౫ తారీ
ఖు వరకు మేస్త్రీలు సమస్తగారు తలవ్రాత ఇచ్చిన ప్రకారం వారికి పుష్పవర్గ గ్రామాల
లకు మేస్త్రీలు బారవస్తు వెంబడి నడచి, దాని వల్ల కాపని నిమిత్తం పెళ్లవలసినది
పనులు ఇచ్చినారు. ఇనుక చూస్తుండేను బందరు నుంచి ౬ తారీఖున మేస్త్రీలు బారవ
స్తు వెంబడి ప్రయాణం అయినాను. విశ్వకర్మపురాణం వ్రాసి తెలుగుకి తర్జుమా వ్రాసి సిద్ధం చే
సేది అని తప్పు ఒప్పు తాకీదు చేసినాను. ౭ తారీఖున ప్రస్తావన నారాయణగారు
బందరుకు దాఖలు అయినారు. ౧౨ తారీఖున దయ వైన సమయం సుమారు
పదివేల గ్రామాల్లోను రాజకీయ కాపనులు సరబరాలు చేసి మేస్త్రీలు బారవస్తులు
కూడ బందరుకు దాఖలు అయినాను. నారాయణగారు పుస్తకములు తెస్తాడు. లో వైదిం
కలుతం మహా ముమ్మడి లక్ష్మయ్యగారు నారాయణగారి పేరను ఉత్తరం వ్రాయించినా
ఉత్తరంలో సమల ఘటు పంచె సిర పాపాల చేయించి వుండి తిరిగి దుకాణం పరంపరా స్వాధీనమై
వుంది వుండెను. ఇనుక ఆ ఉత్తరం నారాయణగారికి ఇచ్చినాను.

సదరి వింతాలేఖన కలకత్తాకు రవానా చేసినది వరకు ॥౧ - దళ్ళమాలో
త్సూం నర్సూరావు - రు - - నాలుగు అధ్యాయములున్నింటికి తాంబూ కుప్పు పుస్తకం వేశ
100 టి. ॥౪ విశ్వకర్మపురాణం తాలూకు బుక్కులు రెండు ॥౧॥ అనిరుద్ధచరిత్ర /- - మొ
దలు కొని ప్రియుడో అశ్వాసము వరకు ఝూండాగా వ్రాసిన బుక్కు వకటి ॥౧॥ లక్ష్మయ్య
గారి పేరను వ్రాసిన వుత్తరం వకటి ॥ ౧॥ నారాయణరావు లక్ష్మయ్య గారి పేరను వ్రా
సిన వుత్తరం వకటి ॥ కాలాగునక కలకత్తాకు రవానా చేసినాను। సదరి వింతాలేఖన
చన్నపట్నానకున్నుడు త్తరం రవానా చేసినాను ॥౧౮ తాలేఖన విశ్వవిద్యాభరకాంధ్ర
సేతుంధానకు ప్రతి వ్రాసేటందుకు షుర్వు చేసినాను। ౧౧ తాలేఖన బందరునుంచి
నారాయణరావు కలకత్తాకు ప్రయాణమై వెళ్లినాడు ॥.

౧౯ తాలేఖన చారిత్ర సేతుంధ మున్ను ప్రతి వ్రాసేటందుకు షుర్వు
చేసినాను। ౧౨ తాలేఖులగాయతి ౨౦ తాలేఖువరకు చారిత్ర గ్రంథం తాలూకు ౧౨౦
గ్రంథమువరకు వ్రాసిన బుక్కు వకటి లేఖరి చేతను విశ్వవిద్యాభరకాండ సేతుంధము రాధా
ఝూండాగా వ్రాయించినాను ౨౧ తాలేఖన బందరునుంచి కలకత్తాకు రవానా చేసిన తపీ
101 లు ॥ ౧॥ విశ్వవిద్యాభరకాంధ్రగ్రంథం తాలూకు బుక్కులు రెండు ॥౧॥ చారిత్ర గ్రంథా
లు బుక్కు వకటి। ౧॥ లక్ష్మయ్యగారి పేరను వుత్తరం వకటి ॥ కాలాగున రవానా చేసినాను ॥

౨౨ తాలేఖులగాయతు ౩౧ తాలేఖువరకు మెస్తరు బారువెట్టు గారు
గారి పేరుపట్నం వెళ్లి ఆయా మారువులు పెళ్లివారి లోకలోనా సరవిప నిలాఘుండావైరాపను
లు సరబరాయి చేస్తూ వారి ఖరుగా వుంచి షుండేను। సముద్రతీరం నడకనాస నాలువైరా
లు చేస్తూ ౨౧ తాలేఖన చారిత్ర గ్రంథం తాలూకు లోకం ౘ్లోబుక్కు బందరునుంచి లేఖరి
తయారు చేసినాతా వునే పేరపట్నం రవానా చేసినాడు నగరుకదాఖలు ప్రయనవి —

౩౧ మార్చి నెల ఆఖైరు ౪ శిపోటుల్ ఈ బందరా వున్న ౧౮౧౮ సం౹౹ మార్చి మెప్రులత్
102. నెలకు బుకుల్ వకటిన్ని౹౹. రిపోర్ట్ ఈ బందరు వున్న మాస్ట్రాలికె సరవిష్యశు జనరల్
ష్ ఇండియాస్ట్ ౧౮౧౮ సంవత్సరం మార్చి మెప్రులత్ నెలకు ౪.౧ తారీఖున కాంభో
జ రాజు కథలు తాటాకు కొంతప్రాయత౦బాక వుండె నుగనుక అందుకు ప్రతివ్రాస్తూవుంటి
ని౹ తారీఖున కళ్లేపల్లి గ్రామములోను వుండే శ్రీ వారి నృసింహస్వామి దేవాలయసంబంధమై
న రెండు శాసనపురాళ్లు బందరుకి ల్లాలో వుండే యీ కాంబిరేశ్వరస్వామి ఆలయములో
గర్భగృహద్వారానకు రెండు తట్లా న్ని రెండుశాసనపురాళ్లు నిలువుగా పాతి వున్నారు
గనుక ఆ శాసనాలకు నకళ్లు వ్రాసినాను౹౹—

౬ తారీఖున బందరు పేటలు దగ్గర బస్తుసరవికి షువ్వు చేస్తూన్నా
ము గనుక సరవిలో దేవళాలు వర్తకాస్థళాలు కొలత నిమిత్తము వచ్చి హాజరుగా
సరవిలో వుండెది ఆనిచెప్పిరి గనుక ఆ దేలాగున ఈ తారీఖున సరవి మీ ష్కృ ఇస్త
దరువధిలు వర్తకాలు చేసినారు గనుక సరవిలోను హాజరుగా వుంటిని౹ ౮ తారీఖునాటి
తకుంట పాలెం వీధులు వర్తకాలు సరవి చేస్తూ వుంటిరి గనుక సరవిలోను హాజరుగా వుంటి
103. ని౹ సదరి ౯ తారీఖున చిన్నపుల్లన్నకు రామస్వామిగారి పేర ఉత్తరము వ్రాసి శిలాశా
సనాలకు నకళ్లు ౧౦ తెంటికి బుకుల్ వకటిన్ని మాచర్ రిపోర్ట్ న్ను ఈలాగున రవానా చేసి
నాను౹ ౧౧ తారీఖు లగాయతు ౧౯ తారీఖు వరకు ౹౹ బల్లాలగూడెం౹ ౧౪ వేత్తిగూడెం౹ పంత్రా
జుగూడెం౹ బుద్ధులుగూడెం౹ డిలంకిపాలెం౹ మల్లవల్లం, బచ్చుపేట ఈ వరకు వీధులు దేవా
లయాలు హావేలీలు ఇవి మొదలైనవి సరవి అయినది గనుక సరవిలోను క్ష్రాంపురసత్తు
లేక హాజరుగా వుండి సరబరా ఇస్తూ వుంటిని౹౹—.

౧౦ తారీఖున కలకత్తాకు సరవిష్యశు జనరల్ దొరగారిసముఖానకు

మహారాష్ట్రం లోటి ఇంగ్రేజీన్ని వ్రాసి కాంభోజరాజు తోటలోకు బుక్కువరకటిర వానా
చేసినాను। ౧౧ తారీఖున పరా ఇనకాడిప్పు వాడుల మొక్క సరవిలోను హాజరుగావుంటి
ని। ౧౨ తారీఖున సరకల్లపేట, ఖాంజ్యల్లపేట, ఋటూయపేట, సుకురు లోహాబాదా,
మీరాకూనాలెంపేట, వాకసుపేట, దేశాయిపేట, కాలేఖానిపేట, పత్తుల్లాబాదా, ఈ
పేటలు మొక్క సరవిలోను హాజరుగావుండి విశ్వకర్మవాస్తు అనే గ్రంధానకు ప్రతి
వ్రాయించేటందుకు ప్రవర్తించియుంచినాను। ౧౩ తారీఖున, గొడ్డపేట, రాజపేట
జవారపేట, ఆదిసుపేట, బలరామయుడుపేట, చమ్మనగిరిపేట, నిజాంపేట, పల
మనూరితం, రుస్తుంబాదా, ఈ మొదలైన పేటలు వీధులు వెంబడిగా సరవిలో హాజరుగా
104. వుంటిని। ౧౪ తారీఖున పాతరామన్నపేట, కొత్తరామానాయుడుపేట, ఈ పేటలు
సరవిలోను హాజరుగా వుంటిని। ౧౫ తారీఖు, చాకలిపాలెం, ఇంగ్రేజు పాలెం, ఫరా
సుపేట, ఇవి మొదలైనవి సరవి అయినది. సరవిలోను హాజరుగావున్నాను॥—

౧౬ తారీఖున బందరులో వాప్పరంగావుండే మూర్తి వెంకయ్యసెట్టికో
లిసెట్టి మొక్కకు కుమారుడైన లింగయసెట్టి వద్దను పూర్వం వెంకయ్యసెట్టి సంపాదించి
సిన గ్రంధాలున్ను ఆ గ్రంధాలకు జాబితాను ఈలాగున వుండే సుగమక ఆ గ్రంధాలయు
వత్తున్ను దృష్టిలో చూచి ఆ గ్రంధాల పేళ్లకున్ను, జాబితాలు వ్రాసిన గ్రంధాల పేళ్లకున్ను
ఈ రెండిటికి చక్కగా మొకాబిలా చేసుకొని దరిబస్తు గ్రంధాలకు జాబితా తెలు
గులో వ్రాసుకొని ఆ జాబితాలో వుండే గ్రంధాల పేళ్లు సిమెతు మేస్తరు సమక్షు
గారికి యరుక చేసినంత్తల్లో రోపటి రోజున ఆ తెలుగు గ్రంధాల జాబితాకు ఇంగ్లీ
షులోను తర్జుమా వ్రాస్తాము అని చెప్పితిని. ఈ తారీఖున సరవి వెళ్లలేదు॥—

105 ౧౭ తారీఖున తెలుగు జాబితాలకు ఇంగ్లీషులోను తర్జుమా వేస్తరు సమ

రష్యాగారు వ్రాసినారు. ౧౮ తారీఖు లగాయతు ౨౦ తేదీ వరకూ బందరు కళాశాలో విద్యార్థులు కోర్టు
రాసరవి ఐయినది. ఈ వయాడు తారీఖుల వరకు బందరు కళాశాలో సెలవు వుండడం ఐయినది.——
౨౧ తారీఖున కలకత్తాకు లక్ష్మయ్యగారి పేరను విస్తారంగా జాబు వ్రాసి గ్రం
థాలయొక్క తెలుగు జాబితాను ఇంగ్లీషు లిస్టున్ను, విశ్వకర్మ వాస్తు గ్రంథం తాలూకు బు
కులు రెండున్ను ఆలాండు నరవా నా చేసినాను. ౨౨ తారీఖున బందరులో వుండి నేను
బు వెంకటేశ్వరకు వద్దను కొన్ని పారశీ తవారీఖులు వుండగా వ్యర్థంగా
చూచి ఆ తవారీఖులు కొన్ని వారి స్వవ్రాసుకుని వచ్చి సమర్థు గారికి ఇచ్చినాను.
ఈ జాబితా కాపీ వ్రాసి కలకత్తాకు సరవియ్యరు జన్ లేఖారి గారి సముఖాన
కు రవానా చేసినాను. ఇది చెప్పిరి. ౨౩ తారీఖు లగాయతు ౨౬ తారీఖు వరకు పుస్త
కాలలోని గ్రంథాలను చూసుకొంటూ వెతుకుతూ కొంత్త గ్రంథాల వారు గ్రంథం వ్రాసిన
యూరు ఐయినది. ఈ తారీఖున చన్నపట్నం నుంచి రామస్వామిగారి పత్రం జాబులు
ఐయినది. ౨౭ తారీఖున కలకత్తాకు ఇచ్చి వ్రాసి తవారీఖుల జాబితాను ప్రభుతు
06 నలుల గ్రంథాలకు ప్రతి వ్రాసిన బుక్కులు మూడున్ను తెలుగు గ్రంథాలకు జాబితా
ను కలాపున రవానా చేసినాను. ౨౮ తారీఖున దశకుమార చరిత్ర పాఖ్యానం వెతికి, పేరు విశ్వ
కర్మ పురాణం అన్ని ఈ విశ్వకర్మ పురాణానకు ప్రతి వ్రాయించి బందరుకు పంపించేసేను
కొంత మట్టుకు రెండు ఆశ్వాసాలు పద్యం తర్జుమా ప్రతి వ్రాసి తయారు చేసినాను. దశకుమార
పాఖ్యానం గ్రంథమందు ఆశ్వాసాలు. ౨౯ తారీఖున వక ఆశ్వాసము దశకుమార పాఖ్యానము
వ్రాసినాను. ౩౦ తారీఖున కలకత్తాకు లక్ష్మయ్యగారి పేరను పత్రం వ్రాసి ఆపైన గ్రంథా
లకు ప్రతి చేయించి సిద్ధంగా వుంచిన బుక్కులు అనిరుద్ధ చరిత్ర, చంద్రశేఖర విలాసం
జగన్నాథ దశావతార చరిత్ర, ఈ లాంచనరవానా చేసినాను.——

ఆపూర్వమైన వాఙ్మూలు సంగ్రహం కాలేదు. దరియాప్తులో అన్యథా లేకుండా
షుట్టిగా దరియాప్తు చేస్తూ వున్నాను. సంగ్రహం అయినట్టుగా సెరవానా చేస్తూ వున్నాను.

107. రిపోర్టు ఆనందరావు గారు వ్రాస్తూ ఇలాకె సరవిస్తూరు జనరల్ ఆ జయోం
తుదా యస్తు ౧౮౬౯ సంవత్సరం మాహె జనవరి నెల తా॥ ౧ తారీఖున వుడ్జెపాంఛా
ళవరం గ్రామంకైఫియ్యతున్ను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను వ్రాసి తయారు చేసినాను. ౨
తారీఖున పెదపూడి గ్రామంకైఫియ్యతున్ను వ్రాసినాను. ౩ తారీఖున మునపల్లె గ్రా
మంకైఫియ్యతున్ను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను వ్రాసినాను. సదరి హా తారీఖున లక్ష్మయ్య
గారి పేర ఉత్తరం వ్రాసి చద్దవోలు కైఫియ్యతున్ను శిలాశాసనాలున్ను, తామ్రశాసనాలు
న్ను, దానపత్రాలున్ను నకళ్లున్ను ౧౮౧౮ సంవత్సరం మాహె డిసెంబరు నెల్లూరికి పోటున్ను
కోలాగున నిరుబ్రాలు గ్రామ వమునుంచి పంపిస్తారు లక్ష్మి ౧౮ దాశరారి మెయాలం జ్గ్లా వానా
కలకత్తాకు చేసినాను. ౪ తారీఖున మంగళగ్రామంకైఫియ్యతున్ను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖను
తామ్రశాసనాలు నకళ్లున్ను తెలుగు సనదులు నకళ్లున్ను, పారశీసనదులు నకళ్లున్ను
వ్రాసి తయారు చేసినాను. ౫ తారీఖున కోడితాడిపఱ్ఱు గ్రామంకైఫియ్యతున్ను ఖానేషు
మారి లెఖ్ఖన్ను వ్రాసినాను. ౬ తారీఖున కలాచిపూడి గ్రామంకైఫియ్యతున్ను ఖానేషుమారి
లెఖ్ఖన్ను వ్రాసినాను. ౭ తారీఖున మామిళ్లపల్లి గ్రామంకైఫియ్యతున్ను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను
వ్రాసినాను. ౮ తారీఖున కొండమూడి గ్రామంకైఫియ్యతున్ను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను భూ
బాబందు జాబితాను వ్రాసినాను. ౯ తారీఖున గోవాడకైఫియ్యతున్ను భూబంధు జాబి
తాను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను వ్రాసినాను. ౧౦ తారీఖున కొల్లిపూడి గ్రామంకైఫియ్యతు
న్ను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను వ్రాసినాను. ౧౧ తారీఖున నారికెళ్లపల్లి గ్రామం మొదలు ఖా
108 నేషుమారి లెఖ్ఖన్ను కైఫియ్యతున్ను వ్రాసినాను. సదరి హా తారీఖున కలకత్తాకు లక్ష్మయ్య

గారి పేర వృత్తరం వ్రాసి యిచ్చినారు స్థలమా హోత్రమున్ను కొంతవరకు సమయొక్క దండకవిలె
కు నకలు గా వ్రాసిన వేలాదట ంబుకున్ను మంచాల గ్రామం తో టుంకా తాంమ్రశాసనాదకున్నకె
లు. షారకేసన ములకు ఇది మొదలైనవి వాటి కి నకళ్లు తో ఉంచాంబుకున్నదింది. ముప్పూ
రు గ్రామం క్షైత్రయ్య తున్ను. ఉప్పలతలూరు గ్రామం క్షైత్రయ్య తున్ను మొక్కారమునకు దండోరా
ధారగారి మూలంగా కలకత్తా కు రవానా చేసినాము—

౧౨ తారీఖున శ్రీరంగపురం గ్రామం క్షైత్రయ్య తున్ను దానపత్రాలున్నకె
స్థన్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని వ్రాసినాము. సదరి తారీఖున రామస్వామి పేర వృత్తరం వ్రా
సి దండోరా ధార గారి మూలంగా చన్నపట్నం కు రవానా చేసినాము. ౧౩ తారీఖున ఉప్పవరం
పాడు గ్రామం క్షైత్రయ్య తున్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని జాబితాలు వ్రాసినాము—
౧౪ తారీఖున ఆశేమండ గ్రామం క్షైత్రయ్య తున్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని వ్రాసినాము ౧౫
తారీఖున కొత్తపల్లి గ్రామం క్షైత్రయ్య తున్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని వ్రాసినాము ౧౬—
తారీఖున చుండూరు గ్రామం వాకకత్తున్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని వ్రాసినాము ౧౭ తారీ
ఖున చినగాదెలవఱ్ఱు గ్రామం వాకకత్తున్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని వ్రాసినాము ౧౮ తా
౦౯- రీఖున వెలటూరు గ్రామం వాకకత్తున్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని వ్రాసినాము ౧౯ తారీఖు
న మండూరు గ్రామం క్షైత్రయ్య తున్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని వ్రాసినాము ౨౦ తారీఖున
పెదగాదెలవఱ్ఱు గ్రామం వాకకత్తున్ను శాసనేషు మారి వెళ్ళిన్ని వ్రాసినాము. సదరి తారీఖు
న చేబ్రోలు గ్రామం నుంచి కలకత్తా కు రవానా లక్ష్మయ్య గారి పేర వృత్తరం వ్రాసి యిచ్చి కొండ
వీటి మొక్క దండకవిలె కు నకలు గా వ్రాసిన రెండు బుక్కున్ను, మూడు బుక్కున్ను నాలుగో
బుక్కున్ను తాటాకు వృత్తరం సమేతుల శ్రేణాటి చేసి దండోరా ధారగారి మూలంగాను
కలకత్తా కు రవానా చేసినాము— ౨౧ తారీఖున చేబ్రోలు గ్రామం మొదలున్ను

శిలాశాసనాలు కునకల్లు వ్రాసినాను. సదరి తిం తారీఖున సదరి తిం గ్రామమందు
చిరామస్వామి గారి పేరమత్తరం బయోం వారిగా వ్రాసి దత్తిజర్ ఘ్యారగారి మూలంగా
రవానా చేస్పపత్తం చేసినాను౹౹ ౧౨ తారీఖున చేబ్రోలు గ్రామం కైఫియ్యతు సస్నదు
లు కునకళ్ళను వ్రాసినాను౹౹ ౧౩ తారీఖున చేబ్రోలు గ్రామం శాసన విశేషమారి వెళ్ళి వ్రా
సినాను౹౹ ౧౪ తారీఖున చారిగల్ వరంతి గ్రామం కైఫియ్యతు శాసన విశేషమారి వెళ్ళి
వ్రాసినాను౹౹ ౧౫ తారీఖున శ్రీవృత్తలూరు గ్రామం మొదలు శాసన విశేషమారి వ్రాసినాను౹౹
౧౬ తారీఖున వల్లమూరి గ్రామం కైఫియ్యతు శాసన విశేషమారి వెళ్ళి
వ్రాసినాను౹౹ ౧౭ తారీఖున పోతవెల్లి గ్రామం వాకకత్తు శాసనవిశేషమారి వెళ్ళి వ్రా
సినాను౹౹ ౧౮ తారీఖున సుద్దపల్లి గ్రామం కైఫియ్యతు శాసనవిశేషమారి వెళ్ళి వ్రాసినాను౹౹
౧౯ తారీఖున నలపాడు గ్రామం కైఫియ్యతు శాసనవిశేషమారి వెళ్ళి వ్రాసినాను౹౹ ౨౦
తారీఖున మిండవరగడ్డ అనంతవరం గ్రామం కైఫియ్యతు శాసనవిశేషమారి వెళ్ళి వ్రాసినా
ను౹౹ ౨౧ తారీఖున యర్లపల్లి గ్రామం వాకకత్తు శాసనవిశేషమారి వెళ్ళి వ్రాసినాను౹౹ ౨౧
జనవరి నెల ఆఖరు౹౹ జిల్లాల గ్రామాలు ౩౧ మొత్తం పత్రికలు వరకు దరియాప్తు అయినవి
సదరి గ్రామాలు పొందుపరు తివిజన్ తాలూకా జిల్లా గుంటూరు౹౹ — —

రి హోలెర్ ఆనందరావు ౧౮౧౯ సంవత్సరం మాహె ఫిబ్రవరి, మార్చి
160 రెండు నెలల తాలూకు — రి హోలెర్ ఆనందరావు మాస్టర్ ఎలాంకెస రవిత్యరు జన
వరి ౧౮౧౯ సంవత్సరం మాహె ఫిబ్రవరి నెల మొదటి ౧ తారీఖున పెదపరుపూడి గ్రామం
వాకకత్తు శాసనవిశేషమారి వెళ్ళి భూబస్తు జాబితా వ్రాసి తయారు చేసినాను౹౹ ౨ తా
రీఖున మూలపూడి గ్రామం వాకకత్తు శాసనవిశేషమారి వెళ్ళి భూబస్తు జాబితా
వ్రాసినాను౹౹ ౩ తారీఖున కోవెలమూడి గ్రామం కైఫియ్యతు శాసనవిశేషమారి వెళ్ళి

భూబంధు జాబితాను వ్రాసినాను. ౪ తారీఖున కోమరిజమూంది గ్రామంకైషియ్యతున్న
ఖాన్‌దేషు మారి వెళ్ళిన్ని భూబంధు జాబితాను వ్రాసినాను. ౫ ~~తారీఖున~~ గ్రామం
చైనర్గాను గనుక ఖాన్‌దేషు మారి వెళ్ళలేదు. ౧౦ తారీఖున కొప్పుల్లు గ్రామం ముకైషి
య్యతున్న ఖాన్‌దేషు మారి వెళ్ళిన్ని భూబంధు జాబితాను వ్రాసినాను. ౬ తారీఖున కొప్పు
ల్లు గ్రామము నుంచి చన్నపట్నానకు రామస్వామి గారికి ఉత్తరానకు బదులు జవాబు
వ్రాసి చెబ్బోలు గ్రామంకైషియ్యతున్న శిలాశాసనాలు తునకల్లున్ను శిలాశాసనమేస్తా
రు దశిగ్గీగారి మూలంగా ... చేసినాను.—

౮ తారీఖున ఇడుపులపాటి గ్రామములో వున్న శిలాశాసనాన
కు నకలు వ్రాసినాను. ౯ తారీఖున వేమడకూరు గ్రామంకైషియ్యతుకు సాపుగానక
11 లు వ్రాస్తూ వుంటిని. ౯ తారీఖున మద్దిరాల గ్రామానకు దాఖలు అయినాను. ౧౦ తారీ
ఖున యల్లమంద గ్రామానకు వెళ్ళి కైషియ్యతు వగైరా దరియాప్తు చేసుకొంటిని. ౧౧
తారీఖులగాయతి ౧౯ తారీఖు వరకు వేమడకూరు తివిజీ తాలూకు సత్తెనపల్లి తా
లూకా పైన్ని పదకొండు గ్రామాల ఖాన్‌దేషు మారి చిరాలుకు గోషవారా తఖ్తా వ్రాసిత
యారు చేసినాను. ౨౦ తారీఖున మద్దిరాల గ్రామం నుంచి కలకత్తాకు ఉత్తరం వ్రాశి
ఉన్నగవర్ సంవత్సరం మార్చి జనవరి నెల తాలూకా రిపోర్టున్ను ఉన్నగవర సంవత్సరం-
మార్చి నవంబరు నెల లగాయతి మార్చి జనవరి ఉన్నగవర్ సంవత్సరం వరకు జ్ఞా
లార నెలలు వయిదా ... కి జమాఖర్చున్ను తోరోజు నేను చన్నపట్నానకు రామస్వా
మి గారికి పేరడుత్తరం వ్రాసి వేమడకూరు గ్రామంకైషియ్యతున్న శిలాంగున దశిగ్గీగా
రి మూలంగా ... చేసినాను. ౨౧ తారీఖులగాయతి ౨౪ తారీఖు వరకు
వేమడకూరు తివిజీ తాలూకా చిలకలూరుపాడు తాలూకా గ్రామానకు వెళ్ళి—

చగ్రామాల ఖానేషుమారి తఖ్తా ప్రతి తయారుచేసినాము ఫిబ్రవరినెల ఆఖైరు-

112. ఇసె ౧౮౧౯ సం॥ మాహె మార్చినెల ౧ తారీఖున కొప్పురుగ్రామా
నకు దాఖలు అయినాము ౨ తారీఖున కొప్పురుగ్రామం కైఫియ్యతు వ్రాస్తూ వుంటి
ని ౩ తారీఖులగాయతి ౮ తారీఖు వరకు కొప్పురంచుట్టూవుండే గ్రామాదులద
ర్యాప్తిచేస్తూ వుంటిని ౯ తారీఖున కొప్పురంగ్రామము నుంచి చన్నపట్నానకు గుమాస్తా
మునగారి పేరను మవుంజె కొప్పూరు ముతేవెల్లూరు తాలూకె చింత్రపల్లి గ్రామం కై
ఫియ్యతున్ను ఇదుప్పుల పాటిని లోనా సనదకు నకలున్ను మెందుకూరు డివిజన్ తాలూ
కా సత్తినపల్లి తాలూకా గ్రామాదుల పైకి పదకొండు గ్రామాల ఖానేషుమా
రి తఖ్తాను సదరి తాతఖ్తాలోనే చిలకలూరుపాడు తాలూకా గ్రామాలన్నియు
న్నిది గ్రామాల ఖానేషుమారి గోషవారా జుమ్లా మొకు బాబతులు తపా
దారి మూలంగా రవానా చేసినాము ౯ తారీఖున మవుంజె పెదకంచల గ్రామా
నకు దాఖలు అయినాము ౧౦ తారీఖున పెదకంచల గ్రామములో వున్నము

113. దుకిలా సనాయకు నకళ్లు వ్రాసినాము ౧౧ తారీఖులగాయతి ౧౪ తారీఖువర
కు మెందుకూరు డివిజన్ తాలూకా గ్రామాదుల ముప్పై అయిదు గ్రామాల ఖానేషు
మారి బితాలుకు గోషవారా తఖ్తా వ్రాసి తయారుచేసినాము—.

౧౫ తారీఖున పెదకంచల గ్రామము నుంచి మెందుకూరు డివిజన్
తాలూకా ముప్పై అయిదు గ్రామాల ఖానేషుమారి గోషవారా తఖ్తాను గ్రామాదు
తపేవారిస్తున్న మవుంటు పోటి [illegible] అర్జీన్ని రోలాదు నల్లపోటూచేసిన
దీగీర్‌గారి మూలంగా రవానా చేసినాము ౧౬ తారీఖున మెదుగ పావెంకైఫియ్య
తున్ను ఖానేషుమారి వెళ్లిన్ని భూముల జాబితాను వ్రాసినాము—.

౧౬ తారీఖున వయ్యేకల్లు గ్రామం కైఫియ్యతున్ను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను భూబంధు జాబితాను వ్రాసినాను। ౧౭ తారీఖున రవ్వవరం గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసి తయారుచేసినాను॥ ౧౯ తారీఖున కొండ్రుపోడు గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥

114. ౨౦ తారీఖున మల్లెలూరు గ్రామం కైఫియ్యతున్ను ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను భూబంధు జాబితాను వ్రాసినాను। విలంరాజుపల్లి, జంగాలపల్లి ఈ గ్రామాల లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥ ౨౧ తారీఖున రామస్వామి గారి పేరట ఉత్తరం వ్రాసుకొన్నది యేమనగా పాలెం వయ్యేకల్లు, రవ్వవర్గం, కొండ్రుప్రోలు, మల్లెలూరు, విలంరాజుపల్లి, జంగాలపల్లి, నిరవాయొద్దు గ్రామాల ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను భూబంధు జాబితాను, జంగాలపల్లి, విలంరాజుపల్లి కైఫియ్యతున్ను, తిమ్మాపురం, త్రిపురాపురం, తలాలపల్లి, శెట్టిపల్లి, ఈనాలుగు గ్రామాల ఖానేషుమారి లెఖ్ఖ రవానాచెయ్యవలెనున్ను భూబంధుజాబితా జిల్లా పదకొండు గ్రామాల భూబంధు జాబితాను యొద్దుగ్రామాల ఖానేషుమారి లెఖ్ఖన్ను, జంగాలపల్లి, విలంరాజుపల్లి. ఈ రెండు గ్రామాల కైఫియ్యతున్ను ఈలాగున వచ్చిన పట్టావళ్లు వీరస్వరుడశాగి గారి మూలంగా రవానా చేసినాను॥ ౨౨ తారీఖున పిట్టుంబంద గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥

115. ౨౩ తారీఖున తమ్మవరం గ్రామం కైఫియ్యతు వ్రాసినాను॥ ౨౪ తారీఖున నూజెళ్ల గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥ ౨౫ తారీఖున - - . ధకా గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥ ౨౬ తారీఖున కుంభంపాడు గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥ ౨౭ తారీఖున - - - పరం గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥ ౨౮ తారీఖున - గులవరం గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥ ౨౯ తారీఖున పెదమాళ్లపల్లి గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥ ౩౦ తారీఖున తుమ్మలగుంట గ్రామం లెఖ్ఖలు వ్రాసినాను॥ ౩౧ తారీఖున గోర్లకా

ళ్ళగ్రామం వెళ్ళలు వ్రాసినాను॥ ౩౧ మార్చి ఆఖైరు॥—.

శ్రీ హెబ్బుల్ ఆనందరావు స్న౧౮౯౯ సంవత్సరం మాహె ఏప్రియల్ నెల

116. శ్రీ హెబ్బుల్ ఆనందరావు స్న౧౮౯౯ మాహె ఏప్రియల్ నెల౧॥ తారీఖున కొత్తూ
రు గ్రామం భూబంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళస్న కైఫియతున్న వ్రాసినాను,
౨॥ తారీఖున మది-చ్చిపాడు బెదరాదు గ్రామం యొక్క భూబంధు జాబి
తాను కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను, ౩॥ తారీఖున వెల్వారు గ్రామం యొక్క భూ
బంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళస్న కైఫియతున్న వ్రాసినాను॥——
౪ తారీఖున చినకుంచల గ్రామం భూబంధు జాబితాను ఖా
నేషుమారి వెళ్ళస్న కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను౫॥ తారీఖున పువ్వాడ గ్రామం
వెళ్ళలు వ్రాసినాను॥ ౬॥ తారీఖున లింగన్నపాలెం, బొచరాదు గ్రామం యొక్క
భూబంధు జాబితాను కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను॥౭॥ తారీఖున పైడిపాడు గ్రా
మం భూబంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళస్న కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను॥
౮॥ తారీఖున పిచికలపాలెం గ్రామం భూబంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వె
ళ్ళస్న కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను॥-౯॥ తారీఖున వుచ్చ-తల గ్రామం యొక్క భూ
బంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళస్న కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను॥—

117- ౧౦॥ తారీఖున వెల్లచెరువు గ్రామం యొక్క భూబంధు జాబితా
ను ఖానేషుమారి వెళ్ళస్న కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను॥ ౧౧॥ తారీఖున----
-- గ్రామం భూబంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళస్న కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను॥
౧౨॥ తారీఖున శివపురం గ్రామము యొక్క భూబంధు జాబితాను, ఖానేషుమారి
వెళ్ళస్న కైఫియ్యతున్న వ్రాసినాను॥ ౧౩॥ తారీఖున సూరేపల్లి గ్రామం యొక్క భూబంధు

భూబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళన్ను కైఫియ్యతున్ను వ్రాసినాను. ౧౪. తారీఖున
జవ్వుల మదక గ్రామం భూబంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళన్ను కైఫియ్యతు
న్ను వ్రాసినాను. ౧౫. తారీఖున పెద్దవరం గ్రామం యొక్క భూబంధు జాబితా
ను, ఖానేషుమారి వెళ్ళన్ను కైఫియ్యతున్ను వ్రాసినాను.—

౧౬ తారీఖున అయినవోలు గ్రామం యొక్క భూబంధు జాబి
తాను ఖానేషుమారి వెళ్ళన్ను కైఫియ్యతున్ను వ్రాసినాను. ౧౭. తారీఖున ఇందు
గులపాడు గ్రామం యొక్క వెళ్ళలు వ్రాసినాను. ౧౮. తారీఖున కల్లూరు గ్రామం యొ
118, క్క భూబంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళన్ను కైఫియ్యతున్ను వ్రాసినాను. ౨౦. తా
రీఖున తంగిరాల గ్రామం యొక్క భూబంధు జాబితాను, ఖానేషుమారి వెళ్ళన్ను
కైఫియ్యతున్ను వ్రాసినాను. ౨౧. తారీఖున ముత్తుజాపురం గ్రామం వెళ్ళలు
వ్రాసినాను. ౨౨. తారీఖున ఉప్పరపాలెం గ్రామం వెళ్ళలు వ్రాసినాను. ౨౩.
తారీఖున చిన్నయపాలెం గ్రామం వెళ్ళలు వ్రాసినాను. ౨౪. తారీఖున ముక్కె
ళ్ళపాడు అనే గ్రామం యొక్క వెళ్ళలు వ్రాసినాను. ౨౫. తారీఖున చింతలచెరువు
గ్రామం భూబంధు జాబితాను ఖానేషుమారి వెళ్ళన్ను కైఫియ్యతున్ను వ్రాసినాను.
సదరు గ్రామా[illegible]నకు పడమర కేశవనాథస్వామి వారి ఆలయములో అంత్రా
ళక ద్వార శాఖను అర్థంగా వున్న తెల్లరాతి శిలాశాసనం వకు నకలున్ను వ్రాసినాను.

౨౬. తారీఖున వెంకటాయుని అప్పాపల్లి గ్రామం యొక్క వెళ్ళలు
119 వ్రాసినాను. ౨౭. తారీఖున రా[illegible] అన్నవరం గ్రామం యొక్క వెళ్ళను వ్రాసినాను.
౨౮. తారీఖున కు . . . లచెర్వు జమీందారు గారి యొక్క కైఫియ్యతు వ్రాసినాను. ౨౯. తా
రీఖున - . . . . గ్రామం కైఫియ్యతు వ్రాసినాను. ౩౦. తారీఖున రేబుజల - - - -

గ్రామములో వున్న శిలాశాసనానకున్ను కల్లున్ను కైఫియ్యేతున్ను వ్రాసినాను॥ ౩౦॥
౧౨౦॥ వెంక్రాయత్ ఆశ్వైరుయు— . వీరయ్యకున్ను వసమునిరామరాజు. తిమ్మరాజులవారి
కిన్ని. మా తండ్రి తిమ్మరాజు గారికి పుణ్యంగాను పుత్రపౌత్రకంగాను పుత్రసిద్ధిగాను
సర్వమాన్యంగాను ధారబోసి ఇస్తిమిగాన ఈ ధర్మానకు యవ్వరు తప్పినాను
తమ తల్లిదండ్రాదులను వారణాశిలో వధియించిన పాపాన బోవువారు॥
ఈ పుణ్యానకు యవ్వరు తప్పినాను పంచమహాపాతకానకు పోదురు.॥

దాన పాలయోర్మధ్యే దానాచ్ఛ్రేయోను పాలనం. దానాత్స్వర్గ
మవాప్నోతి పాలనాదచ్యుతం పదం॥ ఏకైవ భగినీలోకే సర్వేషామేవ భూభుజాం
న భోజ్యా న కరగ్రాహ్యా విప్రదత్తా వసుంధరా—.

ఇంతువరకు శిలాశాసనంలో వున్నది— — — —

Restored by — కె. శేషాచార్యులు —
30-6-43—

Ch
11/7/43